

Naročnina: enoletno 40 Din, za
mesec 4 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflčeva ulica 5. Telefon: 1126.
3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon:
1440.

Celje: Kocencova ul. 2. Telefon: 196.

Rokopis se ne vrača. Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravitelji: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor: oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon: 1492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
13. Telefon: 1455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon: 190.
Računi pri pošti: ček. savodih: Ljubljana
št. 11.842, Praha čisto 78.180, Wien
Nr. 105.241

Ljubljana, 7. decembra.

Pretekli teden so porotna sodišča končala svoje zadnje zasedanje.

Porote smo imeli doslej v Sloveniji in Dalmaciji, dočim v drugih pokrajinah Jugoslavije niso bile znane. Na Hrvaškem so sicer nekaj časa poslovali, a le v tiskovnih zadevah in še za te so bile odpravljene s tiskovnim zakonom leta 1926. V Srbiji so naredili z njimi kratek poskus, ki pa se ni obnesel. Tako smo imeli v Jugoslaviji porote samo v bivših avstrijskih pokrajinah, torej v Sloveniji in Dalmaciji, sedaj pa so prenehale tudi pri nas.

S poroto izginja ne le iz našega kazenskega prava, marveč sploh iz našega narodnega življenja važna institucija, katere pomena se v zadnji dobi nismo več zavedali.

V davnini je sodil, kakor bi danes rekli, suvereni narod sam. Pravna zgodovina stare dobe pozna skoro pri vseh evropskih narodih sodišča, ki so jih tvorili svobodni kmetje. Ko so v fevdalni dobi začeli mesto prejšnjega narodnega prava uvajati rimsko pravo, so se ta narodna sodišča vedno bolj utesnjevala, popolnoma izginila pa niso nikdar; njihove sledove najdemo povsod skoraj do najnovejšega časa. Tudi mlada pravna zgodovina našega naroda navaja vedno nove dokaze za to prastaro institucijo pri vseh naših historičnih plemenih.

Zlasti izraziti je razvoj porote v antični klasični državi in potem v angleški jury, od koder je ta institut na novo prešel v Belgijo in nato v republikansko Francijo, kjer je velika revolucija uvedla leta 1791. poroto približno v obliki, kakor se je do danes obdržala pri nas. Skoro istočasno je bila porota uvedena v mladih ameriških republikah, ki so se bile ravnokar otrele angleške nadvlade.

Iz Francije se je porota sčasoma razširila tudi po ostali Evropi kot bistvena institucija zaščite in jamstva državljanske svobode. Umevno je, da so se reakcionarni policijski režimi uvedbi porote odločno upirali baš zaradi tega njenega značaja. Zlasti v habsburški Avstro-ogrski in v hohenzollernski Nemčiji dolgo ni mogla prodirati. Sele ko je po zrušenju absolutistično-fevdalnega režima povsod prišla na dnevni red bistvena reforma kazenskega procesa, je bil naposled uveden tudi porota, ki naj bi jamčila, da pri presoji zločinov ne odloča samo sodnik na podlagi mrtvega parafrasa, marveč da pride do izraza tudi pravni čut naroda. Poleg sodnikov presoje naj bi se s pomočjo porote uveljavila tudi narodovo pravno naziranje, ki se čisto ne strinja s parafrasi. Zato je porota sodila ne le navadna zločina, temveč tudi politične delikte.

Vsi vemo, da se je tekom sedmih desetletij pri nas in tudi drugod porota v tej obliki preživela in da je celo razočarala. Res so izrekli porotnih klopi mnogokrat zadeli pravo in ob občem odobravanju čisto oprstili, kjer bi policijski sodnik hudo obsodil. Mnogi pa so se upravičeno pritožbe, da porota ne pozna več mere, da neupravičeno oprošča, da je celo pristopna strankarski disciplini, skratka, da pomenja opasnost za pravno varnost. Po vseh evropskih državah, ki poznajo institucijo porote, je zato že dolga leta na dnevnem redu vprašanje njene odprave ali vsaj reformiranja. Nekatere države so ta problem že rešile, druge pa še rešujejo. Vedno manj pa je držav, v katerih bi se obdržala porota še v stari, prvotni obliki.

Ti splošni pomislija proti poroti v dosedanjih oblikah so se uveljavljali tudi v bivših avstrijskih pokrajinah Jugoslavije. Pridružilo se jim je dejstvo, da — kakor omenjeno — ostale pokrajine naše kraljevine te institucije ne poznajo in da so bile zlasti v dobi strastnih političnih borb razmere ponekod take, da je uvedba porote tudi ne bila poročljiva. Zato je bila z novimi kazenskimi zakoni porota tudi pri nas odpravljena. Poslej bodo sodili dejanja, za katera je bila pristojna porota, le še senati, sojeni zbori.

Ni dvoma, da je igrala porota v naši prošlosti, zlasti tudi v naši narodni zgodovini, veliko in važno vlogo. Po prevratu je izgubila svoj nacionalni pomen, ostala je le še juridična, kazensko-pravna institucija z istimi pomankljivostmi in opasnostmi, ki so jih kazale in jih kažejo porote pri drugih narodih. Zato je treba njeno odpravo vsakomur odobravati. V tem naziranju se strinja tudi ogromna večina pravnikov. Odprava je bila potrebna tem bolj, ker ima sedanji čas ravno pri nas ogromno, zgodovinsko važno nalogo, odstraniti stare oblike in preostanke, »napraviti čisto mizo« in unificirati tudi naše pravno življenje. V zgodnji vrsti let se bodo pokazale dobre in senčne strani novega kazenskega prava. Mogoče je, da se bo takrat znova pojavila potreba, moralno razbremeniti poklicnega sodnika s pritegnitvijo laičnega

Načela novega zakona o osnovnih šolah

Šolske občine — Državni šolski fond — Verski pouk — Manjšinske in privatne šole — Šolska uprava

Beograd, 7. decembra. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo zakon o narodnih šolah. Njegovo objavo z velikim zadovoljstvom pozdravljajo vsi prosvetni krogi, ker bo ta res moderni zakon položil nove temelje za dvig splošne narodne kulture in civilizacije.

Beograd, 7. decembra. AA. Novi zakon o narodnih šolah, pri čigar sestavi je sodelovala široka komisija najboljših strokovnjakov iz proforskih in učiteljskih vrst, sloni na naslednjih glavnih načelih:

1.) V svrhu dviga splošne narodne prosvete in vzgoje sta predvideni osnovna narodna šola in višja narodna šola. Vsaka bo imela po 4 razrede. Osnovna šola bo obvezna, višja narodna šola pa se bo ustanavljala po potrebi in na podlagi danih pogojev.

2.) Gradnja in vzdrževanje narodnih šol bosta poverjeni šolskim občinam. Za pravilno sestavljanje ter izvrševanje šolskih proračunov so določene posebne sankcije.

3.) Za gradnjo narodnih šol se ustanovi pri Državni hipotekarni banki državni šolski fond, iz katerega se bodo dajala šolskim občinam posojila pod ugodnimi pogoji. V ta fond bo država vsako leto prispevala iz državnega proračuna vse dotlej, da fond doseže znesek 150 milijonov Din.

4.) Šolske občine bodo dolžne dajati učiteljem stanovanja v naturi, kjer ne bo razpoložljivih stanovanj na odškodnino v gotovini od 150 do 500 Din mesečno.

5.) Verski pouk je obvezen. Poučevali ga bodo duhovniki ali učitelji po želji roditeljev. Duhovnike bodo plačevali verske občine.

6.) Manjšinske šole bodo obvezne v smislu mednarodnih pogodb ter pod pogoji, ki so določeni v teh pogodbah.

7.) Privatne obstoječe narodne šole smejo nadalje obstojati, ako se bodo v določenem roku v celoti prilagodile temu zakonu. Nove privatne narodne šole se ne smejo otvarjati.

8.) Učitelji narodne šole lahko postane samo oni, ki je dovršil državno učiteljsko šolo.

9.) Kvalifikacija šolskih nadzornikov se bo pobožala s tem, da se predpiše večje nadzorniške kvalifikacije s prejemki profesorjev srednjih šol in s posebnimi funkcijskimi dokladi za nadzornike, ki pa bodo nekaj časa še postavljeni iz učiteljskih vrst.

10.) Predvidene so potrebne določbe za ureditev in izpolnitev dela za razširjanje narodne prosvete v širokem obsegu.

11.) Disciplinski predpisi so v celoti vzeti iz zakona o narodnih šolah kraljevine Srbije z dne 19. aprila 1904.

12.) Glede na sistem, ki je bil uveden z zakonom o notranji upravi in z zakonom o banknih upravah, tvorijo prosvetni in šolski posli del občne uprave. V tem smislu in v skladu s tem sistemom sta z zakonom o narodnih šolah opredeljena položaj in pristojnost središnih šolskih nadzornikov, banknih šolskih nadzornikov in banovinskih šolskih odborov.

Samo deset finančnih direktij

Nov zakon o organizaciji finančne uprave — Posebne doklade za finančno uradništvo

Beograd, 7. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o organizaciji finančne uprave. Pri tej priliki je dal poveljnik finančnega ministra dr. Fran Guspodnetić tole izjavo:

Z današnjim dnevom je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o organizaciji finančne uprave. Zakon vsebuje nekatere važne določbe, ki gredo preko okvira dosedanje organizacije finančne uprave. Z njim se finančne direktije prilagajajo banovnim; devet direktij bo na sedežih banknih uprav, deseta pa v Beogradu. Dosedanje direktije v Mostaru, Bitolju, Kragujevcu in Osijeku se ukinejo. Pač pa se uvedejo finančni inspektorati v važnejših mestih in v krajih, ki so pomembni glede na neposredne davke. Finančni inspektorati bodo imeli v odkazanem jim delokrogu pristojnost finančnih direktij.

Druga važna določba je v tem, da se državni pravobranilci priključujejo direktijem finančnemu ministru, tako da postanejo neodvisni od finančnih direktij in da bodo neposredno podrejeni finančnemu ministru. Podrobni predpisi o tem bodo izdani naknadno. Pristojnost v disciplinskih zadevah je prenešana z upravnih sodišč na disciplinska sodišča pri finančnih direktijah, oziroma z državnega sveta na disciplinsko sodišče pri ministru financ.

Sreske uprave finančne kontrole se ukinejo in ustanove glavni oddelki finančne kontrole, ki bodo podrejeni finančnim direktijam.

Finančno ministristvo se deli na 6 oddelkov. Kot nov oddelk se bo osnoval obči oddelk, kamor bo spadali tudi kabinet ministra financ. Obči oddelk bo prevzel vse posle, ki so skupni vsem oddelkom, nadalje pokojnine, selitvene stroške in draginske doklade. Vrh tega so mu pridružili ekonomat, knjižnica, komisar pri upravi državnih monopolov in uredništvo »Finančnega zbornika«, ki bo izhajal namestu dosedanje »Finančne službe«.

Oddelki se dele na odseke in po potrebi tudi na referate, ki bodo neposredno podrejeni načelniku oddelka. Minister financ lahko prenese pristojnost za posamezne posle na pomočnika in na načelnike, pa tudi na nižje administrativne enote.

Nositelji finančne uprave v banovini je finančna direktija. Njej so podrejene davčne uprave, carinarnice, katastrske uprave in finančne kontrole. Finančna služba je razdeljena v finančno konceptno službo (I. kategorija), v stro-

kovno finančno službo (II. kategorija) in v manipulacijsko službo (III. kategorija).

Finančni uradniki I. kategorije tvorijo celoto zase in se lahko zaposle v vseh poslih, dočim so bili doslej zaposleni samo v posameznih strokah finančne službe.

Finančno strokovno službo bodo opravljali računski uradniki. Semkaj spadajo uradniki blagajn, davčnih uradov, carinarnic, katastrskih uprav in uradniki zvaniki finančne stroke. Uradništvo vsake stroke tvori celoto zase in ne more rednim potom prehajati iz stroke v stroko.

Po primeru drugih resorov so uvedene v I. kategoriji nove skupine 2a, 3a in 4a. Popolnoma nova določba uvaja tudi I. skupino.

V II. kategoriji dosežejo lahko uradniki enake prejemke kakor uradniki v 5/1.

Za uradnike I. kategorije so uvedene posebne službene doklade kakor v drugih resorih. Za uradnike II. kategorije so določene posebne službene doklade, in sicer v I. skupini po 600 Din mesečno, v drugi po 450 in v tretji po 400 Din mesečno.

Finančni konceptni uradniki stopajo v službo v finančnih direktijah, tako da ne morejo biti tekom te priprave službe dodeljeni na delo v ministristvu financ.

Novi zakon prinaša tudi take določbe, ki ne spadajo strogo v organizacijski okvir finančnih uprav, čeprav so bile te določbe sprejete zaradi svoje smoternosti in pa, da bi se tako čimprej nadomestile neke nesodobne določbe posameznih finančnih zakonov.

Francoska mornarica v Dalmaciji

Šibenik, 7. dec. n. Druga pomorska obalna komanda je priredila snoči svečan banket na čast francoskega admirala Dubois. Komendant kapetan Polić je nazdravil admiralu Duboisu, ki se je enkrat zahvalil za veličasten sprejem, slavil heroizem našega naroda v vojni in nazdravil kralju Aleksandru in Jugoslaviji.

Francoska flotilja odpluje v ponedeljek ob 7. zjutraj v Split, kjer tudi pripravljajo za sprejem velike manifestacije.

Jadranska železnica

Beograd, 7. dec. p. Nova železniška proga Kragujevac-Raška, ki predstavlja glavni del jadranske železnice, je že popolnoma gotova. Minister za promet Radivojević je z direktorjem oblasti železniške direktije v Beogradu izvršil pregled del na tej progi ter izdal potrebne odredbe za dovršitev vseh še potrebnih del, da bi se mogla nova proga že v tem mesecu oddati v promet. Prometni minister si je ogledal tudi dela pri gradnji velike železniške delavnice za popravljanje lokomotiv v Kraljevu, kakor tudi podaljšano progo Kraljevo-Raška.

Nova češkoslovaška vlada imenovana

Predsednik Udržal je sestavljal koncentracijsko vlado — Otvoritev zasedanj novoizvoljenih zbornic

Praga, 7. decembra. s. Šest tednov po volitvah je bila končno vendarle sestavljena nova češkoslovaška vlada. Predsednik Masaryk je danes ob 17. uri imenoval nove ministre. Kabinet je sestavljen naslednje: Ministrski predsednik Franc Udržal (češki agrarec), notranji minister dr. Jurij Slavik (češki agrarec), zunanji minister dr. Edvard Beneš (češki narodni socialist), finančni minister prof. dr. Karel Engliš (izven strank), minister za narodno obrambo dr. Karel Viskovsky (češki agrarec), minister za poledstvo dr. Bogoljub Bradač (češki agrarec), pravosodni minister dr. Alfred Meissner (češki socialisti demokrat), prosvetni minister dr. Ivan Derer (češki socialisti demokrat), minister za prehrano Rudolf Bechyne (češki socialisti demokrat), minister za socialno skrbstvo dr. Ludvik Czech (nemški

socialni demokrat), minister za narodno zdravje profesor dr. Franc Spina (zveza nemških poljedelcev), poštini minister dr. Emil Franke (češki narodni socialist), minister za javna dela inž. Ivan Dostalek (češki klerikalec), minister za izenačenja dr. Ivan Šramek (češki klerikalec), trgovinski minister dr. Franc Matonšek (narodni demokrat) in železniški minister Rudolf Mlčoch (češka obrtna stranka).

Novoizvoljeni zbornici sta sklicani za četrtek 12. t. m. Prvi seji zbornice bosta zgolj formalnega značaja. Poslanci bodo prisegli ter se bo izvolilo začasno predsedništvo. Ves prihodnji teden bosta zbornici imeli seje, da rešita tekoči program.

Novi kabinet je koncentracijski kabinet ter ima za seboj 206 glasov od 300.

Avstrijska zbornica sprejela ustavno reformo

Govor zveznega kancelarja dr. Schoberja — Glasovanje se je izvršilo brez vsakega incidenta — Proglas Heimwehra

Dunaj, 7. decembra. V avstrijskem parlamentu se je danes vršilo veliko glasovanje o ustavni reformi.

Zbornica je bila z ozirom na važnost dogodka tako na klopi poslancev, kakor na galerijah popolnoma zasedena. Tudi mnogi diplomati so prisostvovali seji parlamenta. Pred glasovanjem je imel

zvezni kancelar dr. Schober daljši eksproze, v katerem je še enkrat poudaril pomen posameznih točk revizije ustave. Poudaril je, da se Avstrija s to ustavno reformo iz sistema docela parlamentarne države približuje prezidentski državi s parlamentarno odgovornostjo. Zvezni kancelar je izrazil svoje zadovoljstvo nad doseženim uspehom delom, pripomnil pa je, da je obžalovati, da se ni doseglo vse, kar je vlada predlagala. To se bo kasneje mogoče občutilo. Na koncu svojih izjavljaj je zvezni kancelar govoril še o izviru ustavne reforme iz ljudskega gibanja, katero se je moralo upoštevati. Kakor je iz naroda prišlo nezadovoljstvo proti dosednji ustavi, tako bo narod imel zadnjo sodbo o sedaj doseženem delu.

Glasovanje se je vršilo brez vsakega incidenta. Točke ki so v pogajanih ostale sporne, so bile od socialistov demokratov odklonjene in sicer med drugim določbe, da bi se mesto Dunaja črtilo iz seznama zveznih dežel, ter ga napravile za zvezno prestolico, dalje določbe o podelitvi domovinstva, odnosno državljanstva ter druge določbe, ki se nanašajo na položaj Dunaja v državi. Za te sporne točke so bili pripravljeni eventualni predlogi, na katere so socialisti demokrat prišli že v naprej in ki so bili zaradi tega tudi soglasno sprejeti.

V zvezi s sprejetjem ustavne reforme v parlamentu, je Heimwehr objavila proglas, v katerem izraža svoje zadovoljstvo nad uspehom, ki ga je doseglo heimwehrovsko gibanje. Z vso odločnostjo povdarja po tudi, da je rezultat v mnogih točkah nezadovoljiv, ker bo ostala oblasti socialistov na Dunaju še v naprej neokrnjena. Zaradi tega pomeni ustavna reforma samo etapo v borbi za pravo ljudsko državo, ki ima za cilj, da bo služila vsem stanovom prebivalstva enako.

Pomirjenje med Rusijo in Kitajsko

Čangkajšek ni zadovoljen s sporazumom z Rusijo in je podal ostavko — Nankinska vlada namerava stopiti v tesnejše stike z Moskvjo

Peking, 7. decembra. a. Po poročilih iz Nankinga je podal predsednik in maršal Čangkajšek ostavko, ker ni zadovoljen s sklepom nankinske nacionalistične vlade, ki je odobrila sporazum med sovjetsko in mukdensko vlado v vprašanju upravljanja Vzhodnokitajske železnice. Po njegovem mnenju bi morala nacionalistična vlada storiti vse, da bi strla sovjetsko ofenzivo v Mandžuriji ter se v ta namen tudi raje spoprizumeli z raznimi uporniški generali, ki vodijo po provinci na lastno pest meščansko vojno, kakor pa privoliti v ratifikacijo mukdenske - sovjetskega sporazuma.

Za naslednika Čangkajšeka bo najbrž imenovan maršal Yenhsiahsu, ki meni, da je

potreba na vsak način prenehati s sovražnostmi proti sovjetski Rusiji, se z njo prijazniti in nadaljevati politiko Sunjansena, ki je proglasil, da so prvi in največji sovražniki Kitajcev Angličani ter njihovi edini prijatelji med belimi narodi — Rusi.

Čangkajšek se bo najbrž umaknil za nekaj časa v ozadje, vendar pa trdijo nekateri njegovi prijatelji, da bo v kratkem zopet aktivno posegel v politiko, čim bo končal svoje razgovore z Japonci in Angličani, s pomočjo katerih upa obnoviti sovražnost proti sovjetski Rusiji in tako onemogočiti izvršitev kitajsko - sovjetskega sporazuma o upravljanju Vzhodnokitajske železnice.

Orkan nad Anglijo Rokavskim prelivom

Zaradi silnega viharja je bil prekinjen promet med Dovrom in Calaisom — Divjanje viharja nad Londonom

London, 7. decembra. o. Sinoci je zopet divjalo v južni Angliji sarobovito neurje, spremljeno z velikimi snovi in vetrom, ki je divjal naravnost z okrajske sile.

Nad otoki Solily je divjal orkan s nad sto milijami hitrosti na uro. Vihar je dosegel Rokavski preliv, kjer je napravil kajdam veliko škodo. Mafi rotterdamski parnik »Merwede«, je bil v bližini Newhavena vržen proti obali. Na poti je prišla rešitna ladja, ki je z velikimi težavami rešila posadko. Iz Shorehana in Solseyja so odšli rešne ladje na pomoč 4000 tonskemu parniku »Honde«, ki ga je gnal vihar proti obali. Kabelska ladja, ki je bila v bližini omenjenega parnika je jenjala, da se drži parnik še na površju in da je v bližini rešitna ladja iz Shorehana, ki pa zaradi razburkanosti morja ne more vreči na parnik rešilne vrvi.

Med Dovrom in Calaisom je bil parniški promet ustavljen. Parnik »Longo Law« je izgubil davi v bližini Dungenessa kranja. V bližini Dovra je bila rešena posadka neke ladje z raketiim aparatom. V bližini Newhavena je bil vržen na obrežje angleški parnik »John Charlton« posadko so rešili z velikimi težavami šele davi.

Streša je požarovala tudi več hiš, toda največ škoda je napravil orkan. V Eastbourne je porušil orkan nekaj zid, ki je bil nekaj časa in ranil nekaj osebo. V Londonu je vihar v mnogih primerih odnesel okna in potegnil veliko število telefonskih in brezžičnih žic. V londonskih premetih je voda poplavljal ceste. V predmestju Wembley je bila povodena

telo večina, da so morali nastopiti vsi ulični promet. Kljub temu, da je Temza zaradi zadnjega deževja zelo narasla, ni v londonskem okrožju neposredne nevarnosti za plovodni.

Pariz, 7. decembra. s. Kor traja neurje v Kanalu, kar je kadilski promet Boulogne-Folkestone, kakor tudi značni promet ustavljen. V angleški parnik »Lancastrian« je pri izhodu iz kalid Cherbourg udarila strela ter povzročila požar. Ob brežični postaji v Cherbourg sta preječi mnogo kitov na pomoč od raznih parnikov.

Obisk italijanskega prestolonaslednika v Vatikanu

Rim, 7. dec. s. Prestolonaslednik Umberto to ter princesi Giovanna in Marija so se danes v spremstvu pobočnika, raznih dostojanstvenikov in dvornih dam, podali v Vatikan, da posetijo papeža. Pri vходу so jih pozdravili dostojanstveniki Vatikana. Papež jih je priščno sprejel v mali prestolni dvorani ter ostal z gosti 20 minut v razgovoru. Nato so prestolonaslednik in obe princesini posetili državnega tajnika, Gasparija. Papež je podaril prestolonasledniku kolajno sprave, in sicer v zlati, srebrni in bronasti izdelavi. Tudi princesam je dal darove. Prestolonaslednik je izročil papežu velik fino cizelirani krožnik s papeškim grbom. Državni tajnik kardinal Gaspari je vrnil poset v Kvirinalu ob 12.35.

Češka javnost in naš novi Sokol

Napačno pojmovanje osnovanja Sokola kraljevine Jugoslavije v delu češkega tiska

Beograd, 7. decembra. M. Nekateri češko-slovaški listi, nezadostno informirani o čitljivosti in vsebini nove sokolske organizacije v Jugoslaviji, so objavili razne kritike proti zakonu o osnovanju »Sokola kraljevine Jugoslavije«. Te kritike so izzvale v Beogradu začudenje, zlasti, ker so izšle prej predno je bil v inozemstvu sploh znan zakon sam. Vaš poročevalec se je zaradi tega obrnil na več odličnih javnih in sokolskih delavcev, ki so mu izjavili nekako takole:

Kakor se doznava je Češkoslovenska obsega sokolska po posebnem odposlanstvu zaprosila pri jugoslovenskem poslaniku v Pragi za točna pojasnila o novem zakonu. Prepričani smo, da bo ČOS popolnoma zadovoljna s temi pojasnili in da bo uvidela, da je bila neutemeljena kritika, ki je izšla prej predno so bile podane točne informacije. Češkoslovaško Sokolstvo se bo prebrčalo, da v novi jugoslovenski sokolski organizaciji ni ničesar fašističnega, niti kaj

takega, česar bi Sokolstvo po svojih demokratskih in svobodoljubnih načelih ne moglo sprejeti.

Češkoslovaško Sokolstvo se more prepričati tudi iz izjav raznih zastopnikov jugoslovenskega Sokolstva, da je z navdušenjem pozdravilo čin Nj. Vel. kralja in da je obljubilo vse svoje sodelovanje za ustvaritev velike zamele Sokola kraljevine Jugoslavije. Po novem zakonu morajo vsa udruženja za fizično in moralno vzgojo državljanov služiti velikim ciljem narodnega in državnega edinstva ter iziti iz tesnih regionalnih meja v sestavi splošne edinstvene organizacije, ki obsega vse naš narod in vso našo kraljevino.

Prepričani smo, da bo češkoslovaško Sokolstvo, ko bo za to zvedelo in ko bo prebrčilo besedilo novega zakona in razmotrilo izjave sokolskih predstavnikov, ter mnenje jugoslovenskega poslanstva v Pragi, pozdravilo novo jugoslovensko sokolsko organizacijo prav tako navdušeno, kakor je danes pozdravljalo jugoslovensko Sokolstvo.

Vodstva telovadnih organizacij v Beogradu

V Beogradu se mude voditelji jugoslovenskega in hrvatskega Sokola in Orlov — Po vsej državi pozdravljajo novo sokolsko organizacijo

Beograd, 7. dec. p. V Beograd je dospelo vodstvo JSS s starostjo Engelbertom Ganglom na čelu. Starešinstvo JSS je imelo danes sejo, po kateri je posetilo ministra pravde dr. Sršića, popoldne pa ministrskega predsednika generala Živkovića. Vodstvo JSS je s starostjo Ganglom na čelu sporočilo predsedniku vlade, da pozdravlja jugoslovenski Sokol zakon o osnovanju Sokola kraljevine Jugoslavije, ter je izrazilo svojo pripravljenost, da z vsemi svojimi močmi in izkušnjami podpre vladu pri njenem delu.

V Beogradu se mude tudi zastopniki Hrvatskega Sokola in slovenskih Orlov, ki so imeli danes konferenco v ministrstvu prosvete. Razpravljali so o zakonu o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije.

Angleško priznanje Jugoslaviji

Simpatičen članek o našem 1. decembru v ugledni londonski reviji — Odmev manifestacije zagrebskega občinskega sveta

London, 7. decembra. AA. »Near East« poroča v svoji najnovejši številki o proslavi prvodecemberskega praznika v Jugoslaviji in naglašala delovni značaj sedanjega jugoslovenske vlade. Njeno neumorno delovanje in njene velike reforme so že doslej rodile znatne uspehe. Prebivalstvo je povsod razumelo program vlade in ga pozdravlja z navdušenjem. Zlasti močan pa je bil odjek uvedbe lokalne avtonomije. V tem pogledu je značilna slika manifestacije v zagrebskem občinskem svetu, ki se je popolnoma postavila na stran vlade in obsodila delo hrvatskih emigrantov. Občinsko zastopstvo je izreklo

Iz vseh krajev države prihajajo poročila, da vsi nacionalni krogi z zadovoljenjem pozdravljajo ustanovitev enotne, vsenarodne telovadne in vzgojne organizacije. Povsod se poudarja pripravljenost pozitivnega sodelovanja v novi organizaciji, da se čim bolj popolno izvede plemenita zasnova Nj. Vel. kralja in njegove vlade.

Novi Sad, 7. decembra. N. Zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije je bil sprejet v Novem Sadu z velikimi simpatijami. Tukanjske starešinstvo župe Svetozar Miletić je imelo ob tej priložnosti sejo, na kateri je bil soglasno sprejet sklep, v katerem se župno starešinstvo v polni meri priključuje znanim izjavam in pozdravom Engelberta Gangla, starostja JSS, povodom osnovanja Sokola kraljevine Jugoslavije.

vladi svojo pripravljenost za sodelovanje, da bi se mogla država vrniti v normalno stanje. Medtem pa vlada pripravlja še nove zakone in ukrepe, ki bodo uvedli v državo red, a že dosedanja zakona o agrarni reformi in administrativni preureditvi sta imela ugoden odjek. Zakon o administrativni reformi bo odpravil anomalije dosedanjega upravnega reda. Posledica vsega tega je, da se je začel inozemski kapital intenzivno zanimati za razmere v Jugoslaviji in da posveča vse večjo pozornost gospodarskemu stanju v Jugoslaviji, sodelujoč v čedalje večjem obsegu v raznih jugoslovenskih podjetjih.

Zadnja pot Radomira Šaponjica

Prevoz pokojničkovega trupla v Beograd in pogrebne svečanosti v prestolici — Odmevi nenadne smrti v bolgarskem tisku

Beograd, 7. decembra. p. Davi ob 9. do polne so pripeljali v Beograd v posebnem salonskem vozu krsto s truplom pokojnega šefa naše delegacije v Sofiji in načelnika tiskovne oddelka v zunanjem ministrstvu Radomira Šaponjica. Krsto so po prihodu v Beograd odprli, nakar je truplo pregledala komisija zdravnikov in policijskih uradnikov. Nato so krsto prepeljali v saborno cerkev, od koder se je ob 2. popoldne vršil pogreb ob veliki udeležbi pokojnikovih prijateljev in beogradskega meščanstva.

Ob 2. popoldne se je vršilo v Saborni cerkvi opelo o prisotnosti zastopnikov vlade, uradnikov zunanje ministrstva, diplomatskega zbora in drugega odličnega občinstva. Od pokojnika se je pred cerkvijo poslovil v imenu zastopnikov tujega tiska direktor telegrafunionea v Beogradu Milan Popović, v imenu Udruga rezervnih oficirjev Ljubomir Stevanović, pred zunanjim ministrstvom v imenu tovarišev direktor političnega oddelka zunanje ministrstva Konstantin Fotić, v imenu Lige žen za mir in znanost, zdč. Danilović, na grobu pa v imenu jugoslovenskih novinarjev Dušan Sijački. Na grob pokojnega Šaponjica je bilo položeno osemsto število vencev.

Sožalje ČSR

Beograd, 7. decembra. AA. Povodom smrti predsednika jugoslovenske delegacije za pogajanja z Bolgarsko, Radomira Šaponjica, je izjavil odpravnih poslov češkoslovaškega poslanika v Beogradu dr. Vokáč ministru zmanjnih medev dr. Voju Marinkoviću sožalje v imenu poslanstva češkoslovaške republike.

Zahvala bolgarskemu kralju

Sofija, 7. decembra. AA. Bolgarska agencija javlja: Jugoslovenski poslanik v Sofiji gosp. Nešić je posetil ministra dvora gosp. Grujeva in ga prosil, da izrazi kralju Borisu in princesi Evdoksiji zahvalo jugoslovenske vlade za izjave sožalja bolgarskega dvora o priliki smrti gosp. Radomira Šaponjica. Gosp. Nešić je posetil tudi ministra zunanjih zadev Burova, ki se mu je takisto zahvalil za izjave sožalja bolgarske vlade, kakor tudi za ugodnosti, ki jih je vlada dovolila pri prevozu trupla pokojnega Šaponjica v domovino. V komunikaciji, ki je bil predan sočuvnim listom, izreka jugosloven-

ski poslanik Nešić zahvalo bolgarskim listom, ki so napisali pokojnemu Šaponjicu ob njegovi smrti tople besede v slovo.

Bolgarski tisk o pokojniku

Sofija, 7. decembra. AA. Vsi današnji listi obširno poročajo o pogrebu pokojnega Radomira Šaponjica. »Dnevnik« piše: »Za usoda spremilja pogajanja, ki naj urede odnose med Bolgarijo in Jugoslavijo. V trenutku, ko se je jela razvijati atmosfera iskrenosti in medsebojnega razumevanja, k čemu je mnogo pripomogel pokojni Šaponjić, se je zdajci dozvalo o njegovi nenadni smrti.«

»Zarjaci pravijo, da je prišla Šaponjićova smrt nepričakovano, kakor zna tako presenečenje prirediti samo usoda. Zastopnik lista se je razgovarjal s poljskim poslanikom v Sofiji, ki je bil skupno s pokojnim Šaponjićem služboval v Carigradu. Poslanik je izjavil, da je Šaponjićeva smrt velika izguba, ne samo zato, ker je bil pokojnik človek aktivnosti in širokega obzora, nego tudi zato, ker je bil uviden in je tudi kot zasebnik užival poudelne simpatije.

Smrt hrvatskega industrialca

Zagreb, 7. dec. 8. V Zagrebu je preminul danes v 69. letu starosti znani industrialac Adolf Daničić, predsednik »Danice d. d.« v Zagrebu, ene največjih jugoslovenskih kemičnih tovarn. Ko je svojočasno ustanavljal Daničić svoje novo podjetje v Zagrebu, je imel proti sebi silen odpor meščanstva, ki se je balo, da mu nova tovarnica okuži zrak. Zato so res zgradili kemično tovarno v Koprivnici. Pokojnik je bil član Saveza industrijcev in Zbornice za TOI, Zagrebskega zbora in Jugoslovenske udružene banke. Daničić je bil odlikovan z redom sv. Save tretje stopnje.

Finančni minister v avdienci

Beograd, 7. dec. AA. Nj. Vel. kralj je sprejel danes v avdienci ministra financ dr. Stanka Švrlijo, ki mu je predložil v podpis zakon o organizaciji finančne uprave.

Poljsko-jugoslovensko društvo

Poznanj, 7. decembra. AA. Tu je bilo ustanovljeno jugoslovensko-poljsko društvo. Novo društvo se je večina konstituiralo. Ustanovitelji so: predsednik general Hašek.

Demisija poljske vlade

Zaradi nezaupnice Sejma jevlada Switalskega podala svojo ostavko — Novo vlado sestavi Matuszewski?

Varšava, 7. decembra. s. Glede na veliko nezaupnico, ki jo je večeraj izglasoval Sejm poljski vladi, je ministrski predsednik Switalski danes opoldne posetil državnega predsednika Moscickoga in mu podal demisijo celokupne vlade.

Predsednik Moscicki si je pridržal nadaljnjo odločitev. Na seji ministrskega sveta, na kateri je bila sklenjena ostavka vlade, nista bila prisotna vojni minister Pilsudski in finančni minister Matuszewski. Ternu dejstvu se za na-

daljnji razvoj krize pripisuje velik pomen. Kot kandidat za mesto ministrskega predsednika, ki ima največ izgovorov, se imenuje dosedanji finančni minister Matuszewski. Star je šele 37 let ter je izraziti zastopnik politike močne roke in odločen pristaša maršala Pilsudskega.

Varšava, 7. decembra. g. Predsednik republike Moscicki je sprejel demisijo vlade Switalskega ter ji do imenovanja nove vlade poveril vodstvo tekočih poslov.

Razvoj naše zunanje trgovine

Iz splošnih podatkov o našim zunanji trgovini, ki smo jih že objavili, je razvidno, da se je naša zunanja trgovina v tekočem letu znatno zboljšala. Izvoz se je obično povečal, dočim je uvoz nazadovol, kar je imelo za posledico, da je bila naša trgovinska bilanca za prvih 10 mesecev tekočega leta pasivna še za 45 milijonov Din, dočim je bila lani v istem razdobju pasivna za 1 milijardo 290 milijonov Din. Glede na nazadovanje pasivnosti je zanimivo ugotoviti katere spremembe v strukturi uvoza in izvoza so omogočile to zboljšanje. To primerjanje je sedaj mogoče za prva tri četrtletja tekočega leta, za katero razdobje so znani sumarni podatki.

Spremembe v izvozu: V prvih treh četrtletjih tekočega leta se je naš izvoz, kakor znano, napram istemu razdobju preteklega leta dvignil od 457 na 534 milijarde Din. To povečanje izvoza je v prvi vrsti povzročil večji izvoz žitnice. Tako se je izvoz pšenice v prvih devetih mesecih t. l. napram lani povečal za 349 milijonov Din na 700 milijonov Din, izvoz kornice pa se je dvignil za 39 milijonov Din na 65 milijonov Din, le izvoz moka je nazadovol od 20 na 6 milijonov Din. Povečanje izvoza opazamo tudi pri sočivju (od 31 na 58 milijonov) in pri svežem sadju (od 56 na 66 milijonov), deloma tudi pri vinu (od 18 na 20), dočim je izvoz suhih češpelj nazadovol od 40 na 17 milijonov, izvoz opija od 79 na 47 in izvoz hmelja (zaradi ogromnega padca cen) od 100 na 30 milijonov Din.

Izvoz živine se drži s malimi izjemami na višini preteklega leta, le izvoz svinj je nazadovol od 203 na 220 milijonov Din in izvoz drobnice od 79 na 60 milijonov Din. Izvoz svežega mesa, ki je zadnja leta stalno nazadovol, se je letos zopet povečal od 119 na 146 milijonov, dočim je bil izvoz jaje nekoliko manjši in je znašal 374 milijonov napram 400 milijonov lani.

Glede izvoza gradbenega lesa je treba ugotoviti, da je pri skoro nespremenjeni vrednosti (1100 milijonov) količina nazadovol od 1,124.000 ton na 894.000 ton. Znatno povečanje pa opazamo pri izvozu drv (od 82 na 106 milijonov Din) in pri izvozu izdelkov iz lesa (od 65 na 91 milijonov). Od ostalih izvoznih predmetov je omeniti še ogromen dvig izvoza strojeve bakra (v zvezi z ugodno konjunkturo v ceni), in sicer kar za 128 milijonov Din na 320 milijonov Din. Izvoz cimenta se je prav tako povečal od 23 na 121 milijonov Din, dočim je izvoz izdelkov kemične industrije nazadovol, in sicer izvoz sode od 60 na 47, izvoz kalcijevega karbida in cianamida od 101 na 75 in izvoz ekstraktov za strojenje od 53 na 42 milijonov Din.

Spremembe v uvozu: Naš uvoz se je v prvih devetih mesecih napram lani zmanjšal od 576 na 562 milijarde Din. Največji del našega uvoza odpade, kakor znano, na tekstilne strovine in tekstilije. Uvoz tekstilnih sirovin, ki se je zadnja leta znatno dvignil, je ostal letos skoro na isti višini kakor lani. Sirovega bombaža smo uvozili za 142 milijonov Din, bombažnega predvija za 353 milijonov in volnenega predvija za 68 milijonov. Uvoz tkanin, ki je zadnja leta v zvezi z razvojem domače tekstilne industrije zaznamoval nadvse občutno zmanjšanje, je tudi letos dalje popustil, vendar ne v takšni meri kakor druga leta. Bombažnih tkanin smo uvozili za 551 milijonov Din napram 615 milijonov v istem razdobju preteklega leta, dočim se je uvoz volnenih tkanin zmanjšal od 308 na 285 milijonov Din in uvoz izdelkov iz bombažnih tkanin od 54 na 48 milijonov. Tudi uvoz svilnenih tkanin je nekoliko nazadovol od 101 na 95 milijonov Din.

Poleg tekstilij in tekstilnih sirovin zavzemajo v našem uvozu največji obseg stroji in kovinski predmeti. Če zaznamujemo tudi v teh predmetih letos povečanje uvoza, tedaj to ni nerazveseljiva ugotovitev, kajti povečani uvoz strojev, železa in kovinskih izdelkov je le posledica živahnije investicijske delavnosti. Tako vidimo, da se je napram lani dvignil uvoz strojev in aparatov od 368 na 451 milijonov Din, uvoz elektrotehničnih predmetov od 110 na 130 milijonov Din, uvoz železa od 96 na 104, uvoz železne pločevine od 67 na 81 ter končno uvoz izdelkov iz železa od 324 na 341 milijonov Din. Edino uvoz železniškega materiala se je zmanjšal od 233 na 119 milijonov in uvoz prometnih sredstev od 140 na 134 milijonov. S tem v zvezi moramo ugotoviti tudi manj razveseljivo dejstvo, da se je uvoz premisa napram lani povečal od 135 na 177 milijonov.

V uvozu predmetov za konsum opazamo nazadovanje uvoza sladkorja (od 56 na 11 milijonov Din), soli (od 20 na 14) in riža (od 100 na 71), dočim je uvoz kave pri 163 milijonih Din ostal na lanski višini.

Razveseljivo je tudi ponovno zmanjšanje uvoza čevljev od 41 na 31 milijonov Din, pri čemer je tudi uvoz usnja in kož nazadovol od 181 na 153 milijonov Din. Končno je še omeniti nazadovanje uvoza bakrene galice od 53 na 29 milijonov in povečanje uvoza oljnatih semen od 73 na 88 milijonov.

Čsl. odlikovanja naših uradnikov

Praga, 7. decembra. AA. Predsednik republike Masaryk je odlikoval z redom Belge orla jugoslovenskega konzula v Pragi Cvetišo, svetnika poslanstva Iva Gjunia, sedaj v ministrstvu zunanjih poslov v Beogradu, in konzula Iva Krajoerja.

Nova hrvatska kmečka deputacija

Zagreb, 7. decembra. AA. Jutri odpotuje iz Sunje v Beograd veliko odposlanstvo kmetov. Odposlanstvo bo sestojalo iz 60 oseb, 50 mož in 10 žena. Vodi ga bo poštinstnik v Sunji Ciriv Suljam, bivši član glavnega odbora Seljaškega saveza. Odposlanstvo, ki je veren predstavnik prebivalstva v Sunji, je zahtevalo avdienco pri Nj. Vel. kralju in pri predsedniku ministrskega sveta generalu Petru Živkoviću. Odposlanstvo se bo nastanilo v Zemunu, kjer mu je mestna občina šla na roko in mu preskrbela brezplačno stanovanje.

Francoski vojni proračun

Pariz, 7. dec. AA. Zbornici predloženi proračun za vojsko znaša 4.5 milijard za obrambo Francije in 1.75 milijard za obrambo kolonij. Proračun je sestavljen po načelih, ki so bila merodajna za sestavo proračuna za leto 1929. Izdatki so nekoliko večji od stroškov, ki jih izdaja Nemčija za svojo policijo in vojsko, vendar pa manjši od angleških izdatkov za kopno vojsko, čeprav mora Francija braniti mnogo večje meje kakor Anglija.

Reorganizacija fašističnega vodstva

Rim, 7. decembra. o. Italijanska zbornica je sinoči po razpravi o nekkih interpelacijah odobrila zakon glede organizacije in delokroga velikega fašističnega sveta. Nadalje je zbornica sprejela zakon, ki izraža fašistični organizaciji »Bakila« izključno fizično vzgojo učencev ljudskih in srednjih šol. Zbornica je bila potem odgodena do 18. decembra.

Konkordat med Francijo in Vatikanom?

Pariz, 7. decembra. AA. Segajet je prišel skupina škofskih romarjev škof v Santiagu Rafael Edvard. V Rimu je bil med drugim sprejet od Museolinija v pariskih političnih in cerkvenih krogih govore, da je škof Edvard posredoval za svojega bivanja v Rimu med Francijo in Vatikanom in da je priporočal konkordat med Francijo in Vatikanom. Francija in Vatikan sta pripravljena sprejeti niz ukrepov, ki naj preko in mimo zakon o ločitvi cerkve od države ustvari ugodnejše medsebojne odnose. Pri tem pa se ne misli na to, da bi v narodnih šolah uvedli verouk, ali pa se pozovno vzpostavi ministrstvo ver.

Brezverske univerze v Rusiji

Moskva, 7. decembra. AA. Ustanavljanje brezverskih vseučilišč je zadelo na velike težave, tako da beležijo ta vseučilišča malkosten vpis dijakov. V Kijevu se je vpisalo na tamošnje brezversko vseučilišče samo 13 slušateljev. Zato je vsesriska zveza brezverske poslala centralnemu odboru komunistične stranke spomenico, v kateri zahteva naj stranka prisili svoje pristaje iz strankarske discipline k vpisu na brezverska vseučilišča, da bi se na ta način mogla izvesti akcija brezverskih šol.

Predsednik Masaryk o omejitvi števila visokošolcev

Praga, 7. decembra. g. Predsednik Masaryk je v razgovoru z urednikom »Prager Tagblatt« o vprašanju omejitve števila vseučiliških dijakov izjavil med drugim: »Menim, da ni potrebno, da bi se preveč študiralo. Kdor nima talenta in notranjega hopenja za študij, naj ostane doma in naj dela z rokami. Dober kmet ali dober delavec mi je ljubši nego slab odvetnik. Djaki imajo sicer pravico, da se prižujejo zaradi nedostatkov prostorov na visoki šolah, vendar pa je to stvar parlamenta in vlade, ne pa dištava.

Nezaupnica letonskemu vojnemu ministru

Riga, 7. decembra. s. Letonski parlament je s 51 proti 48 glasovom sprejel nezaupnico, ki jo je predlagalo levo krilo vladne koalije proti vojnemu ministru, katerega očitajo, da je izvršil reorganizacijo vojnega ministrstva v duhu, ki ne odgovarja predlogom večine parlamenta.

Hmeljski trg

Zatec, 7. decembra. h. (Tedenko poročilo). Dnevni promet v preteklem tednu je znašal v Zatecu 50—200 metrskih stotov. Tendence mirna, zanimanje zlasti za zeleno srednjo kvaliteto po ceni 500—550 Kč. Za prva kvaliteta se je plačalo 525 do 675 Kč. Okvir cen je ostal neizpremenjen 450—750 razen prometnega davka. Do danes je javni marksiški urad v Zatecu registriral 120 tisoč metrskih stotov letošnjega hmelja.

Darujte za Jugoslovensko matico

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je nepričakovano preminul naš ljubljenski soprog in oče, gospod

IVAN CIRK

šef davčne uprave v Kočevju

Pogreb nepozabnega se bo vršil v ponedeljek, dne 9. decembra t. l. ob pol 17. uri izpred hiše žalosti na tukanjske pokopališče.

Kočevje, dne 7. decembra 1929.

Globoko žalujoči: Jospina, roj. pl. Póka, soproga; Stojan in Milan, sinova; Zdenka in Vera, hčerkli.

Domače vesti

• **Odklikovanje Njeg. Veličanstva kralja** je odklikoval Vero Hrčič - Nikoličević, članico gledališča v Zagrebu, z redom svetega Save četrtega razreda.

• **Vojaške vesti.** Njeg. Veličanstvo kralja je imenoval za svoje adjutante: pehotnega polkovnika Dušana Krstića, doslej komandanta 36. pešpolka »Jelačića«; artilerijskega polkovnika Čedomila Petrovića, doslej komandanta 18-artiljerijskega polka, ter pehotnega majorja Branka Pogačnika, doslej pomočnika maršala dvora. Za svoja ordonančna oficirja pa je kralj imenoval artilerijskega majorja Petra Kilerja in poročnika bojnega 1. razreda Hijačinta Munderlerja, doslej komandanta torpiljarke »T. 8«.

• **Odvetniški izpit** je položil 6. t. m. pri tukajšnjem višjem sodiščem sodišču gosp. dr. Terčič Fran, rodom iz Biljane pri Gorici. Naše čestitke!

• **Davčne priljave za zgradbo.** Lastnike zgradb opozarjamo, da poteče 20. t. m. rok za vlaganje davčnih prijav za zgradbe, ki podlegajo zgradarini za l. 1930. Potrebne tiskovine se dobijo v občinskih uradih.

• **Glasilo naprednega dijaštva.** Te dni je izšla prva številka »Omladine«, glasila jugoslovenskega naprednega dijaštva. List izdaja jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadranc«. Izhajal bo trikrat na mesec. Letna naročnina znaša 35 Din. Namesto programatičnega članka priložuje »Omladina« tole izjavo: Kaj hočemo? Svobodno veliko, silno Jugoslavijo eno misli in enega srca. Prostor na soncu za vsakogar, ki ga je ježen. Svoboden razmah misli in stremiljeni brez avtoritete. Enakopravnost narodov in spoštovanje narodnih manjšin. Vsebinske prve številke: Rapallo 12. novembra 1929, 1. december 1929. Diplomatska aktivnost na Balkanu, Miladina, Sestane glavne odbora Probratimstva. Skupščina Sveta slušateljev ljubljanske univerze, JAD Triglavi. V podlistku: Naš pokret, Štel sem utripe, Bojna noč v kavarni, Kako si mi blizu. — Glasilo našega naprednega dijaštva toplo priporočamo slovenski javnosti in se nadejamo, da bo naša »Omladina« pri svojih prijateljih predvsem gromotno podpora.

• **Udeležba pri poklonitveni deputaciji** Njeg. Veličanstvu kralju so prijavile dozdaj te občine: Kranj, Ptuj, Trzin, Bled, Litija, Krško, Jesenice, Trbovlje, Brežice, Šoštanj, Celje, Kamnik, Ruše, Domžale, Novo mesto, Ziri, Celje - okolica, Domžale, Slovenjgradec, Rogaska Slatina, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Stari trg, Cerkljeva, Ljutomer, Maribor, Lož, Rajhenburg, Mozirje, Ribnica, Laško, Vrhnika, Zupanska zveza Maribor ter Zveza mest in trgov v št. Juriju ob južni železnici.

• **Poljaki odklikujejo naše aviljake.** Na vojaškem aerodromu v Novem Sadu je predvčeršnjim poljski vojaški ataše v Beogradu maor Stajnički izročil komandantu našega zrakoplovstva odklikovanja, s katerimi je predsednik poljske republike odklikoval odlične jugoslovenske aviljake. Prejeli so divizijski general Stanojević red Polonja restituta drugega razreda, komandant 1. zrakoplovnega polka Dušan Radović, major Stanimir Živković ter kapetana Fran Pirc in Dragotin Rupčić pa red Polonja restituta četrtega razreda.

• **Stanje članstva Okrožnega urada** za zavarovanje delavcev je bilo 1. t. m. naslednje: Vseh članov je bilo 97.829 (66.117 moških in 31.712 ženskih). Največ moških članov se nahaja v medznih razredih VIII. do XI, in sicer 32.235. Ženskih članov je največ v medznih razredih II. do VII., to je 16.686.

• **Pravilnik za tolačenje invalidskega zakona.** Ministrstvo za socialno politiko je postavilo posebno komisijo, kateri je poverjena naloga, da pregleda invalidski zakon ter formuliira gotove izpremembe in izpopolnitve v tem zakonu ter jim da tolačenje, ki je potrebno za nekatere paragrafe tega zakona. Komisija bo izdelala pravilnik za izvrševanje invalidskega zakona in tudi uredbu o rodbinskih draginskih dokladah. Zakon predvideva doslej samo osnovno invalidnino, vprašanje draginskih dokladov pa se bo rešilo sedaj.

• **Uredba o komandi mornarice.** Kralj je podpisal uredbo o komandi mornarice. Komanda mornarice stoji v mirnem času pod ministrstvom vojske in mornarice in njej so neposredno podrejeni: flota, rečna flota in pomorsko zrakoplovstvo kakor tudi ostale komande in institucije vojne mornarice. Na čelu komande mornarice stoji komandant mornarice v činu admirala, ki ima pravice in oblast komandanta armijske oblasti. Pomočnik komandanta je v činu viceadmirala ter ima pravice in oblast komandanta divizije. Načelnik štapa komande mornarice je kontradmiral, ki ima položaj, pravice in oblast komandanta brigade.

• **Dobrodošlica hrvatskim planinarjem.** Prejeli smo: Danes pohite na Sv. Goro v Zasavju člani Hrvatskega planinarskega društva iz Zagreba. Izletnike vodi sam predsednik g. prof. Pasarić, ki ima svoje prijatelje in znanke tudi v krogih Dravske

banovine. Zagrebškim gostom izrekamo priskrbo dobrodošlico. Planinci iz Ljubljane naj odpotujejo s polosmim vlakom. Zagrebčani dosepejo z devetimi vlakom na postajo Savo, odkoder bo skupen odhod.

• **Pravilnik o prejemkih banov.** Predsednik ministrskega sveta je prejel pravilnik o pravu banov na stanovanje, kurjavo in razsvetlavo ter o pravu pomočnikov bana na stanovanje.

A. RUTAR, puškar
CELJE. 027

• **Slovenski izselenci v Avstraliji.** Eden maloštevilnih slovenskih izselencev, ki so zašli v daljnjo Avstralijo, katerih usoda je v stari domovini skoro popolnoma neznan, A. Matevžič, se je nedavno oglašil z zanimivim dopisom v newyorškem »Glasu Naroda«. Slovenecem je bila Avstralija, kakor izvaja dopisnik ameriškega lista, še pred par leti neznan. Pregovor pravi, da vrabca in Slovenca najdeš po vsem svetu. Tukaj vrabcev ni, Slovenci pa se nahačamo, prav v malem številu, tudi v Avstraliji. Tukaj imamo sedaj (v novembru) pomladni čas. »Tički po o. rožice cveto« in po njih šume čebelice. Delavske razmere niso najboljše. Tukaj ni stalnega dela kakor v Ameriki. Večina delavcev prehaja iz kraja v kraj. Ker Avstralija ni industrijska dežela, se nas je preveč naselilo od vseh strani. Največ je Italijanov, tudi Hrvatov, zlasti iz Dalmacije je precej. Naši ljudje so zaposleni večinoma po gozdovih. Delajo železniške pragove, drva in čistilo zemljo. Pri državnem delu tučec ne pride v poštev. Naša stanovanja so pod šotori. Delodajalec se ne briga, kako in kje boš spal in stanoval. Kaj rada pa se v tej deželi tudi pripeči, da morda delavec od gospodarja s silo izterja zaslužek. Jaz sem zaposlen pri sekanju lesa za veliki zapadnoavstralski vodovod. Domačini živijo dobro in skoro razkošno. Za delo se poslužujemo zgodnjih jutranjih in popoldanskih ur, ker je sicer vročina neznošna. S trdim delom se bo dalo prihraniti nekaj denarja. Potem pa se odpravimo preko Sueza nazaj, odkoder smo prišli.

Novel Veleseznacija!
Smeh in krah!
Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.
VIKTOR MC. LAGLEN
mlajblijen mornar v filmu
Kapitan Mack
Velezabava za zaljubljene pare!
Kino Ideal.

• **Po stari navadi.** Koncem novembra je bil misijon v Škocjanu pri Turjaku. Kakor poroča »Kmetijski list«, so se g. g. pridigari spravili ob tej priliki zopet enkrat tudi na ono časopisje, ki ga so smatrali za svoje. Obenem so si iz bogve kakih razlogov privoščili tamkajšnje gasilno društvo, čeprav njegovi člani niso slabši verniki od drugih, saj so vedno pripravljeni postaviti svoje zdravje in celo življenje v nevarnost, da pomagajo svojemu bližnjemu.

• **Uradne ure za stranke pri katastrskih upravah.** Finančna direkcija v Ljubljani razglašala, da poslujejo katastrske uprave njenega področja, ki so preobložene s terminiranim pisarniškim delom, od 9. decembra dalje za stranke dnevno, izvenredno nedelje in praznika, samo od 9. do 12.

• **Preliter metulj.** Čitatelj našega lista iz Celja nam je poslal metulja citrončka, ki je zaradi izredno toplega vremena prezgodaj prilezel iz bube. Pošiljalec je mnenja, da se bo metulju prav dobro godilo v našem uradništvu, ker nam prijazni čitatelji nanosijo toliko tobenic in vtolov.

• **Smrtina kosa.** V Kočevju je preminil g. Ivan Cirk, šef davčne uprave. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 17. — V Radečah je umrla ga. Pavla Okornova in jo bodo pokopali danes ob pol 16. — Po dolgi boleznii je izdihnila v Kranju ga. Pavla Zupančeva. Pokopali jo bodo danes ob 16. Pokojnikom blag spomin, zalujočim naše sožalje!

• **Pri Osjeku sta se potopila dva vlačica.** Kakor javljajo iz Osieka, sta se prošli četrtek v Dravi potopila dva z lesom otovorjena vlačica. Obe ladji sta bili brez remorkerja. Naleteli sta z vso silo na neko sipino in se prevrnila. Posadka se je rešila s plavanjem.

• **Ponarejevalec naših bankovcev pod ključem.** V Kosovski Mitrovici je bil te dni aretiran Stjepan Vunak iz Gjurčevca, ki se je bavil s ponarejanjem bankovcev po 100 in 10 dinarjev. Vunak je nekemu trgovcu pomudil večjo količino ponarejenih bankovcev, ki ga je po ovađi oblištvo. Orožniki so ponarejevalca zasačili in flagrantni. Aparati za ponarejanje bankovcev so bili zaplenjeni, Vunak pa aretiran.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave
v drogeriji
KANC, LJUBLJANA
KANC (Wolfram), MARIBOR CENIN GRATIS!

ITO — zobna pasta najboljša!

• **Dva pohotneža.** Orožniki zasledujejo Viktorja Učakarja, rodom nekje z Dojenjskega in Miho Pančeka, rojenega leta 1901. v St. Ilju pri Velenju, brezposelnega mesarskega pomočnika, ki sta pred dnevi v gozdu blizu cerkve Šmartno pri Velenju napadla služkinjo Z. iz Zalca. Panjek je služkinjo posilil, Oba lopova sta nato tudi preiskala njeno torbico, vendar denarja, ki sta za najbrž iskala, msta našla v njej. Zalkovca sta nato pobegnila.

• **Kupujte Ciril-Metodove koledarje in razglednice!** S tem podpirate družbo, ki je podpora zelo potrebna. 1571

• **Oblike in klobuke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.**

• **Največjo izbiro pletenin nudi tovarna »Lana«.** Selenburgova ulica 7.

• **Gospodinj! Vaše perilo pere, posuši, munga ali lka tovarna Jos. Reich.**

• **Darujte Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Ključavničarska ulica 3-II.**

• **Opozorjamo na današnji oglaševanje** A. Sinkovec nasl. K. Sosa.

Moje Venetian lepote preparate
dobite samo v
Drogeriji »Adrija«, Mr. ph. S. Borčič
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1
Elizabeth Arden

Iz Ljubljane

— Danes zadnji dan razstave Dolnar-Kos-Pavlovec v Jakopičevem paviljonu. Kdor je še ni obiskal, naj ne zamudi zadnje prilike.

— **»Zeppehnov polet okrog sveta«.** Včerajšnja premiera tega filma je pokazala, da je ljubljansko občinstvo spremljalo z velikim zanimanjem ta najnovejši film, ki ga nam je predvala ZKD. Priporočamo, da si danes sigurno ogledate ta film v Elitnem kinu Matic ob 11. dopoldne.

— **Iz gledališča.** Danes popoldne se vrstori v operi Kalmanova opera »Grafica Marica« s Poličevom v naslovni vlogi, zvečer pa Bizetova opera »Carmen« s Thierrievom v naslovni partiji. »Carmen« se bo pričela izjemoma ob 20. Obe predstavi izven abonmaja pri znižanih cenah. — V drami bo danes ob 3. popoldne komedija »Življenje je lepo«, na kar opozarjamo zlasti občinstvo z dežele, ki ima sedaj ugodne prometne zveze. Zvečer se bo igrala francoska veseloigra »Velika abeceda«. Obe predstavi po znižanih cenah. V ponedeljek se ponovi v drami Jankovičeva drama »Brez lubeznosti«, ki je dosegla pri krstni prireditvi velik uspeh.

Vodnikovo
pratiko za l. 1930
kupi več izvodov
Tiskovna zadruga.

Brezhiben izvod plača à Din 15'—
Knjigo je prinesiti oziroma poslati
v prodajalno
Tiskovne zadruge, Ljubljana,
Prešernova ulica.

— **Otvoritevna predstava Narod. strokovne zveze.** Dramska sekcija kulturno-prosvetnega odbora Narodne strokovne zveze v Ljubljani uprizarji v soboto, dne 14. t. m. kot obitovitevno predstavo Maks Halbejov »Rekok, drama v treh dejanjih. Igra se uprizarji ob 8. zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vstopnice po 20, 15, 12, 10 in 4 Din. se dobijo v prodaji v Tiskovni zadrugi v Prešernovi ulici, knjižnici Delavske zbornice in tajništvu Narodne strokovne zveze v palači Delavske zbornice na dan predstave pri blagajni.

— **Tolstega »Vstajenja«** bo uprizaril delavski oder »Svobode« drevi ob 20. v palači Delavske zbornice.

— **Otvoritev mestne ogravalnice.** Mestna občina Ljubljana je zgradila za domobransko vojašnico prilično poslopje, ki služi za ogravalnico in za prenočišče vsem onim, ki nimajo sredstev in ki so brez stalnega bivališča. S tem je občina storila veliko socialno delo, da bo zaščitila pred mrazom najbednejše. Ogravalnica se odpre v ponedeljek 9. t. m. ter bo dovoljen vstop vsakomur, ki se zgleda z nakaznico mestnega socialnopolitičnega urada. Brez nakaznice vstop ne bo dovoljen. Ogravalnica bo odprta vsak dan od 6. zjutraj do 20. zvečer. Preskrbljeno je, da bo v ogravalnici vladal popoln mir in red in kdor se ne bi pokoraval hišnemu redu, se mu nadaljnje posejanje zabrani. Ženskam je vstop v ogravalnico prepovedan. O vseh obiskovalcih se bo vodila točna evidenca, da bo mogoče kontrolirati vse poklicne brezposelne, posebno one, ki niso pristojni v Ljubljano in one, ki tekom leta niso hoteli prevzeti nobenega dela. Ogravalnica je urejena primitivno, vendar pa toliko udobno, da bo mogoče v njej prenočevati. S tem

Sedaj imate tudi Vi lahko
pravi Telefunkene v posesti!

»Telefunker 10« ljudski aparat z 10 prednostmi: Dopolnjava zunanost — enostavna poslužba — valovni obseg je poljubno velik — sprejem krajavne oddaje postaje, kakor tudi bolj oddaljenih postaj — dobra selektivnost — čista zvočna predaja — uporabljiv tudi kot ojačevalec zvočnih plošč — prehod omogočen na omrežno obratovanje — presenetljiva ugodna cena — pravi Telefunker

Telefunker 10 stane z elektronskimi . . . Din 770.—
Zvočnik Telefunker L 666 stane . . . » 385.—
En stavek tuljav za valovne dolžine
450—2000 stane . . . » 105.—

TELEFUNKEN
NAJSTAREJŠA ISKUSTVA — NAJMODERNEJŠA KONSTRUKCIJA

se bo onemogočilo raznim brezposelnim pohajkovanje po mestu, ki se je v zadnjem času zelo razpelo in ki ni bilo v čast Ljubljani.

— **Severna Triglavskata stena.** V torek 10. t. m. ob 20. bo v dvorani Kazine v središču predavanj ZKD predaval naš znani alpinist dr. Henrik Tuma o severni Triglavski steni. Predavanje bodo spremljale fotografije.

— **JNAD »Jadranc«.** Pozivamo tovariše, da se udeležijo predavanja kol. Branka Alujevića o zadružništvu kotri, ob 20. v društveni čitalnici Prijatelji vabljeno.

— **Javno predavanje na univerzi.** Opozorjamo na današnje predavanje pesnika in kritika A. Ocvirka »Slovenska sodobna lirika« ob 10. uri v zbornici na univerzi. — **Rudarske glavarice** v Ljubljani se bo selile v torek, 10. t. m. v nove uradne prostore na Turjaškem trgu 8 (poslopije Kmetijske družbe), zaradi česar se od 9. do 12. t. m. s strankami, izvenredno nujne primere, ne bo uradovalo.

— **Fotomateriji!** Ker se je moral snemati fotomater Koranek takoj po svojem siljano obiskovanju predavanju v veliki dvorani Uniona na brzolajen poziv odpeljati in zato tudi ni mogel dati fotomaterjem napovedanih polasni, jim obljubo izpolni prihodnje dni, ko bo vsakemu poklicnemu fotografu in amaterju brezplačno na razpolago: v torek popoldne v drogeriji A. Kanc, v sredo popoldne v drogeriji Gregorič, popoldne pa v drogeriji Adrija in v četrtek popoldne v Pogačnikovi trgovini s fotografiranjem.

T v r d k a 15796

Franc Kovač

trgovina s čajem in dišavami in zaloga
»Čajanke« čajnih mešanik
SE JE PRESELILA
na Poljansko cesto št. 29.

grafskim materijalom.
— **Československi Obe v Ljubljani.** Umleoké dudáké trig mistra dudáka Maudra z Prahy zavítá k nám s bohatým repertoárem starých českých národních písní i moderním programem, který přednese ve středu, dne 11. prosince o pul osmá večer ve Zvezdě. Jsme přesvědčeni, že tato hrdá přítelstvá oznamují se s tradičním českým hudebním nástrojem bude dostaveníčkem všech našich krajanů i přítel. Uspěšné tourné Maudrova tria po četných městech Jugoslaviie, Polska, Švýcarska odd. svědčí o tom, že dudy vedou dosud stále nadchnouti posluchače.

— **Maja sprememba v Tivolskem parku.** V novem parku ob levi strani glavnege

Vesela Eskimo žari,
najhušji mraz ga ne skrbi.
Saj na svemirni tečaj
prinesel Amundsen BUDDHA čaj.
Tea Import, Ljubljana, Askerčeva ul.

drevočeda je teren precej vlažen, zato tam nasajeni kostanji niso dovolj uspevali. Sedaj so jih zamenjali s topoli, ki se bodo prej kakor kostanji razrasli ter bodo mudihi kmalu lepo sliki in poletni prijetni senca.

— **Promenadni koncerti** godbe dravske divizijske oblasti bo ob ugodnem vremenu danes v »Zvezdi« ob 11.15.

— **Kolesarjeva nezgoda.** V četrtek popoldne so se peljal Peter Perkavec iz Most na kolesu po Komenskoga ulici. Ko je hotel prehiteti nekega voznika, je skoro istočasno s nasprotno strani privozil avtobus 15-42, ki ga je šofiral Ludovik Kern. Kolesar se avtobusu ni mogel voz izogniti. Avtobus ga je pritisnil ob voz. Pri nezgodi se je potro kolo in ima Perkavec okoli 300 Din škode. Perkavec pravi, da je nesreče kriv šofer, ta pa zahtuje obratno.

— **Razjarjen dolžnik.** Delavec Ferdo H., ki je zaposlen na neki graščini v Zgornji Šiški, je dolgoval trgovki Julijani T. v Rožni dolini večji znesek. Trgovka ga je opotavno terjala, vendar H. ni dal nkekega odgovora. Končno je bila trgovka primorana tožiti ga. Te dni je prejel Ferdo vabilo za sodišče. Ves razburjen se je takoj podal v Rožno dolino, kjer se je začel prepričati s trgovko. Med prepričevanjem je ne medoma udaril po obrazu ter nato v lezi razbil šipo. Ko je prišel ženi nož na pomoč, ga je šalepec zagrabil in mu odtrgal rokav. Epilog te zadeve bo seveda zopet pred sodiščem.

Dr. Schweigger, zobozdravnik
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 52,
na ordinari od nedelje 8. decembra do
nedelje 15. decembra. 15815

— **Tatvina cerkvenega nabiralnika.** Ko je v četrtek popoldne cerkvenik Miha Sešelj v cerkvi pri Sv. Petru pospravil, je nenadoma presenečen opazil, da je nekdo izpred oltarja sv. Terezije odnesel nabiralnik, v katerem je bilo za okoli 80 dinarjev drobiža. Nabiralnik sam je bil vreden 200 Din. Skoro istočasno je policija prišla 21letnega malopridneža Rudolfa Z., ki je bil v policijskem dnevniku zasledovan zaradi raznih cerkvenih tatvin. Ni izključeno, da je fant z omenjeno cerkveno tatvino v zvezi.

— **Tatvino po šolah.** Te dni se je znan tat spazil med poukom v poslopje mestne ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti ter neopaženo odnesel dijakinji Mariji Komparetovi lepo rujavo boo, ki je vredna okoli 1000 Din.

— **Tudi mlekarice nimajo čergo pred tatovi.** Posestnica Helena Cerglova, ki vozi iz Dravej mleko v Ljubljano, je bila včeraj tako neprevidna, da je pustila mlekarski voziček na Aleksandrovi cesti brez nadzorstva. Spreten tat je to naglo izkoristil in je odnesel pločevinasto posodo z 2 litroma mleka.

Marija Dular roj. Stele

naznanjam častilcem poštene kapljice
in dobre domače kuhinje, da otvorim

v nedeljo, dne 8. decembra
v Kapiteljski ulici št. 3 z vso
domaćnostjo novo urejeno

gostilno pri Pavletu

kate o cenjenemu občinstvu tem potom
priporočam.

Času primeren

nakup za božič, god ali drugo slavljenje je

MODERNO, LEPO in KORISTNO darilo prenosljivo, kvačeto, mal pisalni stroj »ERIK«

V 17 KRASNIH BARVNIH NJANSAH

Oglejte si izložbo specialne trgovine pisarniških potrebščin!

THE REX & Co., Ljubljana

Gradišče 10 (za dramskim gledališčem)

Senzacija vseh senzacij je Miklavževanje, ki ga prireja

Hudičeva metresa

v kinu LJUBLJANSKI DVOR

Tel 2730

Tempo! Tempo!

je njeno geslo, da vse drvi z blazno naglico mimo, preko in po vas!

Dinamika! Akrobacija! Ljubezen!

Ob 1/11., 3., 1/5., 6., 1/8., in 9. uri

Tel. 2730 Rezervirajte si pravočasno vstopnice!

Dosedaj še vedno naval!

— Krožek mestnega uradništva, izredni občni zbor Krožka mestnega uradništva bo jutri v ponedeljek ob 17. v mestni dvorani.

— Podoficirski plesni venček privedi Podoficirsko podporno društvo 4. januarja pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizije divizijskega generala g. Tripkovića Save v vseh prostorih na Taboru. Cenjeno občinstvo se naproša, da si na omenjeni dan ne išče in ne želi druge zabave. Naj bo 4. januar posvečen našim podofircem. Dokažimo z našo prisotnostjo, da znamo ceniti njihov trud in požrtvovanje. Nihče naj ne zamudi te lepe prireditve. Vabila se že razpošiljajo.

— Plesni odbor ljubljanskih maturantov vabi redne plesalce in plesalke ter njihove prijatelje na čajanko, ki bo v sredo 11. t. m. v veliki dvorani Kazine. Začetek točno ob pol 20.

— Miklavževa prireditev in ljubljanski trgovci. Naknadno so je udeležili oddarovanja revnih otrok v Narodnem gledališču še tveška Ignacij Zargl. Uprava Narodnega gledališča se vsem uglednim tvrdkam za prilžno sodelovanje pri Miklavževi prireditvi najtopleje zahvaljuje.

Uživati nasladi
ni Slovenka znala,
dokler čokolade
Mirim ni poznala

— Miklavžev nastop danes zvečer v plesni šoli na Taboru in kateremu so vabljene ceni. Plesalci in plesalke. Darila se sprejemajo danes popoldne ob 2. uri naprej v pisarni Sokola I. — Tabor (priljubljeno, levo, vhod nasproti vojašnice). Ples do 2. ure zjutraj. 1574

— Proslava kraljevega rojstnega dne Izvrši Sokol II. v torek 17. t. m. ob 20. v telovadnici reafke, združeno s društveno akademijo. 1575

— Sv. Miklavž obišče Sokola II. v nedeljo 8. t. m. ob 16. popoldne v telovadnici reafke. Obdaril bo najprej otroke, potem pa tudi odrasle. Darila se sprejemajo istega dne ob 10. naprej v društveni sobi. 1560

— Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani razpisuje 4 jubilejne ustanove po 50 Din. Pravico do njih imajo onemogli člani in njihove vdove. Prošnje je vlagati do 10. t. m. pri blagajniku g. Ivanu Kersničju, krojaškemu mojstru, Prečna ulica 4. 1573

— Plesne vale ASK Pimorje danes ob 15. v belih dvorani »Umonac«. 1572

— Okraden delavec. Delavec Josip Bratkovič, stanujoč v Ilirski ulici 29, je zaposlen pri neki stavbi. Med delom mu je neznan storilec odnesel skoro nov suknič. Tatvino je Bratkovič prijavil policiji.

— 8 jalcov mu je ukradel. Železničar Anton Jeglič, stanujoč v Podlunjski ulici, redi lepe domače jalce, ki so silno všeč tudi drugim ljudem. V petek ponoči so se nekdo splazili na dvorišče hiše, odtrgali ključavnico na zalčnem blevu in odnesli 8 lepih jalcov, med temi dve zalci plemenite pasme. Jeglič ima okoli 400 Din škode. Tatvina je bila prijavljena policiji.

Iz Celja

— Za pokojnim Srečkom Puncerjem prirede danes popoldne ob 14. v restavraciji Narodnega doma v Celju ob 10 letnici njegove junaške smrti na Koroškem komemoracijski sestanek njegovi prijatelji, sošolci, bližnji sodelavci in koroški soborci.

— Redna seja mestnega občinskega svetovskega bo v petek 20. decembra ob 18. v sejni dvorani mestnega magistrata.

— O kužnih čebelnih boleznih in njih zatiranju se bo vršilo v nedeljo 15. t. m. ob 14.30 predavanje v občinski pisarni okoliške občine na Bregu pri Celju. Predavanje priredi podružnica Čebelarstva društva za Celje in okolico, ki bo imela istočasno svoj letni občni zbor. Predavanje je velike važnosti za vsakega čebelarja in je želeli, da se ga udeležijo vsi okoliški čebelarji.

— Ponovna. Trgovca in posestnika Marjla Karlovskova na Lavi pri Celju je poslala 5. t. m. popoldne svojega 20 letnega uslužbenca Ivana Arzenška na celjsko pošto z zneskom 1500 Din, ki naj bi ga oddal. Arzenšek pa je z denarjem neznanu kam pobegnil. Arzenšek, ki je doma iz Stranice v konjskem okraju, je pustil pri Karlovskovi le stare gosli, s katerimi je poprej nastopal kot muzikant, in pa svojo delavsko knjižico.

— Naljub gost. V tukajšnjem hotelu »Beli volk« na Kralja Petra cesti je prenočil pred dnevi neko noč nekdo okrog 40 letni možki, ki se je vpisal v zgledilnico kot 45 letni lesni trgovec Ignac F. s Pristave pri Celju. Naslednje jutro je možak sobarici iz-

lavl, da prenočišča ne more plačati, ker trenutno nima denarja pri sebi, pač pa je obljubil prenočiščno poravnati naslednji večer, ko bo zopet prenočil. Odšel je v mesto po »denar«, zastavil pa je sobarici domovnico od občinske urada pri Sv. Trojici, sroč Smarje pri Jelšah, po kateri naj bi bil P. rudarski nadpaznik. Dospel se P. še ni vrnil v hotel in se najbrže tudi ne bo. Zato je vložila sobarica na policiji zadevno ovadbo.

Adria čevlji

CELJE NARODNI DOM

Iz Maribora

— Odhodnica komandanta 45. pešpolka v Mariboru. V sredo priredi Oficirski dom skupno s Streljaško družino in Lovskim društvom v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma odhodnico agilnemu in priljubljenemu komandantu 45. pp. polkovniku g. Cedomiru Stanoloviču, ki je preneščen v vojni ministrstvo. Začetek ob 21. obleka promenada.

— Nedelja v gledališču. Danes popoldne ob 15. uprizore zabavno in melodično opereto »Piskrovec« po znanih cenah, zvečer pa se ponovi duhovita komedija »Velika abeceda« po navadnih cenah. »Krog z kreda« bo v torek 10. t. m.

— Knjige Vodnikove družbe za mesto Maribor, po katerih je bilo ves čas tako živahno povpraševanje, so se prispele in prosimo g. poverjenike družbe ter člane, da jih dvignejo pri podružnici Tiskovne zadruge, Aleksandrova cesta 13., kjer se pobira tudi članarina za prihodnje leto.

— Ljudska knjižnica izdaja knjige Vodnikove družbe med uradnimi urami vsem onim, ki so plačali članarino g. Loizu Doležalu ali pa v knjižnici.

— Kontroliranje pristnosti zlatnine in srebrnine. Danes, 8. t. m. ob 10. do 11. dop. bo kontrolna komisija za pregled draguljev, zlatnine in srebrnine pregledovala na mestnem magistratu soba št. 6, gori navedene predmete brezplačno. Vsak, kdor hoče zvedeti za pristnost svojih draguljev, zlatnine in srebrnine, naj se pravočasno oglasi. — Prihodnji pregled se bo vršil 4. januarja 1930.

— Ljudska univerza v Mariboru (Apotikino). V ponedeljek, 9. t. m. ob 8. zvečer bo predaval prof. dr. Pavel Breznik iz Ljubljane o ameriški metropoli New Yorku. Na podlagi mnogih skopičnih slik bo pokazal največje zanimivosti giganjskega mesta. Predavatelj je živel mnogo mesecev v Ameriki, prepotoval nad 15.000 km ameriške zemlje in je na povabilo znamenite Columbia-univerze tam predaval o naši domovini.

— Uvedba kmečkih predstav v gledališču. Uprava Narodnega gledališča namerna letos poleg že običajnih ljudskih, delavskih in dijaških predstav uvesti tudi predstave za okolišnih kmečko prebivalstvo. Prva taka predstava, ki bo pomenila polkužno realizacijo tega načrta se bo vršila v nedeljo, dne 15. t. m. ob 15. Uprizoriša se bo Maeterlinčkova vojna drama Stilmondski župan. Cene bodo popolnoma prilagojene smislu predstave: sedeži 5 dinarjev, stojališča 3 Din. Ideja uvajanja kmečkih predstav.

Damsko in posteljno perilo. Imo in elegantno izvršnje profi naročilo in po meri M. SRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (Poleg D. Zamparutij). Bogata izbira vseh vrst čipk in krasnih filot motivov.

stav zaslužijo polno pozornost, ker je v stanju rešiti že dolgo aktualno vprašanje popularizacije resne gledališke umetnosti med našimi ljudmi. Plastični naroda in tako razširiti upliv gledališča iz ozkega mestnega kroga na deželo. Dospel je pred Mariborom to pokazal v naši državi je že Zagreb.

— Koncert v mestnem parku privedi danes ob 11. do 12. vojaška godba, ako bo lepo vreme.

— Za božični bazar, ki bo v nedeljo, dne 15. t. m. v veliki unisoni dvorani, se vrše že mesec dni marljive priprave. Naši deklici in dekletje v otroških vrtilih tekmujejo med sabo v izdelovanju različnih lepil, uporabnih predmetov za obiskovalce bazara. Za koncert so obljubile prijazno sodelovanje prvostopne moči našega mesta. Rajnari nastop mladine, deklaracija, orkestralne točke in samospevi, dekliški zbor in mešan kvartet bodo tvorili program ob čajanki. Odbor izreka najtoplejšo zahvalo blagim da-

rovalcem predmetov za bazar in nujno prosil še nadaljnjih prispevkov. Oddajo se v Čankarjevi šoli pri šolskem slugi ali pa v trgovini Wögerer, Slovenska ulica.

— Z državnega mostu je skočil v noči od petka na soboto precej zastaven možki v Dravo. Prišel je iz smeri Kralja Petra. Zbog ter se naglo popel čez ograjo. Kmalu je bilo slišati klice na pomoč, toda v temni noči je bila pomoč izključena. V akcijo je sicer stopila rešilna postaja, toda moža je voda med tem že odnesla proti brodu. O dogodku so bile obveščene vse orožniške postaje in županstva vzdolj Drave.

Iz Kamnika

— Smučarje vabi Sportni klub k predavanju, ki ga bo imel predsednik g. dr. Zvokelj v ponedeljek zvečer v Kamniškem domu. S predavanjem bo zvezano predvajanje filma »Bela arena«, ki je zadržil, kjer koli je bil igran, vse sportnike in ostalo občinstvo.

— Miklavžev večer so bili v Kamniku dobro obiskani. Izvzeti pa moramo nastop modernega Miklavža, ki se je zaradi nepričakovanih ovir moral omejiti samo na razdeljevanje daril.

— Kramarski in živinski sejem bo v torek 10. t. m. v Kamniku.

Iz Škofje Loke

— Miklavžev večer je priredilo Sokolsko društvo naraščajo in deči na predvečer 6. t. m. v veliki dvorani Doma. Poleg dečev se je zbralo v pričakovanju sv. Nikolaja, angelov in rogatev nebroj ostalega občinstva, ki je prostoro obširne dvorane malone napolnilo in z veselimi občutki spremljalo radost naše sokolske družine. Miklavž je obdaroval 102 člana naše sokolske družine, potem ko je poslal mladece o njenih dolžnostih do staršev in predstavnikov.

— Nesreče. Po strmem klancu od Hoste proti suškemu mostu je vozil s kolesjem Berfarjev Blaž, ki je dohitel pred seboj vozača z več panji čebel. Konj se je brezglavo žvalil ustrašil baš na nevarnem mestu tik Sore. Blaž je hotel konja pomiriti, a je po nesreči prišel po voz, ki je šel čez enajz in mu prizadel občutne poškodbe na glavi in rokah. V nevarnosti pa je bil tudi avto, ki je privozil v nasprotni smeri, in je kazalo, da se podivjana žival zakadi naravnost v motorno vozilo. Od škofjeloškega kolodvoza proti Plevni so vozili visoko naložene vozove sena, da jih prepeljejo v Škofjo Loko. Eden voznikov je po neoprevidnosti padel s voza. Ker mu je šlo kolo preko nog, je moral iskati zdravniške pomoči. — Slična nesreča, le s hujšimi posledicami, se je zgodila pred Balantom. Z voza, visoko naloženega s slamo, je treščil na trd kamen nepreviden vozač in dobil težke poškodbe na glavi. Nesrečnika so dali na vojaško nosilnico dotlej, da je prihitel na lice mesta poklicani zdravnik in ukrenil vse potrebe.

Iz Kranja

— Spomin Prešernovega rojstnega dne. Pretekli torek je tukajšnje Kolo jugoslovenskih sester pripravilo v spomin rojstnega dne posnika dr. Prešerna na njegovem grobu na tukajšnjem pokopališču sveče in položilo vence.

— Kuluk smučarjev. Smučarski odtok domačega Sokola pod vodstvom agilnega načelnika A. Vrana se je lotil težke naloge, da zgradi smučarsko skakalnico v kranjski okolici. Po vsestranskih poizvedbah se je posrečilo dobiti v najem idealen prostor za skakalnico na severnem pobočju Smarjetne gore nad okrajno cesto Gorenja Sava — postaja Sv. Jošt. S planiranjem prostora so bili delavci zaposleni že več tednov. Da se delo pospeši in dokonča, priredi odtok danes popoldne kuluk svojih članov-smučarjev pri skakalnici. Odtok ob pol 13. izpred Narodnega doma.

— Miklavževanje za malčke je bil dogodek, kakršnega dosedaj še ni videl tukajšnji Narodni dom. Že pred napovedano uro prihoda Miklavžev spremljevala se je napolnila velika dvorana, saj je prišlo samo do 400 v spremstvu svojih staršev. Sokolov Miklavž je bil razdelil nad 400 daril.

Iz Tržica

— Važen korak za razvoj planinstva. Podružnica SPD za Tržico je storila hvalevreden sklep, da napravi na tržiški postaji veliko orientacijsko desko tržiške okolice. To delo je sprva poverila dobremu risarju, ki pa v teh delih ni bil zadosti izvečan in se torej deska ni obnesla. Sedaj je zadevo vzel v roke priznani strokovnjak g. Knafelec iz Ljubljane, s katerim je tržiška podružnica napravila dogovor, da izdela za orientacijsko desko odtok Karavank od črte Javornik do Jezerskega, torej tisti del, ki sedaj manjka. Na podlagi tega izdelka bo tržiška podružnica založila ročne zemljevide, kakršni so že v prometu za Julijke Alpe in Kamniške planine. Tako bo ta občutna vrzel zamašena in si bo lahko vsak turist nabavil za nizko ceno vse zemljevide.

Z Jesenic

— Na naslov direktorja državnih železnic v Ljubljani. Davna želja številnih prijateljev gledališča v Jesenic in drugih krajih Gorenjske obstoja v tem, da bi se uveljavil večerni vlak iz Ljubljane za vse one, ki želijo posestati predstave v opremem in dramskem gledališču in eventualno druge večje prireditve v Ljubljani. Vlak naj bi po možnosti vozil iz Ljubljane okrog 23. ure v smeri proti Jesenicam z manjšo garnituro in naj bi imel postanke le na večjih postajah. S tem bi se znatno povečal dotok posetnikov gledališč z dežele. Kakor povsod je tudi po Gorenjskem dosti prijateljev gledališke umetnosti, žal pa ne dopuščajo vsem sredstva, da bi se vozili v gledališče v Ljubljano, kjer bi morali prenočiti, drugega dne pa zamuditi službo, ker privozi prvi vlak na Jesenice šele ob 9.15, v Kranjsko goro in v Bohinj pa že mnogo pozneje. Upamo, da bo cenjeni naslov upošteval te upravičene želje gorenjskega prebivalstva, za zgled naj navedemo tudi železnice drugih držav: na primer Avstrije, ki ima za posetnike gledališča v Celovcu uvedene posebne vlake kar v treh smereh.

Iz Litije

— Lepa urediteljska postojna. Na prizadevanje agilnega poštne starešine g. Kocmurja se je preselil poštni urad iz stišnjene lokalne v sedanje nove lokalne, ki so za državnega urad povsem reprezentativni. Stranke, ki imajo posla na pošti, po-

hvalno opazujejo prizadevanje g. Kocmurja, ki se trudi, da poštne prostore opremi čim hitreje. Čakalnica za stranke je vsa v zelenju, v kotičku pri telefonski govornici gleda izza roba lepa srebrna čipka, originalna pa je reklama za pristop k Poštni hranilnici. Na steni visi kragulj, ki drži v kljunu tablico s vabilom k štednji in vlaganju v Poštno hranilnico. Ljudje omajajo pohvalno prizadevanje g. starešine, ki gre vsem strankam zelo na roko.

— Poučen izlet gospodinske šole. Gospodinska šola, ki je nastanjena v poslopju litijske osnovne šole, je pohitela ta teden na poučen izlet v Ljubljano. Gojenci so si pod vodstvom svojih učiteljev ogledali v Ljubljani razne vzorne institucije, tako n. pr. Osrednje mlekarne, gospodinjstvo v Marijanišču, mestno klavnico in šolo. Gospodinska šola, ki je za naš kraj in vso okolico zelo potrebna, kar dokazuje dejstvo, da hodijo dekleta iz oddaljenih vasi vsak dan 3 ure daleč v šolo, se bo zaključila ob koncu meseca. Ne bilo pa bi morda neumestno, če bi dobila Litija svojo stalno gospodinsko šolo, kateri bi se priključile tudi mladenke iz šmartinske okolice.

Iz Zagorja

— Proslava prvega decembra v Sokolskem domu je uspešno nad vse prečkanje. Ze na predvečer se je v gledališki dvorani uprizorila Spicarjeva štiridejanska »K. luč«. Kljub soboti je sokolsko občinstvo napolnilo dvorano do zadnjega kotička in navdušeno pritrjevalo drastičnemu razpletu dogodkov, ki jih je s srečno roko vodil brat Košmerl. Sekstet glasbenega društva je učinkovito pripomogel k močnemu vtisu. Naslednji dan se je pri akademiji zbralo toliko občinstva, kakor ga dom še ne pomeni. Po zaključni akademiji je pomnožen orkester glasbenega društva vzdrževal sabvo do pozne noči. — Miklavž je v četrtek izredno bogato obdaril sokolski naraščaj in stotino drugih otrok, zvečer se je pa spomnil tudi na odrasle.

Iz Trbovelj

— Starši otrok, ki so bili cepljeni proti škrlatinki, naj se zglasijo v prihodnjih dneh od 9. do 12. in od 14. do 16. na občini v policijskem oddelku, da dobo potrdila o cepitvi proti škrlatinki.

— Napredek. Damski frizerki salon Hutar Maks na Vodah si je nabavil najnovejši higienični aparat znamke »Ruso« za trajno ondulacijo las. Aparat ima to prednost, da ne žge las in ne dela opeklin. Dama, ki so se morale do sedaj voziti v Ljubljano, bo s tem gotovo ustrezno.

— Himen. Včeraj 7. t. m. se je poročil v Rajhenburgu privatni uradnik g. Lado Badalič z gđ. Lili Pinterjevo iz Celja. G. Badalič je eden najagilnejših in najboljših članov sokolskega gledališča. Mlademu paru naše najiskrenejše čestitke.

— Vojaška služba mu ne diši. Jože Sluga je sin ugledne rudarske družine. Odsluži bi moral svoj kadroški rok, kar mu pa brezdvomno ne diši. Pobegnil je od svoje edine v Karlovcu in se vrnil v Trbovlje. Neke noči je slišal g. France Pust v svoji gostilni ropot. Šel je pogledat, kdo stika ponoči po njegovi hiši in je naletel na Slugo, ki se je hotel okoristiti s tujim blagom. Oddal ga je orožnikom, ki so v njem spoznali vojaškega begunca in ga oddali v puškarski oddelki komandi v Celje, od koder je zopet pobegnil in ga sedaj zasledujejo orožniki. Menda se svoje svobode ne bo veselil predolgo, potem pa bo delal pokoro za vse svoje grehe, ki jih menda ni malo.

— Ne mučite živali. Sedaj pred zimo se posipajo ceste. To bi morali upoštevati tudi različni vozniki, da bi svojih živinčev ne preoblagali. Zadržati smo imeli priliko opazovati, kako je neki voznik neusmiljeno pretepal konje, ki niso mogli speljati preobremenjenega voza. Občinstvo se je zgrajalo nad sirovostjo voznika in je tudi interveniralo. Voznikom bi priporočali malo več umiljenja do živali.

Iz Novega mesta

— Pevski zbor Obrtnega društva vabi vse, ki čutijo veselje do petja, k sodelovanju. Posebej so vabljene še pevke, ki se naj zglasijo v ponedeljek 9. t. m. ob 8. zvečer v sobi Glasbene Matice (Sokolski dom).

Čevljarska delavnica

M. Colnar,

Novo mesto 15845

izdeluje obuvale vsake vrste ter prevzame v popravilo snežne čevlje in galoše. Cene zmerne in solidne.

Iz Kostanjevce

— Vinski sejem v Sv. Križu se je vršil v četrtek 5. t. m. ob veliki udeležbi vinogradnikov in izbornim pridelkom. Cene so bile umerjene in so se gibale med 5 in 7 Din. Zal so neugodni čas kakor tudi obstoječi trošarinski predpisi neugodno vplivali na udeležbo od strani vinskih trgovcev in gostinčarjev. Kljub temu je bilo prodanih nekaj partij dobre kvalitete in so bili tako kupci kakovostni zadovoljni. Podružnici Kmetijske družbe bi bilo priporočati, da priredi kmalu po novem letu ali vsaj do pomladi še en sejem. Morda bodo trošarinske prilike ugodnejše, kar je želeli posebno v interesu našega v hudi krizi se nahajajočega vinogradništva. Omeniti je, da je bil vinski sejem v dvorani g. Stritarja, načelnika podružnice, zelo okusno in spretno prirejen. Glede časa pa je želeli za prihodnjost srečnejše izbire.

— Prostovoljno gasilno društvo privedi v nedeljo 15. t. m. zabavni večer s uprizoritvijo veseloigre »Poslednji mož v dvorani hotela Bochar. Začetek ob pol 20.

Iz Šoštanj

— 1. december se je pri nas kaj lepo praznoval. Dopoldne po slavnostni maši je proslavila udeležbo tukajšnja šola v Sokolskem domu z nagovorom, petjem, deklaracijami in telovadnim rajnari nastopom deklet 2. razreda. Poleg šolske mladine so bili pri tej slovesnosti navzoči zastopniki raznih uradov, gasilci in mnogo druga občinstva. Vsa taš učiteljev nad tako lepim uspehom! Meščanska šola je imela interno proslavo v šoli. Krona proslave pa je bila popoldne nad vse pričakovano dobro urpela telovadna akademija

tukajšnega Sokolskega društva. Nastopili so deca, naraščajo, člani in članice. Ob koncu akademije je starosta br. Vaečko imel pred celotno skupino telovadnih in občinstvom lep domoljubni govor, v katerem je podarjal delovanje in naloge Sokolstva.

— Nezgodna pet streljanja z možnarji. V ponedeljek 2. t. m. zvečer so fantje iz Topoliške streljalske posadnice Pirpanku pod Lomom v proslavo njegovega godu. Ker je Pirpank na glasu, da goštem dobro postreže z jedjo in pijačo, se je takrat pri njem zbrala vočina topoliških fantov. Dvčim so fantje v izbi vsi dobre volje popevati, je zunaj blizu hiše Fran. Rasečnik, po domače Dobrovnikov, nabijal z lesenimi klini možnarje. Nenadoma je počel strel in začel se je bolesten krik Presečnika. Fantje so pohiteli iz hiše ter našli ranjenega Franceta, ležečega poleg izpaljenega možnarja. Poklicani zdravnik dr. Hedič je ugotovil, da je Presečnik močno ranjen na obeh nogah. Preden ga je mogel sploh odvezati, mu je moral odstraniti iz ran več lesenih klinov, ki so se mu zapletli globoko v nogo. Nesrečnika so s avtomobilom državnega zdravilišča prepeljali na šoštanjski kolodvor, od tam pa v bolnico v Slovenjgradec. Po poročilih iz bolnice obstoja nevarnost, da bodo morali Presečniku eno nogo odrezati.

— Nepošten sofer. V nedeljo 1. t. m. zjutraj so našli v Paki nad Velenjem v cestnem jarku prazen avtobus. Bil je to avtobus, ki je vozil med Dravogradom in Šoštanjem, last g. Kušarja iz Vitanja. Soferja, ki je poveril 600 Din voznine in neznanu kam izgubil, zasleduje orožništvo.

Iz Ljutomera

— Proračun mestne občine. Mestni občinski odbor je na seji 3. t. m. razpravljaj o občinskem proračunu za 1930, ki predvideva 427.299 Din prejemkov in 421.286 Din izdatkov, torej 6041 Din prebitka. Prejemke tvorijo: prebitek iz 1. 1929. 20.000 Din, dohodki iz gospodarstva 188.570 Din, manjši dohodki 9.000 Din; izdatki so: za gospodarstvo 90.500 Din, za obratovanje in odplačilo posojil 90.000 Din, za upravo 60.200 dinarjev, za redarstvo 44.850 Din, za javna dela 36.800 Din, za zdravstvo 2750 Din, za socialno skrbstvo 5900 Din, za šolstvo 60.368 Din, za kmetijstvo 12.600 Din, za drugo 800 Din, za nepredvidene izdatke 11.000 Din. Za kritje premankljajev bo mestna občina pobirala 40 odst. doklado na vse državne davke, potem doklado na pivo, in sicer 50 par od litra, na vino 1 Din od litra, na žganje 5 Din od litra; pesnina je 5 Din od glave. Vse doklade bodo vrgle 212.829 Din. Proračun ubožnega sklada izkazuje 7650 Din izdatkov in prav toliko prejemkov.

— Pozna kukavica. »Jutro« je v nedeljski številki poročalo o kukavici, ki je še meseca julija kukala. Star kovec iz našega mesta pa je 3. in 4. oktobra slišal peti kukavico, ki so se ji čudili številni poslušalci in ki je tako posekala rekord svoje ljubljanske vrstnice.

— Avtobusna vožnja na progi Ljutomer-Sv. Jurij ob Ščavnici-Gorenja Radgona je začasno ukinjena, ker se je izkazalo, da je okrajna cesta na nekaterih mestih za promet z avtobusi v jesenskem in zimskem času preslabša. Avtobus je zaradi tega dobil tudi nekaj poškodb.

— Lipa, ki je bila vsajena ob dnevi prvega pred poslopjem hranilnice, je morala te dni pasti, ker je ovirala promet. Bila je tudi že trila in bi se bržkone kmalu posušila. Prošnja bivšega pomožnega redarja Habjančiča, ki je bil lipo vsedel, naj se očuva, ni torej zalega nič.

— Izvoz sadja je zdaj popolnoma ponehal. Pred kratkim so prekupeci naložili zadnje vagonne posilne jabolk, predvsem mošankov, ki so jih pričevali po 3.50 Din za kg. Izvoz/se je bil pričel sredi avgusta, ter je trajal nad tri mesece. V tej dobi se je naložilo okrog 220 vagonov jabolk. Sedaj je bilo pretežno iz bližnjega Medmura, deloma pa iz Ljutomerske okolice, kjer je letos sadna letina bila dobra le v posameznih krajih. Če računamo, da je bila povprečna cena jabolk 2 Din za kg, potem so medmurski in naši sadjarji iztržili za sadje 4 in pol milijona Din, kar je sprično slabe vinske letine gotovo lep približek in za mnogega edini dohodek. Tudi nova občinska tehnična je dobro zastavila.

Kupčija je resna stvar

In ni, da bi se človek z njo šalil. To je okusil tudi znameniti madžarski dramatik Franc Molnar, čigar veseloigro »Ena, dve, tri« predstavljajo na čas v Parizu. Na nekem mestu v tej igri priporoča bančni ravnatelj svoji tajnici, naj uporablja namesto Chanelovega parfema druge, ki so cenejši in bolj šili. Tvrdba Chanel se je čutila zaradi tega pasusa prizadeto in oškodovano, češ, da omalovažuje njene izdelke in jim odganja kupce, ki utegnejo res misliti, da so kakšni drugi parfumi cenejši in bolj šili. Tvrdba je vložila tožbo in zahteva, da se delo odstavi z repertoarja ali pa da se vsaj izpusti omenjeni pasus. No, doslej so ugotovili, da te nerodnosti prav za prav ni zagrešil pisatelj sam, temveč igralec v vlogi bančnega ravatelja, ki je samolastno dodal svojim besedam ime Chanelove tvrdke.

Udobnosti železniške vožnje

Sedaj, ko postajata avto in letalo čim dalje nevarnejša tekmovalca železnici, se trudijo želez. uprave, da bi jih napravile vedno udobnejše. V modernizaciji železni

Naši kraji in ljudje

Prihod železniškega direktorja dr. Borka v Ljubljano

Na kotodvoru je sprejela novega direktorja množica železniških nameštencev in drugega občinstva. Na sliki v sredi direktor dr. Borko, na levi njegova ga. soproga.

Ivan Cirk †

V Kočevju je preminul v soboto, dne 7. t. m., zadet od kapi, šef sreske in davčne oblasti gospod Ivan Cirk. Bilo mu je šele 49 let. Z njim lega v prerani grob vesten uradnik stare šole in odlični strokovnjak svoje stroke. Kočevski Slovenci izgube v pokojnem Cirku prijetnega družabnika in društvenika. Sokol odličnega sodelavca, mestna občina pa vnetega odbornika oz. neumornega člana upravnega odbora, čitalnica in vsa društva pa izgube za vse dobro vnetega člana. Posebno težka pa je izguba za ugledno pokojnikovo rodbino in žalujočo soprogo. Zapušča sina oficirja in tri srednješolce, 2 sina in 2 hčerki. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 4. popoldne na farno pokopališče v Kočevju.

Naj bo blagemu pokojniku zemlja lahká, preostali pa naše najgloblje sožalje.

Škofjeloški poštni lokali

Škofja Loka, 7. decembra.

Med lokale, ki ne odgovarjajo svojemu namenu, moremo z vso upravičenostjo prišteti prostore škofjeloške pošte, ki je z razvojem prometa v Škofji Loki, kakor tudi v Poljanski in Selški dolini postala tako važna uradna postojanka, da na ugodni zavrtitvi njene lege ne more biti zainteresirano mesto samo, ampak vsi oni, ki imajo z njo opravka. Škofjeloška pošta se je pred več nego desetimi leti vselila v prostore, ki so morda takratne potrebe zadovoljevali glede obsežnosti in najemnine, ki se je plačevala lastniku stavbe. Zadnja leta pa se občutno kaže nedostatek poštinih lokalov, ki ne morejo navdajati z veseljem zaposlenega osebja in tudi ne občinstva, ki ima na pošti opravka. Prostor, namenjen strankam, je sedanji frekvenci izdaleka premajhen, kar se posebno čuti ob količkah obilnejših pritožnih občinstva, ki se mora v mali sobici prijaviti in dremati.

Enako je s prostori, namenjenimi uradovanju. Malone ves dan morajo uradnice posloovati v svitu električnih svetilk, ker dnevne svetlobe v nizke in male, v dvo-

rišče umaknjene prostore ni. Ni čuda te-
dal, da je uradništvo izpostavljeno raznim boleznim, ki bi drugače vsekakor izostale; kajti prtok svežega zraka v take v tleh ležeče prostore niti ni mogoče. Nujna potreba zato, da se poštni uradi namestijo na kraju, ki bo vsaj prilično odgovarjal razsežnosti in higijskim predpisom. Najlepša prilika se bo nudila v l. 1930, da se vprašanje poštinih lokalov, o katerih se je razpravljalo brezplodno vse mogoče, reši s potekom najemnine pogodb meseca junija in da se s sodelovanjem krajevnih faktorjev in poštne direkcije preseli uradi v novi dom državnih uradov, ker je jasno, da se po tej poti ne more naprej.

Iz kamnogoriških običajev

Zvečer tistega dne je bilo v vasi zelo živahno. Novica, da so se prišli cazelci, kakor pri nas imenujejo čizke, se je raznesla po vasi in pitčarji so se pomenkovali kam poidejo prihodnje jutro.

Naši vaščani so rokodelci, tmaio svoje prietne domove, a ker nima o polja, nimajo živine. To je delni povod, da si začelo baš za zimo, ko so privezani na sobo, h hiši kaj živga in to naj bo drobnji pitček, ki jih bo razveseljeval z veseljem žvrgoleljem. Skrbeti bodo zanje in ga negovali. Le škoda, da ptica ne zna povedati, kaj želi. Radi bi ji dali vse, kar imajo.

Lovce Tone, ki je pri nekem lovskem pohodu slišal lišček, vso noč ni zatisnil očesa. Neprestano je svetil na uro. Ko pa je stara stenska ura zaropotala in nato štirikrat udarila, je kar planil iz postelje. Skočil je v blače in niti čevlja ni imel časa zavezati. Četrto uro nato jo je že majal skozi hladno jesensko jutro, po beli, prašni cesti. V desni je nesel kletko z vablencem, v levi pa limanice. Šel je loviti ptice kako poldrugo uro daleč, tja gori k Lescam.

Vso pot je razmišljal, ali bi morda ne kazalo to nedeljo biti brez maše. In hudebec ga je bil kmalu premetil. Neprestano mu je šepetal, da bo zamudil užitek ranega jutra, ko se liščki, štingelci po kamno-

goriško, najraški kove. In baš takrat, ko se je Tone že udajal hudiču in hotel tvegati greh, je bil tako svariljivo zopet zapej radodoljški zvon, da si je Tone premislil. Kar pretreslo ga je. Zvon se je mogočno razlegal v nastajačo nedeljsko jutro.

Kaj s kletko, ptiča vendar ne more pustiti zunaj cerkve? In že se mu je rodila sijajna misel. Kletko s ptičem si je pritržil na hrbet in jo pokril s pelerino. Zdrnil se je k stranskemu altaru, sedel na klopi pred spovednico in zadremal. Sanjalo se mu je o liščkih. Vsi angelci na cerkvenem stropu so se spremenili v lepo pisane liščke. Ko so pa začeli angelški liščki tudi žvrgoleti, je nekdo sunil Toneta in ga prebudil iz sladkih sanj.

Dokler je trajala pridiga, je lišček v kletki dremal pač tako kot njegov gospodar. Ko so pa zapele orgle se je ptiček pod pelerino zdrnil in veselo zažvrgolel. Le to je bilo tisto angelsko petje, ki ga je Tone poslušal in pa tudi povod, da ga je sosed sunil in prebudil.

Vsa Tonetova okolica je bila vznemirjena in Tone je moral iz cerkve. Ker je Tone vedel, da hudič ne more v cerkev, je primer smatral za božje dovoljenje, da sme iti iz cerkve pred končano mašo.

Takrat, ko je Tone že lovil gori pri Brinju, je nastavljal pitčar Tomaž na Vrečih pod oreovom. Komaj je nataknil limanice po jelševih preklji, ko je zasaal v zemljo osato ščetičko, je zažvrgolel vabljenk in v žarkih vzhajajočega solnca se je kar zasrebrilo. Od Save je priletela velika iata liščkov. Veselila se je lepega jesenskega jutra in v ziba očih kolobarjih nad potokom jo neprestano žvrgoleč, plesala nad trato, ki se je kar lesketala v srebrni jesenski slani.

To je bil za Tomaža tako siten prizor, da se je kar opotekel in pritisnil na mrzlo rumeno travo. Ves se je tresel in v trenutku, ko se je krasen lišček s krepeljico dotaknil zelene limanice, je prišel moliti. Ali še predno je izrekel »gnade si polna«, se je lišček že opravičil, ali kakor se strokovno reče, odtrgal. Vroča molitev se je končala z roboto kletkovic: Tristo hudičev.

Srečo v nesreči sta imela Balant in Janez. Tudi ona dva sta bila zunaj že na vse

Rekord

v nizkih cenah, kakor tudi v kvaliteti blaga je dosegla »Miklavževa prodaja« pri tvrdki A. PREŠKAR, na Sv. Petra cesti. Doseženi rekordi: Klobuki od 37 Din dalje. Sportne čepice od 22 Din dalje. Samovoznice od 6 Din naprej. Nogavice od 4 Din naprej. Kompletna obleka od 250 Din naprej. Dovršeni suknjiči od 240 Din naprej. Zimske suknje od 490 Din naprej ter vse druge oblačilne potrebščine pri dosedaj še nedoseženih nizkih cenah — Izdelava po meri v 48 urah — Prepričajte se z enkratnim nakupom.

zgodaj, ko so ptički še spali. Vjela sta par lepših džikov in jim previdno odstranjevala lim, ki jim je vezal perje. Kar sta zasliskala od daleč na to vedno bližje jednolični, za tegnjerni »fiv, fiv«. »Kalin!« je vzklil Balant. »Zlezi na smrečico in pritrži limanico prav na vrhu.«

Rečeno-storjeno. Ko je bila limanica nastavljena, se je Janez stisnil pod smrečico, v goste veje in pričel vabiti kalina. Privabil pa je nekoga drugega.

Med gostimi smrečjem se je zamajalo kot bi prihajal ne mali debekoglav kalin, nego medved. V temnem zelenju se je zalesketala medenina orožnikove čelade.

Orožnik, ki je pitčarje opazil že od daleč, je poznal pitčarske navade, da se pitčarji takrat skrijejo, ko zasliskajo ptiča in da so tako zatopljeni, da pozabijo na vsako nevarnost. To je bil povod, da je opomahal kalina in se jima tako približal.

Ali tudi to orožnika ni privedlo do zaželenega uspeha. Kakor se je odtrgal lišček Tomažu, tako sta odtrčala Balant in Janez orožniku. V trenutku, ko se je zasvetila čelada, že sta bila pri kletkah. Na pograbila ter izginila v neprodurini trnjevini, kamor jima ni mogel slediti mož postave. V prvem zavetju, ko sta slišala lomastiti orožnika v drugo smer, sta vzela ptice iz kletk, jih varno zavezala v roke in odšla domov, kot da se nič zgodilo.

Vse te dogodovčine so razpravljali zvečer pri čaši dobrega vina in se smejali na račun pitčarjev in orožnika.

Tako življenje je bilo sleherni nedeljo in ves vaški pogovor se je sukal okoli ptičev. Vsi srečni so bili kadar so kaj vjeli, neustolajžljivi pa če je komu poginil kak dragi krljatec.

Ko je pa pritisnil mráz in so pobelile strehe vaških hiš prve snežinke in so pričele limanice zmrazovati — takrat so pričeli vaščani krmiliti ptice, postavili ptice na nasuli so jim po oknih, v vrtovih pa postavili krmčšča. Veselili so se, če so jim mogli pomagati. Gorje pa mački, če se je skušala prikristi in ali celo če je umorila kako ptico! Nakopala si je sovraštvo cele vasi in je navadno podlegla maščevanju.

Tu pa tam se je zgodilo, da so bili pitčarji ovadeni pri oblasti zaradi prepovedanega ptičjega lova. Če so bili oproščeni, so se veselili, a tudi če so bili kaznovani zaradi takega prestopka, si niso tega posebno jemali k srcu, kajti uverjeni so bili, da se jim je zgodila krivica in sicer velika krivica. Ša so oni skrbeli za svoje gojence bolj kakor za vse drugo.

V ptičjem sportu so potekale našim vaščanom lepe jesenske nedelje. Lovili so ptice vsi, stari in mladi. In če se prijatelji snidejo po dolgih letih, se ka radi spominjajo na one lepe dni, ko so po vaški okolici lovili ptice in uživali v lepi domači okolici krasne nedelje.

Nepošten zastopnik za poljedelske stroje

St. Lambert, 7. decembra.

O tukajšnjem domačinu Janezu G. so vedeli, da nima zadnje čase nikakega stalnega zaslužka, kljub temu pa mu denar ni pošel. Domneva, da je prišel Janez na nepošten način do denarja, se je obistinila.

Nedavno je prijavil g. France Čof, posestnik iz Borovaka, da je kupil od nekega potujočega zastopnika mlatilnico. Ko sta sklenila, porodbo, potnik je imel seboj naročilno knjižico neke ljubljanske veletrgovke, mu je izročil kmet 1000 Din are na račun mlatilnice.

Minuli so dnevi, prišel je rok, do katerega bi imela ljubljanska trdnja postaviti mlatilnico na Čofov dom, na ni bilo nobene pisane, niti mlatilnice, niti agenta, še manj seveda — are.

Tu bo vmes sleparija, je godrnjal Čof in začel s poizvedbami. Njegov sum je bil potrjen. Izkazalo se je, da zastopnik, ki je vzel 1000 Din na račun mlatilnice, ni imel nikakega pooblastila ali zastopstva od ljubljanske trdnje.

Med tem je nasledel slepariu g. Patič Vencelj, posestnik iz St. Lamberta, ki je naročil pri agentu Janezu nohištvo in mu je dal zanj na račun 500 Din. Ker ni bilo niti pohištva, niti obvestila, je prijavil ta vso zadevo trdnji. Ta je odgovorila, da je naročilo neveljavno.

Orožniške patrulle so ugotovile, da se srehaja zviti agent po vaseh na levi strani Save. Prelemaal je v neki gostilni na Savi celo svojo noč. Od časa do časa se je javil v gostilni, kjer je vzel svojo korendenco.

Nacht orožnikov, kako dobiti agenta v roke, le bi pravilno zamisljen. Ko se je pojavil Janez v gostilni in je povpraševal za svojo pisma, ga je čakalo — presenečenje. Pristopil je orožnik in mu nanove, dal aretacijo. Pri aretirancu so našli več naročilnih knjižic, s katerimi je nabiral na brijih naročnike. Janez je svojo krivdo deloma priznal, trdil pa je, da je dobi od svojih znancev — trgovskih potnikov — podzastopstva. Oblihlil je, da bodo vsa naročila točno izvršena.

Nadalje poizvedbe pa so menda, ugotovile, da je prišel aretiranec nepravilnim potom do naročilnih knjižic. Ker so trdile odklonile izpolnitev naročil, je bil vredan Janez v zaporu ljubljanskega sodišča. Primer na jasno kaže, da ni previdnost nikdar dovolj velika.

Smrtna nezgoda deklice

Zagorje, 7. decembra.

Smrtno se je ponesrečila 11-letna Stefka, hčerka uglednega posestnika in bivšega župana Ivana Obreza iz Kanderš. Obreza je s svojimi sinovi v gozdu sekal hraste. Stefka, ki jim je popoldan prinesla malico, je opazovala v bližini padec ravno kar izpodsekane drevesa. Drevo pa se je po nesreči pri padcu zaobrnilo v smer, kjer je stalo dekletce. Dekle se je sicer hitro umaknilo, vendar je bilo zadeto od veje padlega drevesa ter se zgrudilo na tla.

Prestašeni oče in bratje so kmalu nezvestno rešili iz obliema veje ter jo odnesli domov. Deklica se pa ni več zavedla in je drugo jutro umrla. Kakor se je ugotovilo, je dekletcu, ki je bolelo na srcu, zadal smrt tudi strah, ker udarec sam ni bil smrtonosen. Ponesrečenko so pokopali na Vačah ob veliki udeležbi občinstva. Tragična izguba priljubljene deklice je prebivalstvo globoko ganila. Vse iskreno sočustvuje s starši.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Nenavadno hitri razvoj in odebelost prašiča

Leopold Mohar, gostilničar v Kranju je kupil na sejmu v Kranju dne 15. julija t. l. prašiča, ki je tehtal 95 kg. Dne 18. novembra pa ga je prodal mesarju Lieberju Francetu v Kranju. Prašič je tehtal 268 kg.

Zredil se je torej v kratkem času v 126 dneh za 173 kg. Prašič je bil pristne domače pasme, kakršnega ga vidimo na sliki. Pač izreden primer.

DANES PREMIJERA!

Ljubljana filmske publike!

Ronald Colman in Lily Damita

v filmu velikih senzacij
ljubavne romantike in
lepuslovsčin

Bajne pomorske slike!
JAVA! ORIENT!

Rešitev

Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.
Telefon 2124.

Elitni kino Matica

Žena na mesecu Žena na mesecu Žena na mesecu

Velesezacionalni
polet na luno!

Grandiozni vele-
film Fritza Langa!

Največje filmsko
čudo, ki pride v
ELITNI
KINO MATICA

Pozor ljubitelji leve odbe!

„Tehnik“ Josip Banja

Ljubljana, Miklošičeva c. 20

V palači Opatovskega urada, nasproti sodišča. Vam nudim
po najnižjih cenah

VSakovrstne gramofonske plošče.

Kot sodna zaloga v znamenih »Columbia«, »Odeon«,
»His Master's Voice«, »Polydora«. Zapomnite si naslov
in nas prav kmalu obiščite. 1929

Strašna rodbinska tragedija

Oče osumljen umora svojega sina — Strel skozi okno

Skofja Loka, 7. decembra. Kakor blisk se je v večernih urah Mi. klavzevega praznovanja raznesla po vsej Skofji Loki in okolici vest o grozni rodbinski tragediji, ki se je sprva zdela nemogoča, a se je končno izkazala le kot preveč resnična. Žrtve dosedaj neznanega storilca je postal posestnik pri Sv. Andreju, Pavel Rupar vulgo Sink, ki je bil okoli 19. skozi okno svoje hiše s puško ustreljen v glavo. Čim se je vest raznesla v področjih, je takoj padel sum groznega umora na nlegovega očeta Janeza Ruparja, ki živi s svojim sinom in vso družino v stalnem prepiru in sporu kot preužitkar.

O podrobnostih dogodka, ki je zaradi svoje strahote razburil vse prebivalstvo in je v analizi škofjeloških deliktov edinstven, smo doznali naslednje podrobnosti:

Malo naselje, ki leži približno uro hoda južno od Skofje Loke v planoti Polhograjskih Dolomitov, je Sv. Andrej, raz katerega je krasen razgled na Poljansko dolino in deloma Skofjo Loko samo. Posedstva gorskih kmetovalec so sredi romantične okolice raztresena po gričih in grebenih. Tudi Sinkova hiša ima lego ob dokaj ostrem robu strmega klanka in se vidi stavba tudi s ceste v Poljanski dolini.

Stari Sink, ki je bil zaradi svojih čudnih nastopov in svojevrstnega ponašanja obče znana osebnost po vsem mestu, kakor tudi v vseh gorskih vaseh, se je odpravil na dan zločina v popoldanski uri v Skofjo Loko, da tam uredi svoje opravke. Tik za njim je odšla z doma tudi njegova žena, Terezija in se odpravila v vas Bodovlje, da se udeleži prihodnjega dne službe božje v čast sv. Nikolaja. Doma so ostali le 23-letni sin Pavel kot posestnik in njegovi sestri Marija in Marjanca. Domači so baš poverljivi. Pavel je sedel za mizo in čital neko knjigo, ko sta začeli sestri pri srednjem oknu hiše sumljivo šum. Marjanca se je komaj dobro odmaknila od mize k peči, ko je pretresel ozračje oster pok. Trenutek zatem je Pavel obupno zahropel, se sklonil nad mizo in padel. Sestri, odreeneli od strahu in groze nista v prvem hipu vedeli, kaj se je zgodilo. Toda strel, ki je padel dobro merjen na mladega gospodarja, je bil preizvrstno dosegel svoj namen. Nesrečnega je zadel projektil naravnost v levo stran lobanja, odkoder se je kri razlivala po mizi, klopi in tleh...

V največjem strahu in prežalostnem

spoznanju sta dekleti upihili svetilko in pobegnili kakor brezumni v vežo in čez nekaj minut skozi zadnja vrata na prosto klicati bližnje sode na pomoč. V spremstvu več sosedov sta prišli sestri čez čas nazaj na dom in našli svojega brata v obupnem stanju. Skoro brez znakov življenja je ustreljeni Pavel slonel preko mize, ki jo je kri curkoma zalivala. Hčeri ne vedo, kako pomagati, sta v temi noči odšli v družbi sosedov v Bodovlje, da o žalostni novici obvestita svojo mater in sorodnike, ter pozoveta zdravnika, ako je sploh pomoč še mogoča. V nesrečni hiši so ostali le sosedje. Medtem je prišel domov stari Sink in z zatrjevanjem, da je pravkar prišel iz Skofje Loke, trkal na hišna vrata. V nekoliko vinjenem stanju je prestopil prag domače izbe in se delal povsem nevednega. Njegovo obnašanje je vzbudilo osobito pozornost, ko se na sina, ki je bil v zadnjih vzdihljajih, niti ni ozrl, pač pa je z zanimanjem ogledoval razbito okno in spraveval navzgor, kaj se je zgodilo.

Kmalu po 21. je na kraj nesreče prihitel škofjeloški zdravnik dr. Rant z orožniki. Zdravnik je mogel konstatirati zgolj nastop smrti in je bila vsaka pomoč izključena. Orožniški narednik Franjo Rehar in kaplar Ivan Tomšič sta takoj pričela z zasliševanjem osumljenega starega Sinka, ki pa je vsako krivdo zanikal, češ, da je pravkar prišel iz Skofje Loke in da je strel slišal, ko je prihajal v bližino svojega doma. Ker pa je bil v odgovorih Sink dokaj nejasen in videti zmeden, sta orožnika napovedala osumljenca aretacijo in ga ponosno prepeljala v zapore okrajnega sodišča v Skofji Loki.

Naknadne poizvedbe aretiranca močno obtežujejo. Dognalo se je, da stari Rupar ni hodil po poti, ki jo je prvotno navedel in da na mestu, kjer naj bi bil slišal usodni strel, tudi ni bil. Njegov dokaz alibi je poleg tega močno omanjan in ovržen s konstatcijo, da se je Rupar od 18. ure, ko se je nahajal v gostilnah pri Urški in Cenetu v Skofji Loki, lahko povrnil do dogodka domov. Brezdvomno pa bo stroga preiskava dognala brezvestnega zločinca in ugotovila, v koliko je stari Rupar pri dejanju soudeležjen.

V petek popoldne se je ob navzočnosti sodnega predstojnika dr. Prešerna in orožnikov vršil na licu mesta sodnijski ogled; včeraj pa se je izvršila na škofjeloškem pokopališču obdukcija nesrečno preminulega mladega Ruparja.

naša dolinska kultura po zgledu naprednih Trbovelj, ki so to idejo že izvedla. O tem me prepričujejo izjave naših vodilnih osebnosti. Več ko gotovo je, da bodo oblasti tudi denarno podpre to skupno hotenje. Ami.

Sokol

10-letnica Sokola v Črni pri Prevaljah

Deseto leto dela pletaka Sokolskemu društvu v Črni, deseto leto vztrajnega in idealnega nacionalnega dela ob naši severni meji pod sivo Peco. Svojo desetletnico je Sokol praznoval prav slovesno z akademijo dne 30. novembra v telovadnici v Zrjavju. Obenem s praznovanjem 10-letnice je bilo združeno tudi proslavljanje državnega in sokolskega praznika — 1. decembra.

V lepo okrašen dvorani se je ob pol 19. zbralo članstvo in sokolstvu naklonjeno občinstvo. Ob zvokih godbe so prikorakali v dvorano vsi oddelki, naker je imel starosta br. Verbič na telovadce, na člane in prijatelje sokolstva patriotske nagovore o pomenu 1. decembra za našo Jugoslovenc in posebej še za Sokole. V kratkih potezah je potem podal zgodovino Sokolskega društva v Črni, ki kaže vztrajno, daš počasno pronicanje sokolske ideje med narod. Po govoru, ki mu je sledila narodna himna, je položilo novo članstvo pred br. starostu slovesno zaobljubo sokolstvu.

Nato so se vrstili nastopi posameznih oddelkov, ki so svoje točke dobro in točno izvedli nad pričakovane posameznikov. Moška deca (20) je letošnje okrožne vaje izvedla prav dobro in ljubeo, enako je žela priznanje ženska deca (16) z vajami na melodijo koruških narodnih pesni. Prav precizno je nastopil moški parašaj (4) z beograjskimi vajami. Oddelke ženskega parašaja je izvedel prav dobre efektne vaje z zastavicami. Povalno je omeniti tudi nastop članice, ki so svoj program podale dobro, daš so telovadce same delavice, ki po dnevnem delu pridno obiskujejo telovadbo. Člani (9) so nastopili s sestavo 10 bojev, ki pa žal ni prišla prav do izraza. Vmes se je vršila še orodna telovadba članov (8) na drugo in skoki moškega parašaja skozi oroče, ki so med občinstvom vzbujali mnogo smeha in dobre volje. Da je bil program še pestrejši, ga je izpolnjeval rudiški salonski orkester pod vodstvom br. Skočaja, ki je izvajal tudi nekaj solo-koncertnih točk in je po izbrnem telovadnem programu dal še par koncertnih komand. Orkester je igral prav pridno, da je članstvo ostalo in se je razvila domača družinska zabava.

Akademija je pokazala smotreno delo v telovadnici. Vaditeljski zbor z načelnikom br. ing. Turkom na čelu se zaveda svoje izvršne sokolsko-vzgojne naloge, žeteli je le, da od te poti ne odstopi, da dela sokolstvu in narodu v prosep. Od bratov v Črni pa je pričakovati, da v bodoče enakih prireditve ne prezirajo. Zdravilo.

Sokol v Hrastniku je priredil na dan 1. t. m. slavnostno akademijo z naslednjim sporedom: 1. Dvor (člani). 2. Proste vaje deca. 3. Proste vaje moške deca. 4. Deklamacija. 5. Petje. 6. Ženski parašaj. 7. Člani — Marmirove vaje. 8. Moški parašaj. 9. Proste vaje članice. 10. Člani. 11. Nagovor. Vse točke so bile skrupulo izvedene, kar je v prvi vrsti zasluža naših novih voditeljev — učiteljev br. Volke, br. Završnika in br. Raka. Kot telovadca sta br. Ljilja brezdvomno br. Završnik in br. Rak. Kot izborni voditelj in še posebno kot vzgojitelj sokolskega parašaja, pa se je predstavil br. Volk, kajti nastop moške deca, moškega in ženskega parašaja točna in odlična izvedba teh vaj so bile neizmerno točke dneva. Po ljubki deklamaciji goslenice deca, je zapel zbor glasbenega društva, pod vodstvom podstaroste br. Candra koruške narodno »Pojem v ruto«. Po končani telovadni točki se je zbralo vse članstvo z naraščanjem v dvorani, kjer jih je nagovoril br. starosta. V kratkih in jedrnatih besedah je podčrtaval delo našega sokolstva, spominjajoč se tepe naše Jugoslovenc in njeneza modrega vladarja. Akademija je bila lepa patriotska slavnost.

Srne, zajce

in drugo divjačino kupuje in
prosi za ponudbe

CIRIL ŽAGAR, SUNJA.

Sport

Železničar : Ilirija

Mariborski Železničarji v Ljubljani niso neznani gostje. Gostovali so že dvakrat in obakrat zapustili dober vtis. V spominu je še gotovo nad vse napeta borba med Železničarji in Hermesom na jubilejnim turnirju, kjer je Hermes, ki je igral v veliki formi, le težko premagal Mariborčane z enim golom razlike. Nedavno so se revanširali in premagali Hermes na svojem igrišču s 6 : 2. Iliriji, katere moštvo se je v zadnjem času stabiliziralo, bodo Železničarji vsakokrat enakovreden protivnik. Pričetek tekme je ob 14.30.

V predtekmi nastopita Grafika in rezerva Ilirije ob 13.30.

Sportni drobci

Upravni odbor JNSA je v zadnjem času storil nekaj važnejših sklepov, od katerih omenjamo naslednje: Uvede se obvezni zdravniški pregled vseh verificiranih članov JNSA. Pregled se mora izvršiti vsaj enkrat na leto, in to najkasneje do 31. decembra. Podsavci morajo po tem terminu predložiti poročilo o zdravstvenem stanju igračev na svojem ozemlju. Podsavci od 1. januarja 1930 naprej ne smejo verificirati nobenega igrača, ne da bi ta predložil zdravniškega potrdila o svojem zdravstvenem stanju. Naknadni pregled je verificiranih igračev se mora izvršiti najkasneje do 1. marca 1930. — Upravni odbor JNSA je pozval subotički in beograjski nogometni podsavez, naj prekliče svoji resoluciji, ki sta ju objavili v listih in v katerih izjavljata, da ne priznata sedanjega upravnega odbora JNSA. — Na predlog LNPA se je dignila prepoved nastopa igračema Ludviku Suholežniku in Zdravku Gobcu.

Iz Jugoslovanskega lakoatletskega saveza sta bila črtana Gradjanski in ženska sekcija Concordije, ker nista priredila lako-

atletskih prireditve po dolžnosti.

Danes se vrši v Mariboru v okvirju olimpijskega dne mariborski nogometni »derby«, tekma med Rapidom in Mariborom.

Smučarski klub Ljubljana. Opozarjamo vse člane, ki hočejo imeti ugodnost polovčne vožnje, da dajo sliko in predpisno pristojbino le g. Kumerju pri trvdki Gorec in jih istotam tudi dvignejo.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes ob 13.30 rezerva : Grafika (v garderobo ob 13.) in ob 14.30 I. moštvo : Železničar (v garderobo ob 14.) Sestava moštve v članski knjigi. Ob deževnem vremenu predtekma odpade.

Za veliko mednarodno zimsko-sportno prireditev na terenu Bled-Bohinj je izdal Jugoslovanski zimsko-sportni Savez lične spominske znake, ki jih doka klubi pri Savezu, sportniki pa pri svojih klubih, odnomo v Ljubljani pri tr. Gorec in Magdici. Znak je prav okusno izdelan. Cena mu je 10 Din. Dolžnost vsakega sportnika je, da si ga nabavi in s tem podpre našo največjo mednarodno zimsko prireditev.

Nekaj o sportu na Poljskem

Da se je sport na Poljskem po vojni zelo hitro razmahnil, so dokazali Poljaki na obeh poslednjih olimpijadah, posebno pa na zadnji s svojo rekorderko v metu diska Konopacko. Skoro olimpijske kakovosti je poznje pokazal tudi odlični tekač Stanislaw Petkiewicz, ki je porazil Nurmija in je sedaj povabljen v Ameriko, kjer se bo sedel z najboljšimi svetovnimi tekači.

Posebno viden je napredek poljskega sporta v lahki atletiki, kjer so bili doseženi državni rekordi, ki bi delali čast vsakemu narodu, ki goji to panogo že desetletja. Zelo laskava so št. v naslednjih disciplinah: 100 m : 10.9; 200 m : 22.2; 400 m : 50.800 m : 1.55.2; 1500 m : 4.02.2; 5000 m : 15.02.2; 100 m z zaprekami 15.5; 400 m z zaprekami 54.2; skok v daljavo 7.26 m; skok v višino 1.80 m; skok ob palici 8.61 m; met diska 44 m; klavdo 57 m in kroga 13.94. S temi rezultati so lemo zvezana imena Sikorski, Kostrowski in Petkiewicz. Letos so imeli poljski atleti tri težje nastope, in sicer z Rumunijo, Češkoslovansko in Madžarsko. Doim so v prvih dveh srečanjih zmagali, so morali Madžarom podležti, daš z majno razliko.

Tudi na polju damske atletike je napredek znaten. Poljska damska reprezentanca je zmagala v obeh nastopih proti Avstriji in Češkoslovanski.

V beku ima Poljska prav lepo pomietlo, daš ni mogla postaviti v krog borcev svetovne slovesa. Njeni amaterji so častno odrezali proti Čelom in Avstrijem, doim so se z Madžari razšli z neodločenim izidom. Rokoborba se goji posebno v Gornji Sleziiji. Tada prav dobri profesionalci so tudi v Varšavi.

Zelo popularno je na Poljskem kolesarstvo. Tudi na tem polju Poljska se ni producala svetovnih pravkov, kar gre pač na račun tega, da je ta panoga zelo mlada. Po zanimanju gojiteljev in širokih množic so deč pa bo lahko tudi v kolesarstvu kmalu pokazala, kaj premore. Letos se je drugi vršila vožnja po Poljski. Proga je znašala 3000 km proti lanskim 1400 km. Vodila je iz Varšave preko Lodza v Poznanj, nato v Katowice, Krakov, Lvov, Lublin, Bialystok in nazaj v Varšavo. Zmagal je Stefanski, ki je vozil na uro povprečno 27 km.

Velik interes vlada seveda na Poljskem za nogomet, čigar tekme privabljajo kakor kolesarske dirke in atletska tekmovalna na tisoče in tisoče gledalcev. Poljski nogometni savez združuje 12 vodilnih klubov. Razen tega ima še tri nižje razrede, ki so organizirani nekoliko drugače kot klubi I. razreda. Središče nogometnega sporta je Krakov s tremi prverazrednimi klubi. Letos je odigrala Poljska tri važne mednarodne tekme, in sicer z Madžarsko (5 : 1), s Češkoslovansko (2 : 2) in pred kratkim z Avstrijo (3 : 2). Poljski savez se za drugo leto živahno pripravlja za proslavo svoje desetletnice.

Poljski jahaji so znani preko evropske celine. Letos so se udeležili konkursov v Newyorku in Bostonu in so dosegli vseskozi odlična mesta. Kakor se čuje, namerava Amerika poslati v Varšavo nekaj svojih častnikov, da bi proučili načela klasične poljske jahalne šole.

Kako veliki so Poljaki v veslaškem sportu, so dokazali na letošnjem evropskem prvenstvu, ki se je vršilo na njihovih tleh. V ostalem so se že na olimpijadi v Amsterdamu plasirali na tretje mesto med štirimi tekmeči. Veslaški sport je zelo vdomačen tudi med nežnim spolom.

V tenisu Poljaki niso na višku, kar je razumljivo, če se ve, da nimajo kritih prostorov in so navezani le na sezono od aprila do oktobra. Če jih vprašate, kaj delajo pozimi, bodo odgovorili, da se vsi drsajo. Daš je drsanje zelo razširjeno in ga po vsejute tudi vsakolekna ugodna zima, je vendar čudno, da dosedaj Poljska v tej panogi ni dala nobene mednarodne kapaletete.

Kjer se drsa, tam se seveda igra tudi hokej. V tej panogi pa so Poljaki mojstri. V bojih za evropsko prvenstvo so zasedli drugo mesto takoj za Čehi, pri čemer so odpravili zelo močne Avstrijce in Nemce.

Visoko mednarodno pozicijo uživa Poljska v zimskih sportih, kar je predvsem zasluža olimpijskega sina Karpatov Bronislava Czecha, ki se je v Zakopanah plasiral med najboljšje evropske smučarje. Poljski je znano, se bo Poljska udeležila vseh tekmovalj za letošnje evropsko prvenstvo, ki se bo vršilo v Oslu, kamor bo odposlala ekvipo 8 čloz.

Ze ti skromni podatki o poljskem sportu kažejo, da je Poljska na najboljši poti, da bo ekoraž častno zastopala slovanske narode v mednarodnem sportu.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zaved v Ljubljani. 7. decembra 1929.

Višina barometra 808.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Směr vetra in brzota v m in sek.	Oblačno 0-10	Padavine v mm do 7. ure
Opazovanja							
Ljubljana		758.7	7.5	75	WSW 6	9	.
Maribor		754.9	7.5	75	S 4	5	.
Zagreb		759.9	8.4	84	NW 2	.	.
Beograd	8.	761.9	7.5	82	SE 2	.	.
Sarajevo							.
Dubrovnik							.
Skoplje	7.	764.8	9.0	90	mirno	10	.
Split		760.6	12	70	E 4	8	.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 14.6, najnižja 8.6. Solnce vzhaja ob 7.26, zahaja ob 16.19, luna vzhaja ob 12.51, zahaja ob 23.1. Danjska vremenska napoved za nedeljo: Nekoliko bolj oblačno, miko vreme bo trajalo dalje.

Znižane cene!

Velika izbira blaga

za božična darila. Ostanke različnega blaga po zelo znižanih cenah.

Priporoča se manufakturna tvrdka

Jos. Snoj, Ljubljana
v palači „Mesine branilnice“.

Dopisi

DOLENJI LOGATEC. Knjige Vodnikove družbe so dospole. Člani naj pridejo po nje k poverljivosti. Prosi se, da nakažejo obenem tudi članarino 20 Din za leto 1930.

GOENJIGRAD. Govori se, da bo tukajšnje sresko poglavarstvo ukinjeno. Govorica se nam ne vidi verjetna, vendar saj se prizadele občine še pravdoaspo zanimajo za stvar, da ne bo potem prepozno.

SV. JURJ OB JUŽNI ZELENICI. Dopolnena žetja vseh prebivalcev Sv. Jurja je bila, da bi tudi oni stopili v krog drugih naprednih krajev, katerim že razsvetleje temne noči elektrifikacija in dosti lažje izvesti. Seje po dolgotrajnem razmislovanju se je odločila trška občina, da prevezme elektrifikacijo trga v svoje roke in jo sama izvede. Deja, ki jih je prevzela tvrdka Ste-mos iz Zagreba, so končani in tako bo v Sv. Jurju v splošno zadovoljstvo vseh tržanov v nedeljo 8. t. m. zvršeno preči zasvetila veliko prak-lakovano elektrifikacijo trga. Ob tej priliki bo slovesno odprto, na katero so vabjeni zastopniki podjetja in razni korporacije. Vsem, ki se niso strahli opančenja dela, priznanje in zahvala!

SMARTNO OB PAKI. Deklarna podružnica Kolo Jugoslovanskega sešter v Smartnem ob Paki je priredila 5. t. m. Miklavžev večer. Prireditev je bila v nobili nemorne predsednice gospe Marije Konofčeve in spetne tajnice gđ. Mare Planincove. Prav pridno so pomagale tudi osebe Kolašice. Miklavžev nastop je bil za naš kraj nekaj povsem novega zato je tudi prišla k prireditvi vsa lara. Miklavž s svojim spremstvom je nastopil in obdaril 84 novih otrok kar na prostoru, kar se prostori bili preozki. K številnim obdarovanim sta pripomogli osebo trgovca ga. Miklavževa in ga. Pavlovec, ki sta naklonili Kolu večje množice blaga. Po obdarovanju otrok je izkazal Miklavž svojo naklonenost tudi odraslim, za katere je imel lepo število darov. S to prireditvijo in s lanskim božičnim si je Kolo Jugoslovanskega sešter pridno pot k raznavljanju njegovih plemenitih ciljev. Podporniki skromnega šolskega mededžila iskreno hvale. Ob koncu večera je izrekel sočeti upravičitelj g. A. Rozman Kolašica prisrčno zahvalo!

Iz Hrastnika

h— Miklavževanje v Narodnem domu. Kakor običajno, je tudi letos obiskal sokolsko dečo in naraščaj Miklavž. Prireditev se je pričela ob 5. popoldne. Vsa dvorana je bila zasedena in so se naraščajniki kakor tudi ostala mladina primerno obdarjani, veselo vrtili na svoje domove.

h— Otvoritevna maša v Hrastniku. Kakor smo že poročali, dobi Hrastnik za carikat provizorno cerkev. Služba božja se bo darovala v dvorani pri Logarju. Danes v nedeljo ob 9. se bo blagoslovila dvorana in nato brala prva maša. V ta namen so postavili oltar, ki je na odru. Tudi zvon je pri novi provizorni kapeli. Izposodili so si mali zvon v Dragi, da bo oznanjal jutro in vabil k maši.

h— Nesreča. Ko se je v petek vračal učenec Jožef Hudi iz šole domov, ga je na cesti, v bližini steklarne podri neznan kolesar. Hudi je pri padcu dobil občutno rano na obrazu. Prenešen je bil takoj k zdravniku dr. Neubergerju, ki mu je nudil prvo pomoč. — Brezdvomnost kolesarjev postaja od dne do dne večja in podvzeti bo treba obširne varnostne mere, da se pasanti zaščiti proti še večjim nesrečam.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 8. ob 15.: Življenje je lepo. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20.: Velika abeceda. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 9.: Brez ljubezni. A. Torsk, 10.: Zaprti.

Torek, 11.: Nevesta s krono. D. Cetrtak, 12.: Naš gospod župnik. A. Petek, 13.: Zaprti.

Sobota, 14.: Don Carlos. Premijera. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 8. ob 15.: Grotica Marica. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20.: Carmen. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 9.: Zaprti.

Torek, 10.: Beneška noč. C. Sreda, 10.: Jonny svira. E. Cetrtak, 12.: Zaprti.

Petek, 13.: Gorenjski slavček. B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 8. ob 15.: Piskrovec. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20.: Velika abeceda. Kuponi.

Ponedeljek, 9.: Zaprti.

Torek, 10.: Krog s kredo. Premijera. B.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

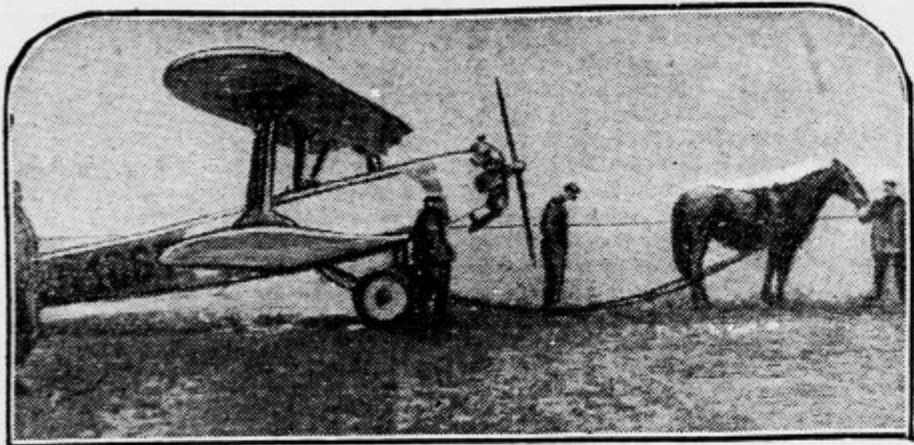
Odgovor glede prosvetnega dela

Zagorje, začetkom decembra.

»Moral sem se smejeti — in sedaj sem razorožen.« Mahati po glavah onih, ki kažejo vsaj dobro voljo za resno delo, je v letini kaj malo prosvetno. Podpisem z obema. Častiti odbor K. J. S. naj mi pa vseeno dovolj, da se branim nestvarnih očitkov, ki temelje najbrž v netočen in preveč subjektivnem shvašanju kritičnega prosvetno-informativnega članka.

Ni resnica, da bi imel vse članek značaj napada, nego je letina, da ni o napadu niti duha, niti sluha. Pač pa sem se v zadnji polovici članka dotaknil pravega ustano-vitve združenih zagorskih knjižnic z vseokoli idealnim namenom, vzdržujoč se kulturnemu človeku neprimernih opazk.

Iz življenja in sveta

Zadnje dni pred izpraznitvijo IL poreske cone

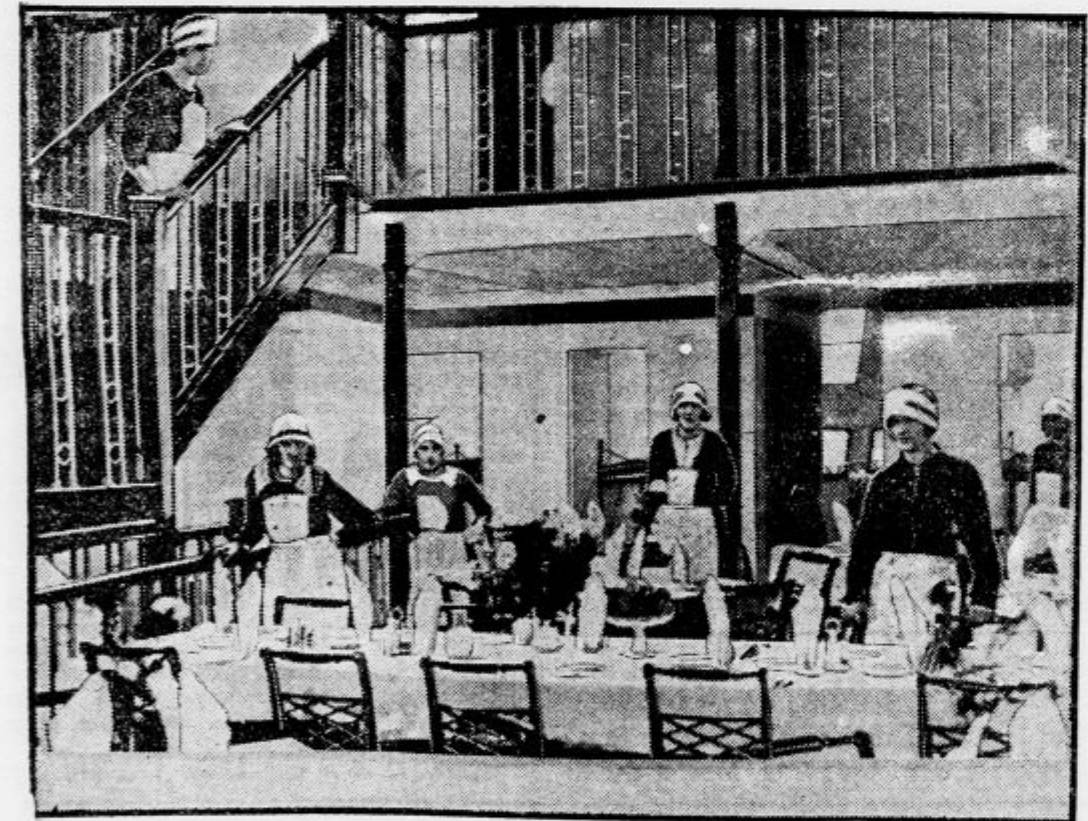
so izrabili nemški nacionalisti za obsežne demonstracije proti Francoski in zaveznikom. Nad zasledenim ozemljem je trosilo izvaljoče letake celo brodogradniški letalci. Na ta. Pilot in njegov spremljevalec sta bila ranjena, letalo pa so s konji odpravili v popravilo (slika).

Ameriška reklama

V Los Angelesu se dan na dan množi število mladih in lepih deklet, ki se nadejajo zaposlitve in velike plače kot zvezdnice pri velikih filmskih podjetjih v Hollywoodu. Ker pa na vsak film prihaja nekoliko sto kandidatov ne samo za prve vloge, marveč celo za najmanjši in najbrezpomembnejše vloge, je večina teh deklet stalno brez posla in njih beda je včasih naravnost v nebo vpijoča. Zato se lotevajo raznih poslov, da se vzdržijo na površju vedno v nadi, da jih doleti sreča, da jih opazi glavni režiser. Ravnatelj ene izmed največjih modnih trgovin v Los Angelesu je izbral brezposelnost teh lepotic in je kakih dvajset namestil v svojih izložbah kot manekene, da so se stalno preoblačile pred očmi vsoga mimo idočega sveta. Trgovina je seveda procvetala in nova reklama ni ostala brez posnemovalcev. Isti način reklame je uvedel v svoji trgovini neki Fred Blacke. Njemu se je reklamni trik še bolj posrečil, kajti Blacke je imel trgovino z ženskimi perilom. Pred njegovimi izložbami je nastala taka gneča, da je moral silno velik policijski odred delati red, pa je na ulici pred trgovino Blackeovo vendarle popolnoma zastal promet. Tisoči gledalcev oboje spoja so po cele ure gledali prihajanje in odhajanje deklet v najmodnejših svilenih pijamah in dru-

Najcenejša dobava

double štolov za suknje, ulstre in suknjiče najmodnejših vzorcev je pri DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA. Odrzemo poljubno množino, ki jo predpiše Vaš krojač.

Jedilnica na zračni ladji »R-100«

Zračni gorostas ima tako prostorno jedilnico, kakor kak hotel na kopnem. V dvorani ima prostora 56 oseb.

Mihael Zoščenko:

V ambulatoriju

Človek je vendarle nad vse čudna žival. Dvomim celo, da bi izviral od opice. Zdi se mi, da je stari Darwin v tem pogledu malce lagal. Človeška dejanja so mi, kaj bi rekel, nekam prečloveška. Ne najdem, me razume, tukaj nobene podobnosti z živalskim svetom.

Vzemimo na primer, da se živali med seboj pogovarjajo v svojem jeziku, tedaj je vsekakor zelo dvomljivo, da bi vodile takšen pogovor, kakršnega mi sem bil večeraj za pričor.

Odigral se je, me razumete, v ambulatoriju naše bolnice. Enkrat na teden si zdravim svoje notranje bolezni pri doktorju Opuškiju. Dober zdravnik je to, razume se na svoje zadeve. Že peto leto se zdravim pri njem in nikoli se ni bolezen poslabšala.

Pridem torej, me razumete, v bolnišnico. Dado mi številko, me razumete, številko sedem. Kaj bi počel, počakati je nač treba.

Tedaj sedem v veži na divan in čakam.

Poslušam, kako se pogovarjajo bolniki, ki sede v verigi in čakajo. In pogovor, me razumete, je čisto tih, polglasen, brez vsakega tepeža.

gem intimnem perilu. Policijska uprava si ni vedela druge pomoči in je čez par dni Blackeju prepovedala učinkovito reklamo, obenem pa ga je kaznovalo z 2000 dolarji globe zaradi javnega pohujšanja. Brezvestni Američan pa je tudi to globo že vračunal in v teku treh dni je prodal toliko, kakor prej cele mesece. Njegova trdka je s to reklamo postala tudi tako znana, da se ji ni bati za obstoj.

Psiček izdal svojega gospodarja

Zvestoba pasjega plemena je že toliko opevana, da se človeku naravnost neverjetno zdi, kako bi mogel ta ideal zvestobe postati izdajalec. V Varšavi pa se je dogodil tragikomičen primer pasjega izdajstva, ki mu je postal žrtev tamošnji veleindustriec Stanislav Kaminski. Gospod je namreč podaril svoji ženi krasnega kodrastejšega psička, kakršnega ni bilo v vsem mestu in gospa Kaminska je vzbujala vseobčo pozornost. Psiček je imel tudi zelo odlično rodoslovnik in je bil v najbližjem sorodu s psički pariških umetnic Mistinguette in Ivette Guilbert. Ko je gospa nekega popoldne peljala svojega miljenca na sprehod, se je ta ustavil pri vratih neke vile in se nikakor ni dal spraviti dalje. Gospa Kaminska mu je morala ustreči in mu odpreti vrata. Živalica je bila kakor doma. Mahnila jo je po vrtu do prekrasne vrtnice paviljona in tam praskala po vratih, ki so se hitro odprla. Psiček je smuknil skozi vrata, za njim pa gospa Kaminska, ki je na svoje veliko presenečenje zasledila v paviljonu svojega nezvestega možička v objemu neke mlade plavo-

laske. Psiček je veselo lajal, skakal od gospoda k plavalaski ter jima ližal roke v neizrekilivi sreči, da je našel svoja prava gospodarja. Poljski list »Wicczow«, ki poroča o zanimivi dogodbi, pravi, da je bil položaj, ki ga je ustvaril zvesti psiček, tako jasen, da ni bilo treba nikakih besedi. Gospa Kaminska je pala v omedlevico in histerijo, ko pa si je opomogla, je odvažno krenila k odvetniku, da vložijo tožbo za ločitev zakona. Pri obravnavi bo kodrasta živalica nastopila kot glavna priča.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb Radičeva (Duga) ul. 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

Ga. Jarosz Szabova,

bivša svetovna prvakinja v amnem drsanju, je pričela po daljšem času spet trenirati. Zadnje sezono ji je odnesla prvenstvo mlada Sonja Heinlejeva in Szabova se bavi z namenom, da bi ji izrgala palmo zmage.

„Verjemite ali ne!“

Pod tem naslovom je izdal v Londonu neki Ripley zbirko raznih kurioznih in neverjetnih slučajev, ki pa so se vendar v resnici odigrali.

Ripley kot sport ljubitelj Anglež najprej navaja neki spopad dveh boksarjev, ki sta se borila 7 ur in 19 minut. Boj je trajal do 110. kola, ko ga je sodnik prekinil in proglasil za neodločnega. Slavna boksarja sta Jack Burke in črnci Andi Borven.

Svoje vrste zanimivost je tudi 7-letni deček Charlesworth, ki je v četrtem letu nosil že košate brke in dolgo brado. Ni še dočkal sedmega rojstnega leta, ko je imel lase in brke popolnoma sive in kazal vse znake globoke starosti. Kmalu po dovršenem sedmem letu je tudi umrl na ostarelosti.

Rekord v boleznih gre nedvomno Američanu Henriju Smithu, ki je v 47. letu prestal svojo 148. operacijo. Vsega skupaj je bil na operacijski mizi preko 200 ur in je kljub temu vesel človek in spreten trgovec.

Rekord očetovstva je brez dvoma prihranjen za vse večne čase enemu izmed maroških sultanov Mulaju Ismailu, ki so mu v teku dolgega življenja njegove številne žene porodile 548 sinov in 340 hčera.

še bolezn, občan. Takšna bolezen ni kar si bodi. Dejala sem pač tako, me razumete, ker je moja bolezen pomembnejša od vseh vaših različnih obisti. Imam, me razumete, raka.

Napihnjenec nato: »Ha, rak ni zmerom rak, važno je, kakšen je rak. Časih je rak vendar čisto neopasen. Včasih pa leta enostavno izgine.«

To nezasluženo preziranje poslušati in postati blede kakor stena — je bilo občanki eno in isto. Udarila je z rokami in zavpila:

»Rak čez pol leta! Torej sedaj pa res ne vem več, kakšnega raka si ti videl! Ali ga vidite, kako mu je gobec otekel od njegove bolezn!«

Napihnjeni občan je hotel ognjevit razkačeni dami nekaj krepkega odgovoriti, pa so mu samo roke mahale po zraku in se je obrnil stran.

In eden izmed občanov se je zakrohotal in rekel:

»Povejte mi, ljubi soobčani s čim pa se prav za prav bahate?«

Pacienti so se zastrmeli v govornika in od tega trenutka dalje so čakali tiho, da je prišla vrsta nanje.

Naročite JAKOPIČEV ZBORNIK

Ali vam je kaj mar zdravja svojih otrok?

Vaša deca pride v dotik z drugimi otroki v šoli, na prostem, na igrišču in na ulici, tedaj povsod. Onesnaži si in napravi obraz, roke, noge in vse telo. Milijoni nevidnih kužnih klic škodijo zdravju vaših otrok. Zato jih umivajte vsak dan po večkrat in jih okopajte čim največkrat z milom Albus za umivanje. Milo Albus za umivanje se obilno peni in razkužuje, ni parfimirano in je zato znatno cenejše.

Ravnajte se po našem nasvetu in hvaležni nam boste, posebno ko boste videli svoje otroke zdrave in veselo razpoložene, za kar se bodo imeli zahvaliti.

Dobite ga v vseh trgovinah.

MILU ALBUS ZA UMIVANJE

Najdaljše zakonsko življenje sta živela madžarska Zida Janoš in Sara Rovena. Janoš je doživel 172 let, Sara pa 164; skupaj sta živela zakonsko srečo 147 let, tako da bi bila kmalu trikrat praznovala zlato poroko. Umrli sta isti dan.

Za konec še eno kurioznost. Ako bi vsi Kitajci stopali mimo nas v četrte-rostih, bi njih sprevod trajal večno. Ta trditve Ripleyeva je res malo neverjetna, ali on takoj dokaže nje resničnost. V enem letu bi tako korakalo mimo nas le 260.28.000 Kitajcev. Ker se pa vsako leto na Kitajskem rodi 30 milijonov novih ljudi, bi tako temu teoretičnemu pohodu Kitajcev ne bilo nikoli konca.

Narod temeljitih ljudi

Metodistični propovednik dr. S. W. Puris v Filadelfiji navaja v svojih propovedih židovsko plemo kot plemo, čigar posamezniki smatrajo svoj poklic tako važnim, da se v njega okviru razvijajo do popolnosti bodisi v dobrem ali v slabem. Žid je lahko bogat ko knez, zna pa biti tudi siromašen ko Lazar. Je filozof kakor Begson, skladatelj kakor Mendelssohn, lahko je pa tudi lastnik najzanimivejših oduševskih zastavljalnic v predmestju. Iz istega plemena izhajata dva kontrasta: socialist Marx in kapitalist Rothschild. Žid je takisto lahko ultrakonservativen kakor Maks Harden, ali pa ultraradikalen kakor Lev Trocki. Iste krvi sta Feliks Adler, spoštovalec zakonov, in Singer, dunajski slepar in morilec. Židovstvo je v stanu roditi Henrika Heineja, najboljšega nemškega lirika, in Davida Lamara, ki ga zovejo »volka newyorške borze«. Žid je lahko krvorjen oduševljen kakor Shylock, ali pa ljudomil človekoljub baron Hirsch. Posamezniki židje prepotujejo ves svet, drugi zopet ne pridejo vse svoje življenje iz umazanega ghetta. Karkoli počne žid, vse dela temeljito in z zadnjim ostan-

kom telesnega in duševnega napora. Kadar pade najnižje, postane Judež, kadar se dvigne najvišje, pa Krist.

Energičen župnik obvaroval zvonik, da se ni prekucnil

V gornjeitalijanski gorski občini Devagno se je začel cerkveni stolp prav nevarno nagibati, tako da so ondodni stavbeniki izjavili, da ga je treba podreti, preden se zgodi kakšna nesreča. Ta izjava pa domačemu župniku Piccardu ni bila nič kaj po volji in je sklenil, da uredi stvar na drug način. V nedeljo je sklical vse župljane in jih napotil, da so poskusili uravnati zvonik — z ogromnimi zvodi in zagodbami. V reku dveh ur je stal zvonik spet, kakor se spodobi in župnik je seveda na svojo idejo zelo ponosen. Vprašanje je le, za koliko časa.

Televizija odkrila premeteno sleparstvo

S pomočjo televizije se je Nemška banka v Berlinu obvarovala škode v znesku četrtilijona mark. Pred nekoliko dnevi je prešla iz Newyorka obvestilo, da je tamošnja banka Chatam and Phoenix izplačala na dve njeni nakazili nekemu Stoneu omenjeni znesek. Ker niso v berlinski banki nič vedeli o teli nakazilih, so zahtevali, naj jim pošljejo iz Amerike njiju brezžični slike. To se je zgodilo in tedaj so ugotovili, da gre za potvorbo, posebno še zato, ker sta na nakazilih podpisa dveh višjih nastavljenecv berlinske banke, ki se nikoli ne podpisujeta skupaj. To so sporočili v Newyork in tam so tudi hitro doznali, da je goljuf nameščenec tamošnje banke, ki se je bil podpisal z napačnim imenom. Poslali so ga v zapor, a večino izvaljenega denarja so utegnili rešiti.

Dooršimo začeto delo!

»On nima krepke volje!« »On se ne more koncentrirati!« Kolikokrat slišimo to grajalno besedo o ljudeh, ki započete delo ne dovrše. Toda ne smemo obsojati, nego razumeti in pomoči onim, ki radi majhne telesne rezervne moči nimajo dovolj vstrajnosti. Stanje telesa zavisi — od njegove prehrane. Današnji, povečini nezadostni način prehranjevanja se mora dopolniti s hrano, ki ima v sebi veliko hranilno vrednost, a ki ne tvori nepotrebnih odpadkov. Ovomaltine je koncentrirana hrana, ki je prirejena iz najlahtnejših hranilnih sestavin, se lahko prebavlja in ima prijeten okus. Živčni mir, vstrajnost, moč in veselje do življenja bomo dosegli s stalno uporabo naravne krepilne hrane Ovomaltine.

Dobliva se povsod za ceno Din 18.50 za zavojček. Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta list od Dr. A. WANDERA D. D. ZAGREB

ŠAH

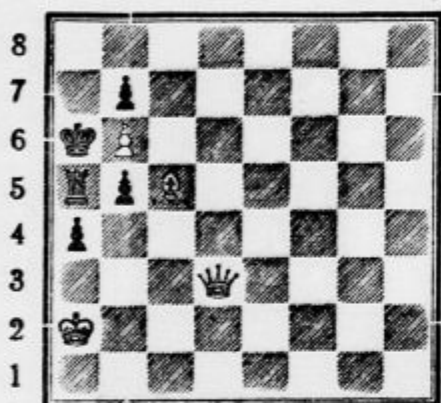
Urejuje dr. Milan Vidmar

Predzadnjič sem opisal važnost in vlogo pravilne izrabe časa v šahu in pokazal, kaj vse lahko ustvarimo, če imamo med svojimi sredstvi ne samo figure, torej sile, ampak tudi čas, to je tempo. Sledeči 4-potezni problem znanega nemškega komponista W. v. Holzhausena ima igro s tempom kot vodilno idejo, ki jo majstrsko izkorišča.

Walter v. Holzhausen ni samo komponist. Na nemških mojstevskih turnirjih se je vedno dobro držal. Najprej bi tudi na mednarodnih mojstevskih turnirjih častno zastopal svojo domovino. Brez dvoma pa je problem Holzhausena prava domena.

Pred kratkim je izdal knjigo »Logik und Zwecklichkeit im neudeutschen Schachprobleme«, ki v jasni in ostri obliki uja v lepote modernih kompozicij. Našim šahistom to lepo knjugo najtopleje priporočam. Problem, ki ga danes prinašam je vzeti iz nje.

a b c d e f g h

Beli: Ka2, Dd3, Lc5, b6 (4 figure)

Črni: Ka6, Ta5, a4, b7, b5 (5 figure)

Pozicija je jako interesantna. Na prvi pogled bi človek črnemu ne prisodil 4 poteze. Saj je vendar črni kralj zelo omejen, saj nadstuje napad dame s polja a8, da takoj zaključi partijo. Saj je črna trdnjava kralju le ovira.

Z druge strani pogledana, kaže črna barikada zopet veliko odpornost. Beli kmet na b6 je stalno ogrožen, zato je lovec priklenjen na diagonalo g1-b6. Črna trdnjava štiti svojo kralja izdatno pred kombiniranimi napadi kralja in dame nasprotnika.

Če pogledamo pozicijo prav natančno, bomo našli tudi še, da se črnemu kralju vpadajo dame na a8 ni treba bati. Zakaj tudi? V trenutku ko stopi dama na osmo linijo grozeča šah na a8, odpre črni svoja vrata z b5-b4 in kralj je izven nevarnosti.

Tu smo zadeli na jedro. Osvobodilna poteza b5-b4 je pravo orodje črnega, to orodje mi moramo izvit iz rok. Seveda, dokler ostane dama na diagonalni f1-b5, črni sploh ne more misliti na b5-b4. Toda trajno preprečevati b5-b4 je identično s trajnim vezanjem dame na diagonalno f1-b5. Kako naj potem beli sploh da mat, če sta mu lovec in dama vezana.

Sama po sebi se nam vsiljuje slika oblegane utrdbe, ki je sicer ni mogoče zavzeti s silo, ki jo pa lahko izstradam. Beli figure sta vezani na važne točke, lahko pa se s svobodno premikata po diagonalah g1-c5 in f1-d3. Kaj pa bo premikal črni, če čakamo? Samo a4-a3 gre v prvi potezi. Če potem še enkrat počakamo, če še en tempo živjujemo? Samo Ta5-a4 ima v drugi potezi črni.

Tu se naenkrat pokaže presenetljiva možnost. Če stopi črni kmet na a3 in črna trdnjava na a4, je napad dame z osme linije vse drugače učinkovit kot v začetni poziciji. Dama mora seveda stopiti na osmo linijo samo na polju e8. Zakaj? Brez dvoma za to, da črni nima več obrambe b5-b4. S polja e8 ogroža namreč dama črno trdnjavo na a4, če si črni v smrtnem strahu poskuša odpreti vrata na b5.

Ideja problema je sedaj jasna. Tehnika rešitve ne more biti več težka. Beli mora potegniti dvakrat, ne da bi bistveno izpremenil pozicije. V teh dveh potezih mora črni izvršiti v svojem taboru usodno pregrupacijo.

Ker pa mora v tretji potezi dama stopiti na e8 in kmet mora dotle na diagonalni f1-b5 držati kmeta b5 pod kontrolo, je sigurno, da bo ena prvih dveh potez belega koraka dama na polje e8. Samo na tem polju

ima dama obenem pogled na e8 in na b5. Laško pa ugotovimo še, da druge izgubljene poteze ne smemo izvršiti z lovcom. Samo na polju c5 namreč lovec kontrolira polje b4 in b6 obenem. Če se ne briga beli za polje b4, mu bo črni kralj ušel preko a5 in b4.

Če pa mora bela dama po vsem tem potegniti dvakrat po diagonalni f1-b5 in če mora po drugi potezi stati na e2, je prva poteza brez dvoma:

1.) Dd3-f1

Pozicija se s to potezo v bistvu prav nič ne izpremeni. Beli samo odrine dolžnost poteze črnemu. Črni vleče seveda, ker mora:

1.) — — — — — a4-a3

Druge poteze belega je ugotovljena:

2.) Df1-e2

Zopet je beli odrinil potezo črnemu, ki zopet nima proste volje:

2.) — — — — — Ta5-a4

Oblegana utrdba je sedaj sreča za nas:

3.) Dc2-e8

Grozni mat na a8. Beg kralja ne pomaga. Na 3.) — — — — — Ka6-a5 sledi vseeno mat z Dc2-e8. Črna trdnjava ne more braniti mato. Ostane torej le:

3.) — — — — — b5-b4

na kar sledi:

4.) Dc2-e8

V krogu naših šahistov je 5 potezni problem dr. Zepherja, ki sem ga zadnjič analiziral, vzbudil očividno veliko zanimanja. Več dopisov me opozarja na to, da je mat mogoče že v treh potezih.

Pozicija je bila:

Beli: Ka6, Lb6, Ld7, Sd4, a5, a4, c2 (7 figure)

Črni: Ka6, Dc2, Le1, Lf1, b7, b4, d5, e4 f6, a4, h5 (11 figure)

Tropotni mat ki so ga naši šahisti našli, je:

1.) Sd4-c6

2.) Ld7-b5+

3.) Se6-c7+

Ta rešitev je sigurno interesantna, toda ni izsiljena. Veselje iznajdljivih naših kritikov moram na žalost zmanjšati. Problem je korekten.

Pač pa tiči v analizi zadnje rubrike tiskov na pogreška, ki je najbolj kriva vsemu. Dobro pa je vendar, da je tako prišlo. Sedaj vidim, da naši šahisti študirajo.

Takole stoji stvar. Na:

1.) Sd4-c6

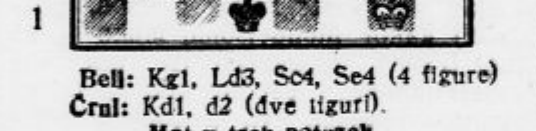
kar grozi mat na c5 in c7, ne gre črna dama na c4, temveč na c2. Torej:

1.) — — — — — Dc2xc6

Dama krije oba mato, napad z lovcom d7 nima smisla, ker je črni lovec f1 na straži. Beli očividno nima pravega napada več.

Interesantne so težave, ki jih je imel dopisnik iz Slunja s sledečim problemom:

a b c d e f g h

Beli: Kg1, Ld3, Sd4, Se4 (4 figure)

Črni: Kd1, d2 (dve figure)

Mat v treh potezih.

Dopisnik igra:

1.) Kg1-f2?

2.) Se4-c3

3.) Sc3-a2+

vidi pa, da črni lahko v drugi potezi naredi skakača namesto dame. Skakač da šah. S tem seveda problem reši.

Toda stvar stoji drugače. Beli kralj mora zapustiti prvo vrsto, da mu črna dama na d1 ne da šaha. Pravilni moment za to je prva poteza. Simetrija pozicije zahteva, da beli čaka.

Belemu kralju so tri polja na razpolago f2, g2 in h2. Na f2 kralj ne sme. Dopisnik je pokazal zakaj ne. Na g2 kralj tudi ne sme. Po:

1.) Kg1-f2? Kd1-e1
2.) Sc4-c3 d2-d1 postane kar hoče
3.) Se3-g2+ in mat, če je polje g2 prost.

Očividno ostane samo še:

1.) Kg1-h2!! Kd1-e1 ali c1
2.) Sc4-c3 ali Se4-c3 d2-d1 postane kar hoče.
3.) Se3-g2 ali Sc3-a2+ in mat.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja, 8. decembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.20: Gospodarsko kulturno predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Predavanje o vinarstvu. — 15.30: Pijavčarova drama »Divji loveci«. — 16.30: Koncert radio-orkestra. — 17.30: Humoriistično štivo (MŠKŠ). — 20: Prenos opere iz zagrebškega nar. gledališča. — 22: Napoved časa in poročila. — Koncert radio-orkestra.

Ponedeljek, 9. decembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcija glasbe. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Poročila. — 19: Zdravstveno predavanje: O podedovanju (dr. Petrovič). — 19.30: Angličščina. — 20: Večer radio-orkestra: Zmislji spretnosti v umir. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-kuverteta. — 18: Cirkuski koncert. — 20: Prenos programa iz Varšave. — 21.30: Poročila. — 22: Večerni koncert radio-kuverteta. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20: Prenos mednarodnega koncerta iz Varšave. — PRAHA 16: Prenos koncerta iz Bratislave. — 19.05: Orkestralni koncert hokejske godbe. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Varšave. — 22.15: Reprodukcijska glasba. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 17.30: Literarni in pevski program. — 19.30: Prenos Bachovega »Božičnega oratorija«. — VARŠAVA 6.45: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Orkestralni koncert hokejske godbe. — 20.30: Mednarodni koncert poljske glasbe. (Filharmonični orkester, sopran, tenor). — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.30: Koncert kuverteta. — 17: Glasbeni program za deca. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Varšave. — JAZZ-BAND. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert orkestra. — 18: Večerni koncert. — 19: Virtuozi poslednjih dveh generacij. — 19.30: Nemške in ruske narodne pesmi. — 20.30: Prenos programa iz Langenberga. — 21: Odločitev iz opere »Graf Lobenzburg«. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.05: Prenos programa iz Stuttgarta. — 19.30: Orkestralni koncert. — 20.30: Prenos programa iz Langenberga. — 21: Odločitev večer. — 22.45: Celo-koncert. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20.30: Koncert radiofonске glasbe. — 21: Koncert solistov. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Večerni koncert orkestra. — 20.30: Prenos programa iz Langenberga. — 21: Poročila. — 22: Večer radio-kuverteta. — 17.40: Ciganska godba. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Varšave. — 22.15: Koncert hokejske godbe. — LONDON 19.45: Godba na pihalu. — 20.45: Klavirski koncert. — 21: Zborovski koncert. — 22.30: Prenos 2. in 3. dejanja opere »Hoffmannove pripovedke«. — Godba za ples. — RIM 17.30: Prenos koncerta iz filharmonije.

Torek, 10. decembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcija glasbe. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Biografija svetovnega gospodarstva. — 19: Kratki pregled slovenskega jezika (dr. Kolarič). — 19.30: Rusščina. — 20: Orgelski koncert g. Stanka Premrlja. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — BEograd 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-kuverteta. — 18: Popoldanski koncert. — 20: Koncertni večer. — 21: Dramski pripor. — 21.30: Poročila. — 21.40: Večerni koncert radio-kuverteta. — ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Prenos koncerta iz Ljubljane. — 22.15: Prenos inozemskih postaj. — PRAHA 16.30: Medinski koncert. — 19.05: Reprodukcijska glasba. — 20: Pevski koncert. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.15: Godba za ples. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.05: Koncert godbe na pihalu. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 21.30: Orkestralni koncert. — 22.30: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 16.15: Reprodukcijska glasba. — 17.45: Orkestralni in pevski koncert. — 19.20: Prenos opere iz gledališča v Katovicah. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 19.30: Prenos iz gledališča: Verdijska opera »Otello«. — Orkestralni koncert. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert. — 18: Prenos iz Stockholma: razdelitev Nobelovih nagrad. — 18.45: Lufka glasba. — 19.30: Ura tričetrtinskega takta. — 21: Dramski pripor. — FRANKFURT

IDEAL radio slušalke

BARJEVO cevi
TUNGSRAM

16: Koncert orkestra. — 18: Prenos iz Stockholma. — 19.30: Prenos programa iz Stuttgarta. — 20: Prenos iz gledališča: Domizijeva opera »Don Pasquale«. — 22.20: Hebrejski spov. — 23.15: Jazz-band na 2. klavirjih. — LANGENBERG 20: Koncert moderne glasbe. — STUTTGART 16: Prenos orkestralnega koncerta. — 18: Prenos iz Stockholma. — 19.30: Mešan program. — 20: Program kaskor Frankfurt. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 12.05: Koncert tria. — 17: Popoldanski koncert. — LONDON 19.45: Godba na pihalu. — 20.45: Pevski koncert in vojaška godba. — 22.40: Mešan program. — 23.45: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21.05: Puccinijeva opera »Turandot«. — STOCKHOLM 18: Razdelitev Nobelovih nagrad. — 20: Recitalje in koncerti izomne glasbe. — 22.10: Godba za ples.

Izmenjava programov med Ljubljano in Prago.

Naše radio — poslušalce, zlasti one z detektorskim aparati, ki lahko sprejemajo samo domačo postajo, bo gotovo razveselila vest, da bodo v bodoče lahko večkrat poslušali izvrstne programe iz Prage. Minister pošte in telegrafa je namreč na prošnjo ljubljanske oddaje postaje in s posredovanjem konzulata čsl. republike dovolil brezplačno uporabo telefonskega voda Ljubljana — Praga in sicer 6 krat na mesec, počenši s 1. dec. za izmenjavo radio — programov med obema mesti. Gotovo bo ta ugodnost pripomogla k še tesnejši zblizniti Slovencev in Čehov, ki sta itak že veže dolgoletno vzajemno kulturno delo.

K sporedni naše postaje v tekočem tednu Predavanja:

Med predavanji v tem tednu bo zanimivo naše kmečke in delavske kroge predvsem dvoje: Predavanje o združništvu g. dr. Valenčiča (v petek 13. decembra ob pol 7. zvečer) in predavanje g. St. Likarja o zavarovanju poljskih delavcev (sobota 14. decembra ob 7. zvečer). Splošno zanimivo bo predavanje prof. E. Jarca o prazgodovinski denarja (nedelja 8. decembra ob 10.20 dop.)

Kar najbolj nam je želeli predavanj o slovensčini. Pri vseh narodih se mnogo prada o materinščini. Moderni čas prerad zabrisuje vrednote jezika. Zlasti slovenščina, ki je znana kot najčistejša, pa tudi najtežji slovenski jezik, je potrebna nege in ljubezni. G. dr. Kolarič bo imel v bodoče nekaj predavanj o slovenskem jeziku; pričel bo v torek 10. dec. s kratkim pregledom slovenskega jezika.

Umetniški program.

V glasbi nam bo nudila ta teden troje dogodkov. Prvi je orgelski večer našega virtuozu g. Stanka Premrlja, v torek ob 9. zvečer. Vsakomur dobrodošel bo koncert ljubljanske učiteljske in petek 13. decembra ob 8. zvečer. Tretje bo enotno sestavljen program radioorkestra v ponedeljek 9. decembra ob 8. zvečer pod naslovom »Zmislji sprehod v naravo«.

Oper nam bo nudila naša postaja ta teden dvoje. V četrtek 12. decembra ob pol 8. pa bo kot prva tovrstna točka na sporedni »Aida« (v izvečku) podana i gramofonski ploščami. Zanimivost zase in hkrati visoke umetniške vrednosti bo melodramski večer v sredo 11. decembra ob 8. uri. Gospa Danilova, čl. nar. gled. bo brala odlomke iz najlepših slovenskih del (Župančič, Cankar), njeno branje pa bo spremljal na klavirju g. Marij Kogoj. V nedeljo 8. decembra ob pol 4. popoldne se vprizori Finčgarjev »Divji loveci«, ki pride to pot prvič v radio.

Za našo deca:

Otroški kotiček bo v radu zopet v sredo, 11. decembra ob pol 7. zvečer, ko bo g. Gabrijelčičeva pripovedovala otrokom pravljice in pripovedke.

Zabava:

Za zabavo poskrbi vsako nedeljo humoristični pisatelj g. Milčinski, ki bo v nedeljo, 8. decembra ob pol 6. zvečer poslušalcem zopet predčital nekaj svojih zabavnih zgodb.

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) SREDSTVA

za vse vrste proizvodnje »Chemotechnica« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

Kino

Prava Greta

Pismo iz Hollywooda.

»Ali se bojite?«
Greta Garbo je skomignila s svojimi lepimi rameni. Vprašanje, ki se je nanašalo na njen debut v govorečem filmu, ji je bilo očividno v zabavo.

»Zakaj naj bi se bala? Imela sem pepene v nemih filmih — zakaj jih ne bi imela v zvočnih?«

Res — zakaj ne?

Večina tega, kar govore o njenem švedskem naglasu, ni resnica, nego zgolj bajka. Razumljivo je, da govori nekatere angleške besede z naglasom, ki pri Američanih ni prirodni. Tda njen način izražanja je čist in se je treba skoro čuditi, kako bujna je njena frazeologija, ki je v ostalem Američani nikdar ne zahtevajo od inozemcev.

Nedavno tega se je vrnila s svojega potovanja v Evropo in čeprav je zaposlena s filmom »Ujete duše«, se že pripravlja na svoj prvi zvočni film »Anna Christie«. A medtem ko druge filmske veličine pričakujejo tak preokret v svoji karieri z razumljivim nemirno, se počuti ona nenavadno mirno in samozavestno. Ona je sploh poseben tip v tem Hollywoodu, v mestu potvornih nakitov, kjer je slava odvisna od morja propagande in največjega osebnega hvalisanja. Niti najmanj si ne domišlja na svojo slavo. Docela ji je nerazumljiva zahteva njenih oboževalcev, ki žele vedeti, kakšna je v svojem zasebnem življenju in kako misli o ljudeh in posameznih stvarih. Vrh tega je strah in trepet vsakega reporterja. Kolikor je drugače ljubezniva in rada odgovarja vsakomur na vsa vprašanja, postane, kakor hitro se pojavi poročalec, molčeča ko slika. A to se v glavnem nanaša le na ameriške novinarje, ki jih v prvi vrsti zanima zasebno življenje igralcev in jih šele v drugi vrsti zanima njihovo delo.

»Delo je pri njej res vse.« mi je priznal Fred Niblo, ki je domaj režiral dva njena filma.

»Greta Garbo je kot umetnica neprimerna; ona živi svoje vloge, a kadar ostavi aletje, tedaj zapusti v njem filmsko Greta Garbo in se pretvori v drugo Greta, marljivo in skromno Greta. Takrat hoče biti sama in to ni izmišljotina njenega reklamnega šefa, nego je to prav tako prirodno kakor njen temperament pred kamero. Ničesar ne mrzi bolj, kakor to, da se njeno zasebno življenje postavlja pod mikroskop javnosti. V zasebnem življenju ji ni mar svoje popularnosti, ona se niti ne navdušuje nad to popularnostjo, niti se zaradi nje ničesar ne domišlja, nego vidi v njej nekaj, kar spada k njenemu poklicu, in jo smatra za tribut, ki ga mora plačati filmski Greta Garbo.«

Ko je razpravihla o svojem potnem nertu s ranstvelji družbe Metro — Goldwyn — Mayer, jo je nekdo opozoril:

»Ljudje vas bodo zalezovali!«

»O tem ne more biti niti govora,« se je nasmejala. »Še ljudje ne bodo vedeli, da sem jaz Greta Garbo, se živa duha ne bo niti obrnila za menoj. Oni ne žele videti mene nego filmsko Greta Garbo.«

In res — izven aletelja je ona manj podobna filmski Greta Garbo, kakor tisoč drugih mladih deklet, ki slavno umetnico oponašajo v obleki in kretnjah, samo da so ji bolj podobne.

Nedavno tega si je hotela ogledati neki film, ki so ga predvajali v velikem kinematografu v Los Angelesu. Namestu da bi si dala rezervirati sedež, si je potisnila klub nekoliko globlje na čelo, si ognila sportski plašč in se postavila v vrsto pred blagajno.

Nihče ji ni posvetil niti najmanjše pozornosti, ko je potem sedela med dvema prodajalkama, ki sta zvečeli gumij, in gledali, kaj se dogaja na platnu.

Izven aletelja se šminka kakor večina Američank, a oblači se docela preprosto. Nikoli je še nihče v zasebnem življenju ni videl v elegantnih modnih kretnjah, po katerih jo poznajo v filmu.

Zdaj ima Greta Garbo svoj lastni dom v Ameriki, majhen bungalov s vrtno in baonom za kopanje na Beverly Hillsu.

Družbo in na hollywoodske zabave zelo malo zabaja. Vendar so ljudje zadnje čase nekaj opazili na njej. Odkar se je namreč vrnila iz Evrope, je, kakor da bi se bila vse izpremenila. Rezervirana je še zmerom, ali medtem ko je bila preje melanholična, je zdaj vesela in naljuje s svojim veseljem do življenja ameriškim devojkam. Kakor da bi bil v njo prišel neki nov duh, kakor da bi se bila amerikanizirala in se docela izpremenila od one Greta, ki je bila pred nekaj leti prišla v Ameriko.

Glasov, ki so o njej širili, ji ni niti naj-

REMINGTON PISALNI STROJI A PRELOG LJUBLJANA MARIJIN TRG TELEFON 3456

Arkadij Averčenko:

Dekle brez predsodkov

Komaj sem sedel za pisalno mizo, pa pade v sobo eden mojih prijateljev. Uganil sem, da me hoče potegniti za denar in sem bil tega celo vesel, češ: vzeli bomo denar, odšel in me pustil pri delu. Nu, pa se je izkazal dobro vzgojenega človeka. Iztegnil se je lepo v klubski naslonjač, si z robcom otrl pot s čela, prižgal cigareto in pričel:

»Nu, kaj je novega?«
»Nikč posebnega.« odvrnem kratko.

»Ali ste kaj videli Pjatkina?« — »Ne!« — »Hm, hm ... Vročje je ... Solnce vražje žge ... Nu, mislim, da bo deževalo?« — »No, kaj?« — »Kaj pravite, ali bo deževalo?« — »Vrag si ga vedi!«

Po glavi mi je rojilo: nu, prosim, denar, huro! Reci beščital Prosim, kaj oglevalš, tristo vragov? Veš, da ti ne bom odbil! Torej, nu, prosim ...!

»Kaj se neki godi z Lascetkinom,« me vprašuje dalje. — »S kom?« — »Z našim skupnim prijateljem Lascetkinom?«

»Kaj?« — »Postal je pravi don Juan. Dames z eno, jutri z drugo ...« — »K vragu se vaš Lascetkin?« — »Hm ... Kaj vas Lascetkin ne zanima?« — »Ne! Ne!« — »Vi ste danes nekam čudni.

Hm ... Ali ste bili na premijeri »Kolesa življenja?«

Imel sem dovolj. Planil sem izza mize in ga razdraženo vprašal:

»Gospod, govornica odkrito in pošteno: Koliko potrebujete?«

»Kaj to pomeni? Koliko?« je vprašal ves v zadregu. — »Koliko potrebujete, da?« — »Česa?« — »Denarja! Saj ste vendar prišli, da si izposodite denarja?«

Užefleno se je vzdignil in rekel:

»Kdo vam je dal pravico, da tako govorite z menoj?«

»Torej niste prišli zaradi denarja?« — »Hm! ... Sicer sem v resnici prišel, da si nekaj izposodim ... a po takem sprejetju ...!«

»Dragi moj, ne jezite se! Toda, kaj me briga?« — »Sicer sem, Semion, te premijere jtd. Vzemimo — prišli vi ste: zdravi! Posodite mi nekaj denarja! Prosim, evro vam! Klanjam se! Zbogom! Šugaj! Konec. Čemu vsa ta komedija?

manj mar. Nekdo je šel reklame pokazal vseh v listih, po kateri naj bi bila Greta, preden se je posvetila filmski karijeri, uslužbena kot manikerka v nekem damskem salonu v Stockholmu.

»To je nesramno,« je vzkliknil šel reklame, »vse moramo takoj demantirati.«

Greta pa se je samo nasmejala.

»Zakaj?« je odvrnila mirno. »Ta vest se mene popolnoma nič ne tiče. A kaj potem, če bi tudi bila manikerka?«

Pri neki priliki, ko je snemala dramatično velesnetje, ji je padla pred noge iz velike višine atelejska svetiljka. Greta pa je samo mimogrede pogledala na razbitino in potem dalje igrala prizor, kakor da se ni nič zgodilo.

Režiserji, ki prvič režirajo sje ne filme, ravna jo z njo zelo obzirno, ker se je razširil glas, da je laglje ravnanje s tono dinamita, kakor pa z njo. A tudi to je ena izmed bajk, ki jih širijo o njej.

John Robertson je imel za film »Ujete duše« posneti z njo prizor na dežju. Mokra do kože je stala Greta v dežju in šklepetala z zobmi, medtem ko je Robertson z operaterjem ravno pregledoval snemil prizor.

»Mislil, da prizor ni tak, kakor bi moral biti,« je dejal obzirno nasproti Greti.

»All right,« se je Greta zasmejala, »potem ga moramo seveda še enkrat posneti.«

Kraljestvo mode

Trodelnost zimske mode

Moda nenehoma išče novo. Marsikatera takozvana »novost« je posneta po stari in pozabljeni predvornosti, druga taka kaprica pa se kakor meteor za hip prikaže na modnem nebu — in izgine, še predno smo jo utegnili ugledati. Vse na svetu je minljivo kot modna »novost«. Zato je umevno, če gleda žena, ki ni samo elegantna, temveč tudi praktična, z nezaupanjem vsako tako, preveč novo modno norost.

Tembolj se je čuditi, da je bila »trodelnost« oblačil soglasno sprejeta. In sicer temeljito sprejeta: od pižame, preko obleke za štrpacciranje in popoldanskih modelov tja do večerne obleke je zmagala trodelnost. Dasi večja poraba materiala zopet pomeni povečane izdatke, se bo vendar elegantna žena morala odločiti, da si nabavi oblačilo v treh kosih — če hoče ostati »šik«.

Najodločnejše se izraža trodelnost pri štrpaccnih oblekah. Z enostavno ravno oble-

ko iz volnena blaga kombiniram kratko jopico iz istega materiala preko pa ob prikočnosti oblečemo istakšen napoli dolg plašč. Obleka naj bo najenostavnejša jopica, pa se oprijemlje telesa. Je zapeta na en gumb in ima stransko vrezane žepce. Plašč je popolnoma raven, precej širok in v večini ohišna ukrojen, a la »raglan« (da ga lažje oblečemo preko jopice). Razen tega je opremljen z jepo dolgodlake kožu-hovino. Tak komplet kažejo gorenje skice naše slike.

Popolnoma razščen značaj kaže trodelnost popoldanske mode, ki se poslužuje predvsem svilne in sedaj v hladnejšem vremenu baržuna, ki je tembolj interesanten, ker že dolgo ni bil modern. Srednja vrsta naše slike kaže, kako si moramo predstavljati tak komplet. Na prvi skici vidimo popoldansko obleko princesne linije z nizko naštim zvončastim volanom. Nazobčani zaklep je opremljen z lepimi gumbi iz kristala ali stresa. Zgornja tesna jopica z zadaj daljšim volanom nam pribavi enega tistih baršunastih kostimov, ki so letos tako moderni. Raven baršunast plašč z bogato kožu-hovinasto opremo, ki ga nosimo preko obleke in jopice, nam omogoča uporabo kostima tudi ob hladnem vremenu.

Da se večerna moda kolikor mogoče okorišča s trodelnostjo, je samo ob sebi umevno. Na naši zadnji skici kažemo tak primer: zanimiva obleka iz tula (tu je upotrebljen novi tul, ki je bil kompakten in izredno trpežen) se nosi tudi za popoldan, če jo opremimo z jopico iz istega materiala. Za zvečer pa si omislimo svilen plašč, obrobjen s kožu-hovino, ki je tako kratek, da sega nad kolena, pušča na sprednjem delu obleke in s tem zopet podčrta trodelnost nove mode.

Primerni čevlji k elegantnemu klobuku

Klobuk in čevlji so največjega pomena za eleganten izgled žene. Toda čisto ne znajo žene izbrati čevljev, ki bi se skladali z obliko in barvo klobuka. Tu se moramo predvsem ozirati na uro in vreme dneva. Za športne priliko in dopoldansko uporabo v mestu si izberemo enostaven klobuk iz klobučevine, takozvane »napoleonske« oblike, ki je spredaj zapognjen ali navzgor zavrtan. K temu klobuku nosimo nizke čevlje s kromovimi podplat. (Srednja slika).

Za promeno seveda »sopet« s napoliškimi okraj, ki naj bodo postrani drapirani. K temu se najlepše prilagajajo čevlji iz kombinirane kuščarjeve kože (slika 1).

Popoldanska in večerna moda, ki je podvržena majnim, črnim klobukom s tenčico, zahteva globoko izrezane svilene čevlje črne barve, ki jih ne nosimo samo s črnimi oblekami, temveč so moderni v zvezi z vso našimi različnimi popoldanskimi in večernimi barvami.

Trajno, vodno in navadno ondulacijo

dvosne in večerne frizure, barvanje las in vsa lasna dela najbolje izvršuje

ENGELBERT FRANCHETTI

frizer za gospode in dame

Ljubljana, Dunajska cesta 20

nasproti kavarni »Evropa« 14616

Muf „oklevajoče“ prihaja na površje

In se bo najbrže zopet udomačil, ker ga je svojčas elegantna žena odložila le z ozirom na športno enostavne predpise prejšnje mo-

de, ki so morali muf izključiti. Ker pa se je zdaj povrnila moda k ženskosti, je naravno, da se je prikazal tudi muf, ki je za zimsko dobo zelo praktičen in brezdvomno gorkejši od vsake rokavice. Upravičeno je seveda to, če rokavi plašča niso opremljeni s kožu-hovino. Zaenkrat se poslužujemo popolnoma enostavnih modelov, ma hne oblike ki so večinoma iz kratkodiške kožu-hovine.

A T E L J E
ZA NOTRANJO
ARHITEKTURO
ING. ARH. J. OMAHEN
ING. ARH. D. SERAJNIK
LJUBLJANA
KOLODVORSKA
ULICA ŠT. 28/II

Zdravniška posvetovalnica

G. D. M. P. v B. S. v B. Z. Barzad, nedostajajo potrebne literature in knjižnice imamo pri nas velike težave. — Kolikor nam je bilo mogoče zasledovati zadevo, je bil Vulpian prvi, ki je l. 1866. ugotovil reducirajočo snov v nadobistih, kar je leto pozneje potrdil Virchow. Pozneje so se s tem vprašanjem pečali Moore, Fraenkel in Müllmann; Abel je pa končno izločil neko zmes, ki ji je dodel ime epinefrina, nakar je izločil Otto v. Fürth substatno, ki jo je nazval suprarenin. Toda sloprav J. Takamine je odkril adrenalin, kot ekstrakt nadobist, ki vsebuje njihovo vazokonstriktorično čimbeljico. — Izbrana literatura, tisto se tega vprašanja tudi nam ni na razpolago. — G. J. H. v K. Kupljene svečice so čisto navadna sleparija. Pomoči vam sploh ni, dokler ne poznate vzroka. Tega proučiti pa mora samo točna strokovnaška prouška. Vato vam svetujemo, da se obrnete na kakvega ginekologa, ali pa se odločite za vstop v žensko bolnico. — Manjše. Posebne detete ni treba predpisovati. Jette pogosto in obilno, dopolnjuje hrano s pogostim pitjem nepospelega mleka. Tisto »zdravilo« pa vrzite na gnoj, kamor spada. — G. D. T. v M. Vi mislite menda na obsevanje, ne na obsevanje. Če mislite prvo, potem moramo odgovoriti na vaše vprašanje z da. Seveda smo po zdravniškem navodilu in pod zdravniško kontrolo. Sicer se pa lahko mnogo več škoduje kot koristi. — G. M. Z. v M. Bolezen je lahko kožna ali živčna. Najbolje bi bilo, da se obrnete najprej na zdravnika za kožne bolezni in če vam ta svetuje, potem se na zdravnika za živčne bolezni. Za sedaj se pa poskusite večer za večerom na debelo namazati z inotiolom. Vrh maže položite par kosov mehkega oparaflinjenega papirja, nanj par žepnih rut ter pritrdite ves obložek s primerno obvezo čez noč. — Primorac. Eno kot druga je treba videti, če hoče izreči točno sodbo. Za golšo poskusite z mnogomesečnim jemanjem nezastnih količin kake jodove soli (n. pr. 1 gram jodovega natrija na pol litra vode; od te raztopine jemljite vsak dan po 1 žličko). — Za oni »smotilec« se poskusite mazati z inotiolom. Morda ga izsuši. Ne prodirajte ga pa; posledice po takih operacijah so časih neogledne. — G. P. V. v V. G. Umetnost seveda nikakoli ni, niti umetnost. Boljše bi bilo tudi, če bi te preieake prepustili zdravniku. Seveda, če imate tako daleč do njega, je, ne glede na stroške, vaša želja umevna. — Ena najnavadnejših preizkušenj (prob) na beljakovine v seči je kuhanje seči v epruveti s solitarjevo kislino, katere pridenete nekako ¼ k prvi. V primeru, da vsebuje seč beljakovino, se tekočina zgosti in izloči končno sesedek. — Natančnejša proba od te, je sledeča: Vlij kakih 10 kubičnih centimetrov seči v epruveto, okrajšaj jo z 1 kubičnim centimetrom razredčene oetne kisline in sedaj v kapljah prilivaj raztopino desetodstotnega fero-fantila-ja v vodi. Beljakovine prosta seč ostane jasna; če jo vsebuje, pa se skali in zamagli ter napravi sesedek. — Za vas bi bilo morda najboljša, da si kupite Essbachov beljakovinom. Pomenite se o tem morda s svojim zdravnikom in prosite ga, naj vam pokaže, kako se ravna z njim. Ravnanje je preprosto. Instrument vam pa ne pokaže samo, da je beljakovina v seči, ampak tudi v procentih, koliko jo je v njej. — G. P. G. v G. Poskusite a sledečo svojo za insec: kina tinktura, arnika tinktura in lavandulovega špirita, vsakega po 10 gr, alkohola 170 gr. Vsak

O dežju, vetru in snegu NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost od- vzemajo vaši koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prerano naguba- nost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega sreka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred ne- pogodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA- CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje neko kožno stanišče osušena in prepreči nastajanje gub in rug. — Dose po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tube po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME protinec v kožo in se ostavijo nikakega bleška.

Odpremo skladišče:

MARIBOR - MELJSKA CESTA 56.

„Pyrota“ v Celju

edina tvornica raket v Jugoslaviji, ima v zalogi in prodaja najcenejše in najboljše:

Čudežne svečice

za Božič, rakete, žabice, petarde (topiče), brizgače (šistalce), beng, vžgalice, bak- le za bakljade, aparate proti vlonu itd.

Zahtevajte novi cenik za l. 1929.

Ugodno in najceneje nakupite vsakovrstno manufakturno blago za

BOŽIČ in NOVO LETO

samo pri

OBLAČILNICI za SLOVENIJO

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 7

UREJENA PREJAVA podaljšuje življenje

ter obvaruje telo in duh vedno svežo in mlada. Ako vas torej mučijo bole- čine v želodcu in črevesju, ako čutite pritisk in preobloženost v želodcu, tes- daj vzemite preizkušeno zdravilno spe- cijalitetu »Figol eliksir«, ki urejuje pre- bavo in vam povrača zdravje. »Figol« proizvaja in pošilja po poštne po- vzetju z navodilom o uporabi lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/43, originalni zavojček s tremi steklenicami z omo- tom in poštino vred Din 105.—, 8 steklenic 245 Din, a ena steklenica 40 Din. Stevilne zahvale prihajajo vsak dan o uspešnem delovanju »Figolia«.

Javna zahvala.

P. n. lekarna dr. Semelič, Dubrovnik, 2/43. Pred nekim časom sem naročil 2 stekle- nici Figola in ko sem jih bil popil, mi je povsem odleglo, ker sem trpel na boleči- nah v želodcu, sedaj pa sem popolnoma zdrav. Zato se vam zahvaljujem za vaše zdravilo Figol.

Aleksandar L. Gruič, poljedelec v Krivem Viru, 25./V. 1928.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Aretirana zaradi bombnega napada na Morganovo banko

Kodanjska policija je aretirala ne- kega Jensena, 30letnega ameriškega Danca, zaradi več tatvin. Jensen je pri zasliševanju priznal, da se je pred osmimi leti udeležil bombnega napada na Morganovo banko v Newyorku, pri čemer je bilo 42 oseb ubitih in več sto ranjenih. Neki Italijan mu je bil dal 40 dolarjev, da bi prenesel dina- mitno bombu v bančno poslopje. Po- zneje je tega Italijana v Tekrasu umoril. Danska policija je spročila te na- vedbe ameriški policiji, da bi ta pre- iskala, ali so resnične.

Uporabljajte Sloan-ovo mast proti revmatizmu, ishiasi, bolečinam v križu, boleči- nam ledij, bolečinam distorzije in kont- zija, in proti vsem vrstam bolečin miš- čevja.

Glavno zastopstvo MISKOVIĆ IN DRUG, Beograd, Sarajevska ulica 70.
Sloan-ov Liniment
odpravi bolečine

Po daljšem bivanju na prostem ob času neurja

Po težkem delu ali bivanju na prostem oco ob času nevihte je SLOAN-ov LINIMENT (mast) zelo dobro pomirje- valno sredstvo za bolečine mišičevja ali otipne sklepe. Ubranje ni potrebno, ker prodre sam v kožo, ublažujoč bole- čine v otrpelih sklepih, bolnih mišicah in živcih. Hladi pri opeklinah in odstrani vsako sled otrplosti in bolečine.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah

Majhna senzacija v dolenskem vlaku

Dve ženski in ena kokoš — Sprevednik kot se šika — Radosni prve voznice — Ljubljana dolga vas — Kako bi bilo v Ameriki in kako lušno je pri nas doma

Opoldanski vlak Novo mesto-Ljubljana je bil poln, kakaj bila je nedelja in sploh lep dan. Zlat jesenski dan, in skozi križem odprta okna so strujale mehke tople sapice, duhteče po mošči, modu, zadnjih rožah in mladih zdravih dekletih v svežem perilu in praznični obleki. Lepa nedelja na dolenski železnici.

V Novem mestu sta prišli v naš vagon dve kmečki ženski, ena s košaro, druga s kokošjo pod pazduho, in zasedli prostor zraven mene.

Dve ženski in ena kokoš — nič posebnega.

Reče prva drugič, ko je bila spravila košaro in se vsedla:

— Daj kokoš semle, pa stoj tamle pri oknu pa glej ven.

Kokoš, zavita v pšano ruto, je postala tako moja neposredna sosedka na klopi. Milo me je pogledovala in odpirala kljun žejno, žejno.

Ena kokoš in dve ženski — nič posebnega.

A pride sprevednik in se prešepava skozi vagon. Ko se je prešepal do kokoši, strog obraz in strog glas:

— Cigava je kokoš? To ne gre. Kokoši morajo v vagon s prtljago!

Kokoš je zasutela, da nekaj ni prav, in hoče pobegniti, a njena spremljevalka jo zadržuje in odgovarja sprevedniku:

— Kokoš je one-je ženske tam. Pa naj oprostijo gospod. Ni vedela. Ona se vozi danes šele prvičkrat po železnici.

Ženska pri oknu se je okrenila in zre v sprevednika vsa v zadregi, plaša, poudarjajoča in poljevnost se smeje.

Oho! reče sprevednik, sam presenečen. In potlej ne reče nič več. Mož uvideva, da je to dogodek ... tudi za železničarje pomemben dogodek, ki se je nanj kolikortoliko treba ozirati. Ne, nič več ni rekel gospod sprevednik zastran kokoši; prešepnil je, kar je še bilo treba prešepniti, in šel.

In tako smo po zaslugi sprevednika in kokoši imeli zdaj v vagonu svojo senzacijo, za katero bi morda drugače nikoli ne bili zaznali. Evo, dandanes ko se že vse vozi, z avtobusi in bodo po železniških tirih kmalu drsali samo še tovorni vlaki, v tej prosvetljeni dobi bencina in elektrike, ko ti kak vaški paglavci preje ve našeti razne tipe motorjev in aeroplanov kot pa deset božjih zapovedi, — evo tu ženske, odrasle in že ne več mlade, ki se do danes sploh še nikoli ni peljala po železnici! Ali je mogoče še kaj takega? Pri nas na Slovenskem! V Evropi!

Ni čuda, če je ta v resnici nenavadna sopotnica zburila našo radovednost. Pa nam je njena zgovorna spremljevalka, vidno razveseljena spriču tolikega zanimanja, rada postregla s pojasnili:

— Res je. Ona je danes prvičkrat v svojem življenju na vlaku. In prvičkrat da se pelje v Ljubljano. Se nikoli je ni videla. A gre zdaj obiskat sestro, ki je tam omožena z mojim bratom. Dolgo jo že vabita, a sama se ni upala na pot. Jo pa jaz peljem ...

Tako je pripovedovala njena svakična, ona pa je stala pri oknu in samo gledala, gledala ven. In zdaj mi je bila seveda razumljiva tista plašnost, ki sem jo bil opazil na tej ženski, ko je vstopila — plašnost otroka, ko prvičkrat pride v šolo.

Stopim tudi jaz k oknu, da bi malo govoril s njo samo, kaj misli, kaj čuti. Videl sem: njene oči so sijale, njena lica žarela, njeni lasje plapolali v vetru; s levico se je oklepala okna, desnico z voznim listkom je tiščala na prsi; in gledala, gledala ... na sončno plesoča polja in livade, hišice in cerkvice, bežeče v daljavo, dolge črte telegrafskih žic, čez se dvigajočih, zdaj spet padajočih, gor in dol, gor in dol, kot bi se zibale mimo vlaka. Gledala je in se smehljala v srečnem čistem otroškem veselju. Kako sem jo zavidal za to veselje!

— Ohi, lepo je to! Je rekla na moje vprašanje. In se ozrla vame. Sama do brosrčnost je bila v njenih očeh, sama krotkost in pohlevnost. In zaupljivost. Ni mi bilo treba niti veliko vpraševati, niti povedala vse.

Kako to, da se ni še nikoli peljala po železnici?

Ni bilo priložnosti. Njena vas je tri ure hoda od Novega mesta. V mesto pride večkrat. Včasih, ko je takole gledala vlake, jo je že tudi prijela želja. A kam naj bi se peljala? Pa se je tudi zmeraj malo bala. Ako bi ne bilo zavoljo sestre, bi morda še zdaj ne šla.

Davi je že ob štirih vestah. Snoči je pa tudi kasno legla. Treba je bilo še vse opraviti, še nikoli ni šla z doma za več kot en dan. — In potem mi je sirota priznala, da sploh vso noč ni mogla zatisniti očesa. Od samega razburjenja ... Prvičkrat na vlak, prvičkrat v Ljubljano, prvičkrat ven v svet! Niso to majhne reči, ljudje božji!

Kako dolgo misli ostati v Ljubljani?

O, samo do jutri. Jutri zvečer mora biti spet doma, obljubila je to otročičem. Čeprav ji je bilo naročilo, naj le ostane par dni in si dobro ogleda Ljubljano. Ampak otročičem ni bilo preveč dolg čas. Saj sta večja dva toliko jokala za njo ...

Čez čas sem ji svetoval, naj bi rajši sedla, ni dobro toliko stati in gledati ven; utegne ji postati slabo, ko ni vajena. Ubogala je in se usedla.

Njena svakična pa nam je zdaj pripovedovala, kako je bilo takrat, ko se je ona prvič peljala v Ljubljano. Tega je šest let. Njen brat stanuje v Šiški, ona pa je izstopila že na dolenskem kolodvoru. Pa jo od tam peš ubirala v Šiško, s težkimi košarami na rokah. Ni mislila, da je ta Ljubljana res tako dolga vas in Šiška tako daleč. Na vsakem vogalu je ustavljala ljudi, in če ji je bilo rečeno: tjakaj, je malo naprej spet povpraševala, če je prav tako. Strašno se je bala zaiti in ni nikomur nič zapala. Tako je dve uri hodila v Šiško. Pa sta brat in svakična mislila, da se je prikazal njen duh, ko je sredi noči naenkrat zaklicala pred hišo ...

V tem sem na svoji sosedki opazil, da postaja zamišljena in otožna. Kaj premišljuje?

— Veste, gospod, mi je dejala potihoma. — Najrajši bi bila spet doma ... Skrbim me ...

Uboga dobra žena! Ne za njo mi mogla odtrgati svojih misli iz svojega srca od doma in družine!

Potem mi je potožila, da jo boš zob. Ze ponoči ji je nagajal ... Čudna reč s tem mi zobmi! Spominjam se svoje prve vožnje po železnici, kako me je mučil zobobol in mi pokvaril vse veselje. In bo tudi ta ženska nekoč pripovedovala vnukom: Ko sem se jaz prvičkrat vozila po železnici in v Ljubljano, to je bilo takrat, ko me je tako bolet zob ...

Sčasoma pa jo je premagala utrujenost in je malo zadremala, med Višnjo goro in Grosupljem. A potlej je zbudilo njeno zanimanje nedeljsko »Jutro«, ki sem ga bral. Takšen velik časopis! Ogledovala sva si slike in skupaj prebirala to in ono. — Ali ni »Jutra« še nikoli videla? — Se nikoli. So pa župnik že nekakrat pridigovali, da se ga ne sme brati.

Tako sva kramljala s to interesantno sopotnico in pri tem mi je prišlo na misel marsikaj. Med drugim mi je prišlo na misel, kako bi bilo, če bi bilo to v Ameriki. Namreč, če bi ameriški novinar naletel takole na farmarico, ki se prvičkrat vozi po železnici. Kaj bi on napravil? Halo, kar iz vlaka bi telefoniral svojemu listu in čez pol ure bi že letela na vsem mestu senzacija. In pred kolodvorom in po ulicah bi se kopičile množice. In bi jo sprejeli nič manj navdušeno kot Lindbergha, ko je preletel ocean.

A kaj naj napravim jaz, slovenski novinar? Hotel sem že seči v svoj nahrbtnik po kamero, da bi jo fotografiral, pa sem se premislil.

Hm, sem pomislil, če prinese »Jutro« njeno sliko s njenim imenom, bove kake sitnosti in nevolje bi utegnila imeti ženska zaradi tega. Poklical bi jo župnik v farovž in jo hudo, hudo okregal ali

KAKOR MLEKO IN KRI POSTANE VAŠA POLT V

TREH MINUTAH

Postrežite se hitro! Vredno boste, kako naprejo in na preprosto način postane vaš vaša. Vi troba vam nikake kreme, ohranite tudi naj pol ure trajajoča mazaža in kosmetično ubeljanje.

Vi enostavno razmažite po kapljice postrežene »Leteo« mleka na obraz po čisti na lica. Po tem natančno obrišite prstmi in takoj bo postal vaš obraz gladak in svetel, kot obraz ljubeznive mlade. Vela koda za obraz ne poži, blagodejno in ne dobita medle barve in napake polti izginejo.

»Leteo« mleko se obrusje in ekstrakt najfiniš, najkrajši pripravljeno za svojo obrabo. Ne smete si ne priti koda za obraz, je popolnoma neškodljivo. Za make tolo boste prijetno, lase prijetno masirajo. Njegov učinek je trajen, kajti na »Leteo« natančno prstmi ostane na koži vse dan ali več noč. Tudi, če veliko plete ali pa gojite kopt.

Na »Leteo« natančno prstmi je popolnoma neškodljivo. Tudi vaša najboljša prijateljica se ne bo spela, da imate prstmi na obraz, tako naravno postane koda za obraz potem »Leteo«.

Napravite »Leteo« mleko na obraz prstmi in vrtite boste, kako dobrodo in va bode šče v par sekundah poljevala. Nizdal val se bode hoteli potem pogrešati »Leteo«.

Ena steklenica »Leteo« mleka in obrus, ki se dostuje za dalj časa, stane 30 Din. Na delo po »Leteo« po povračilo.

Dostava se v vseh lokalnih, drogerijskih in parafumerskih. Kjer je nimajo v zalogi, se obrnite na drogerijo »Nada«, Kotar i Gubrič, Subotica, Struamajerjeva ul. ali na drogerijo Gregorčič, Ljubljana.

pa bi ji bilo ne dal odveze pri spovedi.

Ali pa bi morda župnika ta reč toliko grizla, da bi jo še nesel h kakemu svojemu advokatu. Pa bi ta advokat brž skrivil kakšen paragraf — saj paragrafi se dajo na čudne viže kriviti. Pa bi jaz naenkrat stal pod strašno obtožbo, češ da sem s tem, da sem objavil v »Jutru« sliko tožiteljice z njenim polnim imenom in s pripisom »Žena, ki se prvičkrat v svojem življenju vozi po železnici«, nameraval izpostaviti in dejansko tudi izpostavil njo (tožiteljico) javnemu zasnebovanju itd. In bi tedaj ta-le ista do brosrčna, meni tako simpatična ženska ta na moji strani, ki se zdaj pogovarja va med seboj ko brat in sestra in ki gledam s toliko spoštljivostjo na njena

Vindobona anno 1929

Dunaj brez Martina Krpana in Brdavsca — Vljudni Dunaščani — Promet — Cene — Avtomati — Kje dobiš »Jutro« — Slovenski krožek

Martin Krpan, Levstikov junak s Vrha pri Sv. Trojici, je modroval takrat, ko se je šel na Dunaj pehat s Brdavsca, da bi mu kazalo: pustiti trehuh zunaj; vsaj tako so mu svetovali vsi stari ljudje, ki so imeli kdaj posla v nekdanjem cesarskem mestu. Potnik današnjih dni ne bo niti mislil na grozovite misli Krpanove in ne bo pušal prav ničesar doma, nasprotno, s seboj bo jemal, s seboj, — in se bo prav krepko podprl z novci, pa naj si bodo to naši dinarji ali šilingi, seveda pa se bo tudi oborožil z rečo potno knjižico, da bo čim gladkeje smuknil mimo Spilja tja na »Sommering« in navzdol mimo Dunajskega Novega mesta ...

Od Gradca naprej boš naletel že na pristno dunajsko zadovoljščino, ki je dala Dunaju poseben pečat še pred vojnimi leti, in se ni niti do današnjih dni prav nič razkadila ali znebila. Dunajčan je razvedel in — »gemüthlich« ... in ni svojega razpoloženja in svoje razigrane duše prav nič obrabil.

Ce vprašaj Dunaščana, kako se počuti danes, ko je izgubilo njegovo mesto čar nekdanjih parad, pečat rezidence nekdanj tako velike države, in je samo glavni sedež države s šestimi milijoni prebivalcev, boš dobil dvoje vrst odgovorov. Res, samo dvoje! Politika je začrtala Dunaj v dva ločena svetova. Potniku z naših krajev, ki ne poznamo že nad leto dni nikakih političnih dogodivščin, se zdi prvi vtis politikujočega Dunaja neobičajen, končno se se le v resnici prepričaš, da je tako, da govori iz Dunaščana — če mu zastaviš gornje vprašanje — le politika. Socialni demokrat, ki je danes gospodar Dunaja, ti bo nove razmere na vso moč hvalil. Zadovoljen je z davki, z vsemi socialnimi pridobitvami, je pristajal nove šolske smeri, ne pogreša vojaštva — skratka: srečen človek sredi razcvetajočega velenesta, in pričakuje samo lepših, še bolj srečnih dni ...

Zato pa je vsa, kar ni v vladnem taboru, nezadovoljno s sedanjim, sodobnim Dunajem.

»E, tak, kakor je bil Dunaj pred vojno, ne bo nikoli več ...« skeptično odgovarja Dunaščan, ki se mu kolca po nekdanjih paradah, po kajzerjih, burghah in lepih časih pod dvoglavim orlom ...

Človeku naše vrste pa ne bodo pohvale prvih ne pritožbe drugih grenile vesela, ampak* se bo vesel spustil v sredino velenestnega drendaja, da si razbiča živce od mogočnem akordu velenesta: Dunaja.

Res je, da mesto samo v zadnjem desetletju nima velikih sprememb v številkih — navzgor, resnica pa je, da so zadnja leta zadala Dunaju s svojim prometom pravečati pečat velenestnega živčava in naglice. Prvi dan ne bo za poštenega rodoljuba z naših velikonočno tihih cest prav nič priporočljivo, da se spusti ob živahnem pol dnevnem ali večernem prometu ne oziraje se na levo ali desno preko ulice, koder se pomika veriga švigajočih avtov, avtobusov in tramvajev.

Prijatelj, kar lepo počasi! Preko ceste samo tam, kjer se je usidral prometni redar s svojimi dolgimi belimi rokavicami. Pa si poišči, kje teče preko ceste belo znamenovan prehod. In šele takrat skoči jadrno preko ulice, ko se obrne do tebe policaj in vzdigne

Kdor zida v deževnem in mrzlem vremenu naj ne pozabi na

Heraklit-plošče

Neprimerno hitrejša zidanje, takoj uporabljivo zidovje, ker se takoj suši, v vsakem letnem času se lahko zida. Izločiva proti mrazu. — 10 cm debela stena = 55 cm debel zid iz opeke. Zadržuje informacije pri zalozgi.

Material trg. dr. z o. z., Dunajska c. 36.

od trdega dela na pošto ožuljene in ožgane roke. — bi pravim, ona nastopila proti meni kot nasprotnica s sovražnostjo, četudi po sili ... Ohi! In konec bi bil? Dva advokata bi dobro zaslužila, jaz pa bi bil navsezadnje še ob kruh. Zahvalil bi se list za sotrudnika, ki mu nakopava pravde in stroške.

Ne. Take reči pri nas ne gredo tako enostavno ko drugod. Pri nas je vse bolj lušno. Mi smo dobri ljudje in imamo radi med seboj, prav po krščansko radi, kakor se spodobi za deželo, kjer je toliko cerkva ...

A nekaj sem pa vseeno napravil. Podaril sem svoji novi znanici pri slovesu »Jutro«. Ona ga je z veseljem vzela in rekla: »To bomo doma brali!«

In tako je žena, ki se je prvičkrat v svojem življenju peljala na železnici in prvičkrat v Ljubljano, — ukorakala v to belo Ljubljano, pod eno pazduho kokoš, pod drugo pa »Jutro«. Dobrodošla!

Josip Fr. Knaflic.

kolikrat lahko prestopiš do svojega člja, treba je le, da se pelješ od vstopne postaje vedno v eno smer. Za bore krajcarje se pelješ lahko celo uro daleč in prestopaš celo iz podzemeljske železnice na cestno in ti ni treba dokupiti nikake karte. Skoro pri vsaki tramvajski postaji stoji prodajalec časopisov in revij s svojo značilno omarmo. Vse gre naglo, tud prodaja časopisov. Dunaščan, ki gre v pisarno, se pred vstopom v voz, ki ga pelje do službenega kraja, založi z dvema, treni dnevniki vmes si nabavi še najnovejši magacin, ki ga lista med dolgočasno vožnjo. Prodajalke časopisov imajo svoje police tudi v podzemni železnici. Iskali smo slovenskih listov, pa jih nismo našli pri teh prodajalcih.

»Jutra« in drugih domačih časopisov zelo pogrešaš, ker nimaš v tujini vsakodnevne kontakta z domačijo. Prav zadovoljen sem bil, ko sem si iz predvidnosti še v Ljubljani zabeležil nekaj dunajskih kavarn, ki imajo naročeno »Jutro« in drugo naše štivo. Kakor za najboljšo poslastico sem šel listat za novicami iz dravske banovine. In kako daleč sem šel včas za domačo besedo: v četrtem okraju je na Wiedenerhauptstrasse prav čedna kavarna Čela Zmijdenja, ki je v bližini tehnike, in imajo tam naši tantje-tehnik svoj dijaški klub. Več kakor pol ure sem se vozil tja in prav rad, da sem prelistal dva ali tri dni stare novice. Kavarna poleg univerze, blizu Votivne cerkve, menda Beethovenova, ima tudi naše liste. Seveda bo pa stopil naš človek, po geslu: Svoji k svojim — na Mariahilferico št. 138 k Futu, kjer je sedež Slovenskega kluba. Tja bo šel predvsem v nedeljo zvečer, ko imajo naši rojaki svoj zbor in se oglašajo med resnim pogovorom tud šaliva napitnica ali pa zaori vmes domača pesem, da je človeku kar prijetno sredi tujne med rojaki, brati in sestrami.

Zadnje ljudske štetje je prikazalo, da šteje samo slovenska kolonija na Dunaju nad 1500 Slovencev, ki so se uradno izrekli za maternščino. Jugoslovenska kolonija pa je z daleka večja in ima svojega zaščitnika v našem dunajskem poslaniku g. ministru Milojeviču.

»E, jaz sem samo gazda naše palače« odgovarja smeje se ta dobrodušni predstavniki naše države, in ti vmes naplva z našo pristno »turško«, če ga obiščeš na našem poslaništvu.

Visoka, štirinadstropna palača je na Schwarzenbergovem trgu. Renovirajo jo še vedno, posledice zadnjega požara se niso povsem zacelile, sobane poslaništva še niso povsem v reprezentativnem stanju, vendar pa občutiš ob sprejemu toplo vez, ki veje med predstavniki naše kraljevine in potnikom z juga, da takoj veže: bratje smo si ... in »brat je mio« ... —oč—

Volnene nogavice

po najnižjih cenah pri

J. Höfler, Miklošičeva 14

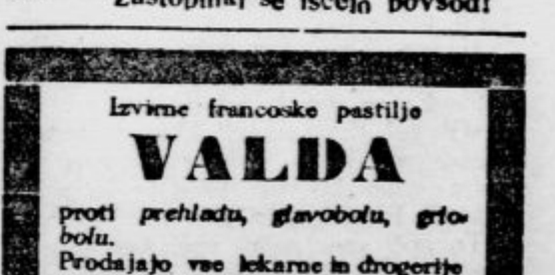
Zobozdravnik

dr. France Pavločič

specialist za zobne in ustne bolezni
se je preselil v Pražkovo ulico 18/III, v palačo Pokojniškega zavoda in sprejema od 8. do 10. in od 15. do 18. ure.

SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO
ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46
195 Zastopniki se iščejo povsod!

proti prehladu, glavobolu, gripi, bohu.
Prodajajo vse lekarne in drogerije

Vladimir Levstik

Zgodba o slepem slavcu

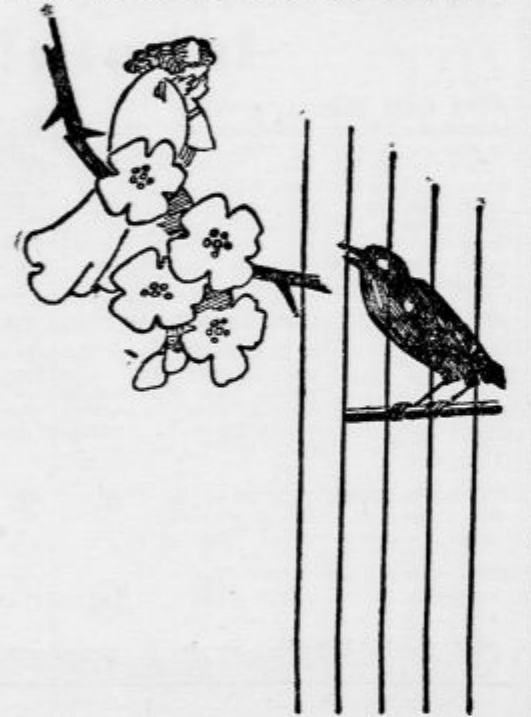
»Kdo gosti tako mlo iz temne se-
čice?« je vprašala majcena rožna vila, ki
je plesala na zrcalni krogli sredi vrta.
»Plakala bi, ko ga poslušam, srce mi je
od slutenj težko.«

»To je slavec, blagoslovljeni pevec,«
se je oglašil črček. »Iz njegovih pes-
mi se lahko mnogo naučiš. On poje o
tistem, česar ne ve nihče drugi kakor
boginja meseca in on sam.«

»O,« je zašepetala drobna vila, »en-
krat samkrat bi ga poljubila na srce
in na oči! Dušo čutim v sebi, ko poje.«

A tedaj se je v hiši odprlo okno in
gospodarjeva hčerka je pogledala v
temo.

»Kako je ime ptiču, ki žvrgoli tam
doli?« je rekla Ljati preko ramena.
»Zelo prijetno ga je poslušati. Če bi
njega ne bilo, ne bi mogla zaspati.«

»Slavec je, menišec v rjavi suknji,«
je odvrnil brat. »Njegova pesem je
zdravna za ušesa; ali naj ti navijem
gramofon?«

»Navij gramofon,« je dejala deklica,
»in jutri mi ulovi menišca slava. Po-
tičice bo zobal, v novi kletki sedel in
meni, samo meni bo pel.«

In tretji večer ni bilo v seči slava
nič več. Na oknu je stala kletka, v
njej je bil pevec zaprt in deklica je
sedela pred njo in čakala, da ji zapoje.

»Oj, slavček rjavček,« ga je nago-
varjala, »izbrance vseh ptic, najej se
sladkih ptičic! Daj, pevec moj, odpi-
ključek svoj, najlepšo pesem zapoj!«

A slavec je vlekel glavo med peroti
in molčal. Tako nesrečen je bil da se
ni niti navadnih pesmi ni mogel spomni-
ti, nikar že najlepše. O, mar mu je bi-
lo sladkih ptičic, ko je mislil samo na
višnjevo noč in hladne seči, na diša-
nje rož in srebrno mesčino! Vse to je
bilo zdaj onkraj trdih žic, ki ga ob-
dajale. In kolikorkrat je hotel odleteti
v prostost, si je ob njih do krvi potol-

kel čelo.

Molčal je slavec tri solnčne dni, tri
zvezne noči. Deklica je uganila, po-
čem se mu toži.

»Menišču je žal daljav,« je rekla bra-
tu. »Žal mu je rosinih trav, vrtnic rde-
čih, vetrov šumečih. Nanje misli od
mraka do zore, ni čudo, da peti ne
more.«

»Zato je navada modrih ljudi, da
vzamejo ujetemu slavcu oči,« je menil
brat. »Česar oko ne vidi, to nam srce
ne priči.«

Teh besed se je deklica razveselila.
Vzela je slavca iz kletke, ga nežno
stisnila k sebi in mu z žarečo iglo iz-
odla oči. In ko je bil slep, ga je vsa
srečna posadila v kletko, rekoč:

»Zdaj nimaš več vrta zelenega, ne
rož, ne veselja nobenega; zdaj si sa-
mo še moj — poj, slepi slavec, poj!«

In res: ko je dihlil v okno večer, so
se začuli iz kletke glasovi, žalostno, ža-
lostno so lili v mrak:

»Moje rože, kje ste nocoj? Črna te-
ma me ogrinja, joji Črna tema — ali
je to smrt? Oh, vrnite mi moj cveto-
či vrt!«

»To ni prava pesem,« se je ujezila
deklica. »Zakaj ne ubereš one, ki si jo
gostolel tam zunaj, nevaležnež?«

»Kdo mi je vzel moj beli svet, trato
zeleno in rožni cvet?« je tožil pevec.
»V temni ječi mi ni živeti, dajte, dajte
mi že umreti!«

»Oh,« je vzdihnila deklica in namr-
godila mehka usta. »Vidim, da slavec
ni tako nadarjen za petje kakor moj
gramofon. Oči sem mu izbodla, pa ga
ni navdušilo!«

Niti malo se ji ni smilil jutraj, ko
je razmršen čepel na prečki in prevra-
čal bela zrkla, da bi ujel vanja vsaj
še en žarek svetlobe — čujte, ljudje,
en sam droban žarek svetlobe!

Toda ubogi slavec ni bil čisto zapu-
ščen. Ko se je spet znočilo, je priletela
vila, tista majcena, ki je takrat plesala
na zrcalni krogli in sedla na rožno
vejico pred oknom. Razumela je sla-
večvo pesem, in ko je slišala, da ne vidi
ne rož, ne trate zelene, ne sinjega ne-
ba, je grenko zaplakala nad njegovo
nesrečo.

A to je imelo velike posledice. Sol-
zice rožne vile, bolj drobne od soln-
nega prahu, so se trkljale skozi prstke
na haljico, s haljice na vejico, z vejice
na listje, z listja na okno in ena se je
odblila in kanila slavcu v kletki na ža-
lostno srce. Zdaj je pa treba vedeti,
da imajo vilinje solze čudodelno moč:
in je slepota, ki ne bi izpregledala,
kadar se rožna vila razjoče nad njo!

Komaj je drobna solzica orosila
slavcu srce, se je že razgrnila pred njim
letna noč v svojem cvetju in lesketa-
nju. Jetnik je mahoma spet videl vrt,
rožni grm in prekrasno bitje, ki je se-
dela na vejici in plakala.

»O, vidim te!« je zavnela pesem.
»O, blažene oči! Kako ti je ime, pri-
kazani mila, ki si me iz temin zbudi-
la?«

»Rojena sem iz rož dišanja,« je zaše-
petala vila. »Moje ime je Bela Sanja.«

»Oh daj, še kletko mi odpi,« je po-
jož zaprosil slavec. »Železna vrata mi
odpahnili v višave zvezdnate noči zle-
tim s teboj na sapi lahni...«

»Ne upam se!« je zaplakalo cvetno
bitje. »Železa me je strah. Če se ga vi-
la le dotakne, umre se tisti mah.«

A slavec ni odnehal.

»Odpi odpi! Kaj mi pomaga luč
oči, če poti k tebi zame ni?«

Rožna vila je trepetala, a slavec je
fototal ob železnem šibju in udarjal s

čelom ob trdi zapah.

»daj!« je klical. »Nad tihe vrtove,
nad bučne lesove, tja gor, kjer zvezde
sijejo, kjer se nebeške ceste vijajo —
tja gor bi se vzpel — na krilih srebrne
pesmi s seboj bi te vzel...«

Todaj se je rožna vila spomnila
one noči, ko je plesala na zrcalni kro-
gli. Spomnila se je, kako je takrat za-
želela, da bi poljubila pevca na srce in
na oči. Velika sreča jo je obšla in skle-
nila mu je pomagati in umreti.

»Zleti, moj slavec, zleti!« je zaklica-
la. »Zleti, bodi zvezdam gost! V kletki
ne smeš umreti — vzdigni se, srečen
in prost!«

Vdano se je spustila z rožne veji-
ce, odprla zapestje in začutila, kako jo je
presunila bolečina smrti. A v tistem
trenutku je umrl tudi slavec: muka in
hrepnenje sta mu bili raztrgali srce.

Toda smrt je samo pričetek novega
življenja. Ko je slavec umiraje objel
rožno vilo s perotnicami in ga je rožna
vila poljubila na srce in na oči, se je
zgodil čudež: izpremenila sta se v sre-
brn plamen, ki je zapel in zazvenel
lepše od vseh pesmi tega sveta in po-
jož izginil v višave.

Kje sta zdaj slavec in rožna vila?
Kje sije pojoči plamen, kod zveni go-
reči spev?

Morda sta postala zvezda med zvez-
dami in svetila in pojeta v toplih no-
čeh, ko so ljudem srca težka od sanj.
O, mislim da je tako. Poleti ob rožnem
cvetu, ko bomo zvečer sedeli na vrtu,
ju bomo slišali in mrak okoli nas bo
od njih svetel...

Franka:

Belko

Najprej vam moram povedati, kdo je
bil. Dragi moji, Belko je bil kaj zna-
menita oseba.

Belko je hodil po štirih nogah. Bil je
psiček. Majhen, majhen bel psiček.

Neko noč se je graščak Zvezdič po-
zno vrnil domov. Ko je prišel do graj-
skih vrat, je začul tenko, žalostno cvi-
ljenje. Pogledal je in našel na pragu
majhnega psička, ki je žalostno jokal:
»Nimam doma, jame jo! Kam bi šel,
kde bom spal?«

Graščaku se je psiček zasmilil; vzela
ga je s seboj v sobo in ga položila na
mehko blazino.

Drugo jutro je poklical svojo štirile-
tno hčerko Enico in ji pokazal izgub-
ljenčka. Enica je od veselja tako zavr-
nila, da se je psiček kar ustrašil. Ko ga
je pa jela božati, se je kmalu sprizaj-
nil z njo. Se tisti dan mu je dala ime
Belko.

Tako so vzeli v gradu Belka za svo-
jega.

Enica in Belko sta bila najboljša pri-
atelja. Res so bili tudi trenutki, ko je
deklica zamerila psičku, da se je pote-
pel na svojo pest in šel loviti podgane
— navadno ravno takrat, kadar bi se
bila najraje igrala. A Belko se je znal
tako skesano priplaziti k Enici in ji ta-
ko ponižno lizati roke, da mu je vselej
odpustila.

Minilo je petnajst let. Enica je bila
postala lepo dekle in vsi so jo hvalili
zaradi njenih dobrih lastnosti. Očeta in
mater je ljubila in spoštovala, za siro-
make je imela zmerom odprte roke.
Vse jo je imelo rado, smučci so si kar
vrata podajali, prijateljice je imela nič
koliko; toda njen najzvestjši tovariš
in častilec je bil mali psiček Belko.

Ubožček se je bil v teku let že po-
staral; len je bil in od debelosti skoro
širji ko dolg. Podgan in miši ni več lo-
vil; ves božji dan je ležal za pečjo in le
časih toliko vzdignil glavo, da se je za-
spano polizal po trebuščku.

Nekega dne je sedela Enica na vrtu
in brala knjigo, ko stopi očka pred njo:
»Enica, ne vem, kaj bo z Belkom.
Ves dan se nikamor ne gane, jesti ne
mara in tudi laja ne več, če pride kak
tujec v sobo. Pridi in ga poglej!«

Deklica je vstala in hitela v hišo. Po-
gledala je starega psička, se mu zasme-
jala in ga pričela ogovarjati:

»Nu, debelušček, kaj tako klavčno
gledaš? Ali je res, da si postal tak le-
nuh?«

Belko je nekaj zarenčal, leno pome-
žikal z očmi in zlovilno obližnil svoji
gospodični roko. Graščak, ki je stal za
hčerko, pa je dejal:

»Ne, Enica, Belko je bolan, prestar
je že. Jutri ga dam od hiše in ti kupim
novega psička, ki bo lepši in zabav-
nejši od tega.«

Enica je bilo prošla za svojega pri-
atelja in tudi Belko je žalostno gledal,
kakor bi že slutil, kaj se obeta. A vse je
bilo zaman. Gospod Zvezdič je odločil,
da jutri hlapec odnese psička — vsak
si lahko misli, kam.

Ko je prišla noč, je Enica še dolgo
bedela in jokala v blazino. Tako žal ji
je bilo malega obsojenca, zvestega pri-
atelja izza otroških let!

Iz te potrnosti jo mahoma zdrani Bel-
kovo lajanje.

»To je čudno,« je pomislila. »Več
mesecov se že ni oglašil. Kaj se je neki
zgodilo?«

Vstala je, da bi šla pogledat. A v tem
je planila v sobo mati in vsa prestra-
šena zavzpila:

»Beži, dete! Gori — gori!«

Enica je stekla na dvorišče. Tam je
stala oče bled kakor smrt in žalostno gle-
dal na goreči del gradu.

»Uboji oče!« je vzdihnila Enica.
»Kako se je moglo to zgoditi? In kako
ste opazili požar?«

Graščak je pogledal vroče lice svoje
ljubljenke, rekoč:

»Belko je jel tako čudno lajati, da
sem vstal in šel pogledat, kaj je. Tako
sem opazil ogenj. Samo tvojemu psičku
smo dolžniki za to, da nismo našli smr-
ti v plamenih. Nocoj nam je ubožec po-
plačal dobroto, da sem ga sprejel pod
streho tisto noč, ko je cvilil pred graj-
skimi vrati.«

Seveda ni bilo več govora o tem, da
bi moral Belko od hiše. A kje je bil?

Se lepše
postanejo
Vaše lasje

ako jih izmijete vsak teden
enkrat s preizkušenim

Shampooon
z črno glavo

Generalni depoti: Rava, d. d. Zagreb

Enica je vsa iz uma stekla okoli gore-
čega poslopja, kličoč:

»Belko! Kje si, psiček moj? Belko?«

A Belko se ni oglašil...

Ko je bil ogenj pograšen, je našel gra-
ščak svojo hčerko ilitečo v njeni sobi.

»Zakaj jočeš, Enica. Kaj ti je?«

Deklica je vzdihnila solzni obraz in
zahlipala:

»Belko, naš rešitelj, je zgorel! Ni ga
več!«

In res je bilo tako. Uboji stari psi-
ček je bil rešil vsem življenje, njega
samega pa so zajeli plameni! Neutolaž-
ljiva Enica je pobrala samo še nekaj
zgozlenih koščic. To je bilo vse, kar
je zdaj imela od svojega Belka...

Pokopala jih je na vrtu. Se danes vi-
dite Belkov grobek pod španskim bez-
gom in na njem majhen kamen z na-
pisom:

Tukaj počiva
naš dobri, hvalečni
psiček
Belko
Sladko naj spi!

Ko pisala historija
se belci bo ljubljani,
v nji pela se bo glorijsa,
da pred mohamedani
spoznali so kristjani,
da da aroma pravi
najboljši turški kavč,
KOLINSKA in CIKORIJA.

DIŠAVE SLON

Modni atelje J. KURILJ

Ljubljana, Turjaški trg št. 1.

Nudim cenjenim odjemalcem prvotne in
delov, vse vrste moške garderobe po naj-
novejšem kroju. Angliško blago v najmoder-
nejših vzorcih vedno v zalogi. Postrežba toč-
na in solidna.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 2. Titan, 4. Nektar, 8. Pt.
9. jeklo, 12. Heda, 15. Nansen, 17. oko, 18.
boa, 20. Eva, 21. Kongo, 23. ta, 24. Sunjet-
sen, 26. Ova, 27. Melik, 28. Nil, 31. Alah, 32.
na.

Navpično: 1. stopa, 2. skel, 3. aj, 6.
Ren, 7. Meka, 10. kan, 11. Oman, 12. Hod-
k-la, 13. Ro, 14. knj, 16. ep, 18. lon, 19. aga,
21. Kum, 22. Oton, 23. Tesla, 24. sok, 25.
Ema, 28. Eja, 30. ta.

Rešitev križanke »Dolgohec«

Vodoravno: 1. Brod, 2. dr, 3. ostrac-
zem, 10. Amerika, 11. lg, 12. demon, 13.
obol, 15. ara, 16. Alah, 18. ne, 19. ob;
21. oda. — Navpično: 1. bramor, 2. Obr;
3. drama, 4. vek, 6. sedlo, 7. cema, 8.
zima, 9. masa, 11. ta, 13. ono, 15. beda;
17. lan, 20. Bog.

Sivko

Volčji roman

Čreda je bila izgubila vso poslušnost,
odkar ni bilo psa. Kadar je preje Hiram
zažvižgal, so ovce poslušale, vedoč, da
se bo Koli kakor blisk zakadil mednje,
če tega ne store.

Zdaj je Hiram lahko žvižgal, kolikor
je hotel.

Ovce so potuhnjene in svojejave
živili. V svoji trmi so zmožne pripra-
viti človeka v obup. A dober ovčar ima
veliko potrpljenje.

Hiram je bil vendar že navadil Sivka,
da ni več uhajal. Če ga je Hiram
poklical, je prišel; skakal in lajal ni,
kakor drugi psi, a prišel je.

»Lezi!« je velel Hiram in pokazal na
tla pred svojimi škornji. Sivko je po-
gledal škornje in legel. Kadar je Hiram
zažvižgal in odšel, je Sivko vstal in šel
za škornji.

Neko jutro je Hiram prvič vzel Sivka
s seboj na pašo. Ovce so bile pravkar
vstale in so se začele pasti.

Sivko je stopal za Hiramovimi škor-
nji.

Mahoma pa je vzdignil pogled in za-
vohel. Njegove oči so jele plapljati.
Duhal je ovce. Videl je ovce.

Se nikoli ni bil videl in duhal ovac,
a njegovi roditelji, dedje in pradedje so
bili trkali ovce in srebali njihovo kri.
Zli so ovčje meso, kadar so bili lačni,
in trkali so ovce, kadar niso bili lačni
— iz same krvočnosti.

In zdaj so tudi ovce zaduhale volka
Sivka. Vedel se je kakor pes in stal
zraven gospodarja, a njih ni bilo moči

prevariti. Mnogo rodov ovac je bilo
trepetalo pred volkom, poznale so nje-
gov duh.

Ovce so se prestale pasti, vse so str-
mele v volka.

»Hajdi!« je ukazal Hiram in pokazal
z roko na gručo ovac, ki se je bila od-
daljila od črede. Sivko je pogledal na
roko, uganil in napravil nekaj korakov.
Se tisti mah so se ovce obrnile in
zdirjale k čredi. Hiram je kar strmel,
da imajo ovce takšno spoštovanje do
mladega psa.

Njegova čreda je postala mahoma
najbolj ubožljiva na svetu. Kadar je za-
žvižgal, so ovce same od sebe stekle
tja, kamor je hotel. Le redko se je zgo-
dilo, da je moral poslati Sivka nadnje.
In če se je zgodilo, je zadoščalo, da je
napravil Sivko nekaj korakov proti
njim, pa so že dirjale k čredi kakor da
jim je vrag za rapovi. A to je trajalo
samo nekaj časa.

Sivko je hodil za gospodarjevimi
škornji. Časih je zavohal, časih mu je
vzplapolalo v oči, a škornji so bili
pred njim. In ovce so videle, da jim nič
ne stori, in so se navadile volčjega
duha.

Zdaj niso več same pritekale, kadar
je Hiram zažvižgal. Moral je poslati
Sivka nadnje. In Sivko je moral priteči
k njim in jih nagnati. Večkrat se je mor-
tal zakaditi v kakega ovna, ker ni ho-
tel ubogati.

Tako je postal volk Sivko ovčarski
pes in se naučil vsega, kar morajo znati
ovčarski psi. Le nečesa se ni nikoli
naučil: lajanja!

»Glasi se!« mu je venomer veleval

Hiram in ga navajal: »Hovhovhovhov!«
Sivko je gledal mimo njega in mol-
čal.

8. poglavje.

Sivko zleze pod dvokolico.

Julija meseca se je odpravila čreda
po preriji proti goram. Trava je bila
požgana od solnčne pripeke, samo pu-
stinska zelišča so še uspevala v vro-
čini in barvale prerijo z motno sivino.

Odrinili so zjutraj ob dveh; Hiram
se je hotel okoristiti s hladnimi jutra-
njimi urami, preden nastopi velika vro-
čina. Okoli poldne ovce niso več ho-
tele dalje; blejale so od žeje, da jih je
bilo žalost poslušati.

Nekateri izvirek je bil posušen in
stiska je bila velika. Zvečer ovce niso
hotele leči, uhajale so. Hiram in Sivko
sta morala ostati vso noč na nogah.

Vsi ovni vodniki so imeli zvonce
okoli vratu in vsak zvonec je pel dru-
gače. Hiram jih je dobro razločil. Če
je v temi kje zabingljalo, je takoj ve-
del, da se Puccini ali Mozart ali Doni-
zetti odpravljata s svojo družino na po-
pili. Hiram je bil v svojih mladih le-
tih muzikant, zato je bil dal vsem ov-
nom vodnikom imena slavnih godbeni-
kov.

Mesec je stjal, a ponekod je raslo
pustniško zelje od sile visoko in tudi
grčevje in trnjevo grmovje je oviralo
razgled.

Zdaj se je Sivko spet odlikoval: s
svojim volčjim nosom je čutil ovce in
dasi je videl še manj od Hirama, zakaj
njemu je raslo pustniško zelje visoko
preko glave, je vendar vselej za nosom
pripeljal gospodarja k begunkam, da
sta jih mogla pognati nazaj.

A naposled se čreda ni dala več udr-
žati. Hiram in Sivko sta morala ne-
prestano krožiti okoli nje. Hiram je
pri tem pel, da bi ga ovce slišale, in
Sivko bi bil moral lajati, a kaj, ko ni
znal.

Končno se je zasvital prvi srebrni
žarek in čreda je zdirjala, kakor hitro
sta jo spustila. Gost oblak prahu jo
je obdal. Hiram in Sivko sta bila vsa
pokrita z belkastosivim prahom.

Ko so prišli do prvega napajališča,
so se hotele vse ovce hkratu napiti.
Mnogo so jih v gneči pohodile in po-
tisile pod vodo. Hiram je moral ska-
kati ovcam po hrbtih, da je prišel do

sprednjih. Potem je brodil po blatni
vodi, kričal, žvižgal in vlačil utaplja-
joče se ovce na suho.

Čreda se je bila napila in legla poč-
vat. Tisto noč je bil mir.

Hiram je vabil Sivka, da bi prišel k
njemu v dvokolnico in spal zraven
njega na slamnjati. Prvič je bilo, da
ga je vabil k sebi. A Sivko je zlezal
pod voz in legel na prazno vrečo.

9. poglavje

Sivko se klati na svojo pest

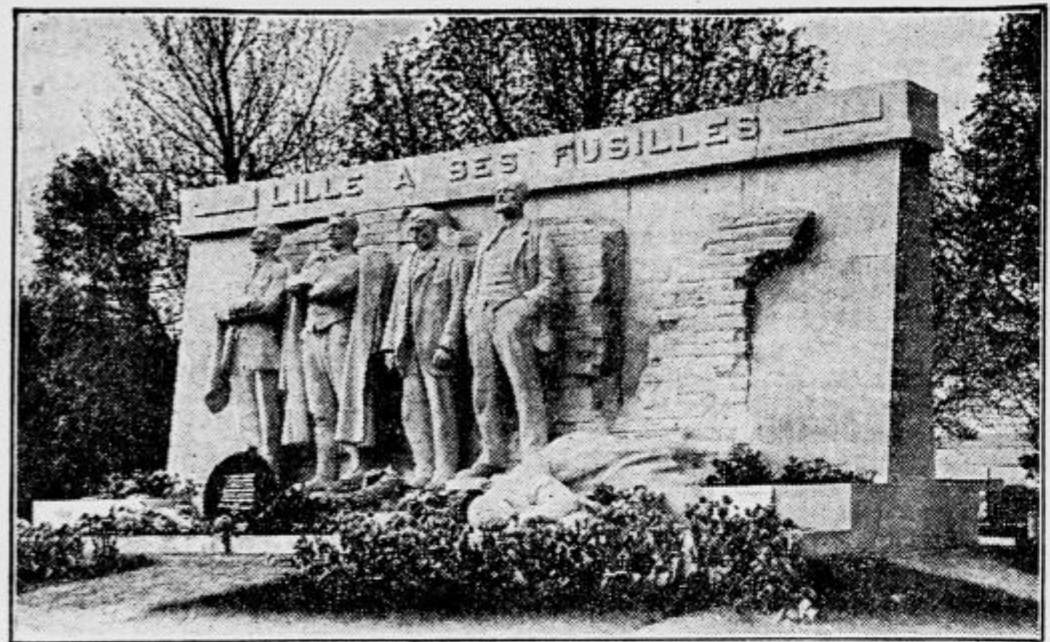
Zdaj je bil lep čas.

Čreda se je pasla na plantinskih paš-
nikih. Trava je bila kratka in sočnej-
male gorske cvetlice so dišale in metu-
li so fototali pod sinjim nebom.

Potoki so drli po skalah in nad nji-
hovim dnom so švigale postrvi. Bile
so globoke soteske, po katerih je šu-
melo, in gozd. Visoko proti nebu se je
vzpenjala šuma; kot pragozd se je pri-
čenjala, nato se je zredčila in zadnja
drevesa so stala samotno, razmr

Ljubljanska Glasbena Matica med našimi rojaki v severni Franciji

Lena koncerta v Lilleu in Lensu — Nepozabni prizori ob obisku naših pevcev v središču največje slovenske rudarske naselbine v Franciji

Spomenik meščanom Lillea, ki so bili med vojno od Nemcev po prekom sodu obsojeni in ustreljeni

Lille, 30. novembra.

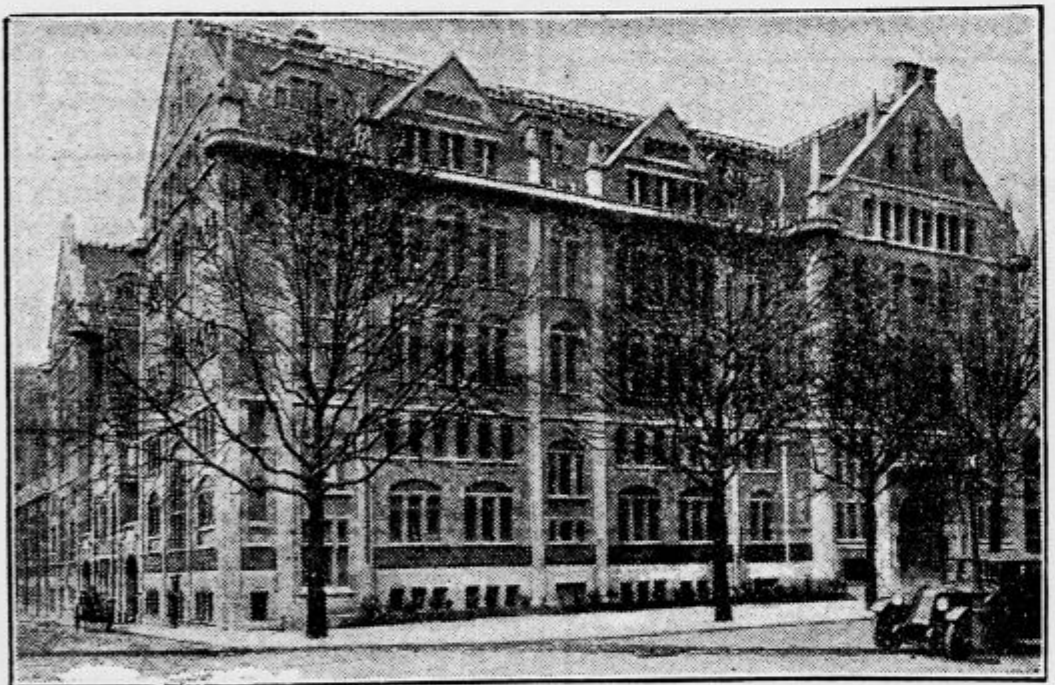
Do dvanaesturni vojni iz Reimsa so dopelj Matičarji v nadaljevanju svoje turneje sredi na svojo najsevernejšo točko blizu belgijske meje, v Lille, poleg Pariza, Lyona in Marsaila največje mesto Francije. Danes dopoldne so si ogledali mesto, ki je impozantno po svojih veličastnih stavbah, po svojih dolgih in širokih ulicah, po svojih večini gotičnih cerkvah, po lepim monumentih in predvsem po svojem nad vse živahnem prometu po ulicah in trgih. Mesto samo ni trpelo direktno od vojne, ker so ga Nemci že takoj v začetku vojne, ko vpadu čez nevtrarno Belgijo, zavzeli in se je boja fronta pomaknila izven mesta. Pač pa je prebivalstvo mesta štiri polna leta trpelo pod nemško vojno komando, plačalo ogromne kontribucije in dalo ogromne žrtve na premoženju in življenju.

Ker so Nemci zavzeli Lille nepričakovano hitro, je ostalo v mestu še mnogo francoskih vojakov. Poseben odbor odličnih meščanov je te vojake skril po hišah in jih nato polagoma po skrivnih poteh spravil preko fronte nazaj k Francozom. Obenem je ta odbor vzdrževal stalne stike s francosko komando, kateri je poročal o kretanju nemške čet za fronto. Nemci zarotnikom dolgo niso mogli do živga, naposled pa so jih s pomočjo nekega ovaduharja vendarle nekaj prišli in štiri obsodili po vojnem sodu na smrt ter takoj ustrelili. Tem žrtvam so postavili meščani v krasnem parku mogočen spomenik z napisom »Lille a ses fusilles« (Lille svojim ustreljencem). Drugim žrtvam

stopstvu odsotnega župana sprejel mestni podžupan Couleus, obdan od mestnih odbornikov in višjih uradnikov, ki so sprejeli goste v sijajno opremljene reprezentativne dvorane. Izmenani so bili prisrčni nagovori, podžupanu pa je Matica izročila ljubljanski album.

Zvečer ob pol 9. se je vršil v Hipodromu koncert, na katerem se je zbrala najodličnejša lilska publika. Prefekt, general tukajšnje garnizije, zastopniki razna oblasti, mesta, duhovščine in množica drugega odličnega občinstva so prisostvovali koncertu. Balkon in parter sta bila dobro zasedena, galerija pa je bila skoro prazna, ker priprosti sloji koncertov in gledališč ne posejajo, temveč le kino in varietete. Prisotno občinstvo pa se je kmalu ogrelo ob izvajanju Matičarjev, njih navdušeno razpoloženje se naraslo v drugi polovici sporeda do entuzijazma. Izredno so ugajale od umetnih pesmi Lajovičev »Zeleni Jurij«, Gotočev »Jadovanka«, Stolcerjeva »Molitva« in Adamčev »Mlad junak«. V drugem delu pa so ovacije po Schwabovi »Zdrava Marija« bile tako silne, da je moral zbor pesem ponoviti. Ravnotako se občinstvo ni moglo naslišati narodnih pesmi, hrvatskih, srbskih in posebnost slovenskih. Več točk je moral zbor ali ponoviti ali pa dodati, predno je mogel odstopiti. Moralni uspeh lilskega koncerta je bil sijajen.

Vsi tukajšnji dnevniki prinašajo slike o bivanju Matičarjev in posebno naglašajo pletetni čin gostov, ki so se poklonili obe-

Mestna palača v Lilleu, v kateri so bili Matičarji svečano sprejeti

svetovne vojne so postavili prebivalci Lillea skupen spomenik sredi mesta.

Matičarji so pri ogledovanju Lillea posetili oba spomenika. Na oba so položili lepa venca s trakovi v narodnih barvah in zapeli pred spomenikom fizilancev »Vigred«, pred drugim spomenikom pa »Blagor mu«. Spremljala jih je pri tem velika množica domačinov, ki so z velikimi simpatijami prisostvovali temu činoma pietete.

V izredno lepem solnčnem vremenu so si Ljubljančani ogledali vse večje mestne znamenitosti, obiskali spotoma redakcije največjega tukajšnjega dnevnika »L'Echo du Nord«, po kosilu pa odšli naprej na kratko v »Hipodrom«, kjer je bil večerni koncert.

Po vaji je odšel zbor v impozantno mestno palačo, kjer jih je že ob vходу v za-

Množica slovenskih rudarjev pozdravlja Matičarje

Ena izmed slovenskih naselbin v Lensu

za Matičarje in za naše rojake prilika za razna vprašanja in odgovore, za poizvedovanja, kako se godi temu in onemu domoljubu in na tuem. Matični koncert pa je bil višek, ko je obojestransko vzkipela mehka slovenska duša.

Okolo 9. ure dopoldne so prispeli Matičarji iz Lillea. Na kolodvoru so jih pozdravili slovenski župnik g. Valentin Zupančič in predsednik sedmerih rudarskih organizacij iz tega okrožja, ki so tvorili tudi pripravljalni odbor za Matični koncert, ki so sprejeli došlece na glavni trg ličnega v zadnjih letih čisto na novo zgrajenega mesta, ki je bilo v svetovni vojni popolnoma porušeno.

Na glavnem trgu je postavljen lep, mogočen spomenik padlim v vojni. Okoli spomenika se je zbrala ogromna množica slovenskih rudarjev in domačega prebivalstva s francosko fanfaro in rudarsko godbo, rudarska pevka in podporni društva z zastavami in slovenska šolska mladina z malimi trobojnicami v rokah. Ko so dospeli Matičarji na trg, je zabučalo iz množice v pozdrav, godba je zaigrala, fanfare so donele. Ko se je vihar nekoliko polegel je ljubezniva mlada Slovenka Marica Stošek pozdravila Matičarje s priprostim verzij sestavljenimi od priproste rudarja, in nato izročila Matiči krasen velik šopek, dočim je rudarski pevski zbor zapel himno »Lepa naša domovina«. Zopet je zaigrala godba, fanfare so zadonele, množica je navdušeno vzklikala. Presenečeni so Matičarji odzdravljali. Predsednik dr. Ravnihar se je zahvalil s toplimi besedami za prekrasen sprejem nato pa se poklonil v imenu Matice padlim junakom in položil venec na njihov spomenik, dočim je Matični moški zbor zapel žalostinko »Vigred«.

V dolgem peštem sprevedu s fanfaro in zastavami na čelu so sprejeli rudarji Matičarje, obdane od slovenske dece, med gostim špalirjem pozdravljajočih domačinov do velike dvorane, določene za koncert. Dvorana, skoro dvakrat večja od unionske v Ljubljani, je bila v par minutah napolnena do zadnjega kotička, galerijo pa je zasedla slovenska šolska mladina.

Nepozaben koncert

Ob 11. uri dopoldne je začel koncert, na katerem sta nastopila poleg Matičnega zbora tudi kvartet in oktet Glasbene Matice, ta dva večinoma z narodnimi in ponarodnimi pesmicami. Kljub veliki vročini in gneči so vzdržale množice na svojih mestih in kakor zamaknjene živale tako dolgo pogrešano lepo slovensko petje. Pevci so peli z zanosom in s čustvenostjo in zavestjo, da pojejo bratom, ki jim ni bila usoda tako mila, da bi bili mogli ostati v domovini. Le polagoma se je spraznila dvorana, težko so se ločili poslušalci. Vzklikali so: Pridite kmalu zopet in pozdravite naše rojake v domovini.

Rojaki med rojaki

Po koncertu so se zbrali Matičarji h kosilu v prostorni, lepo okrašeni dvorani Alhambra. Pri častni mizi so sedeli poleg predsedstva Glasbene Matice predsedniki sedmerih tukajšnjih rudarskih organizacij komisar našega poslanstva za naše izseljenec dr. Kuhar in generalni tajnik pariškega društva »Prijatelji Jugoslavije«, Bourgoing, ki se je nalašč pripeljal iz Pariza v Lens na koncert. Med kosilom so se vrstile navdušene zdravice. Govorili so med drugimi rudar Zupančič, doma iz Vidma pri Krškem, Zdravko Zupančič iz Zagorja, rudar Močilnik in Franc Kolenc ter generalni tajnik Društva prijateljev Jugoslavije g. Bourgoing iz Pariza, ki je požel svoj govor francoski in nato nadaljeval v lepi slovenščini. Omenjal je namen svojega društva, ki si šteje v čast, da goji prijateljstvo do takega naroda, kakršnega reprezentirajo v dvorani zbrani sinovi. Francozi radi sprejemajo sposobne in vestne slovenske delavce, žele im, da bi se v Franciji dočela udomačiti, nikakor pa ne zahtevajo in niti ne želijo od njih da bi pri tem pozabili na svojo staro domovino in svoj narod. Spominjal se je nato ilirska svečanosti in zaključil svoja, z burnim aplavzom sprejeta izvajanja: »Kakor v Napoleonovem času »Ilirija vstane«, tako naj velja danes in vsekdar geslo: »Jugoslavija vstane!«

Animirani bratski sestanek je potekel v najlepši prisrčnosti. Kmalu pa so bili pripravljeni avtotaksi, s katerimi so se Matičarji odpeljali na ogled ogromnega vojaškega pokopališča Loreto v smeri proti Arras. V okolici Lensa, kakih 20 minut avtomobilske vožnje, so se vsa štiri vojna leta vršili za položaj hribov srđiti boji. Kakor pripovedujejo, so Nemci in Francozi 16 krat menjali pozicije na tem gričku, pri čemer je padlo nad 100.000 vojakov, Nemcev, Francozov, Angležev, Američanov, kolonijalnih čet. Seda so pa uredili tukaj ogromno vojno pokopališče. Kakor daleč sega oko, križi pri križu. V sredi pokopališča so postavili lepo cerkev, ki še ni dogotovljena in v bližini veliki visok stolp po obliki nalik morskim svetilnikom, na vrhu stolpa gori vse noči električna luč, ki se vrti in svetli daleč naokrog preko vsega bivšega bojnega polja.

Pred odhodom iz Lensa je predsedstvo Glasbene Matice odposlalo o priliki narodnega praznika udanostno brzojavko kralju Aleksandru ter pozdravni brzojavki ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću in ministru socialne politike dr. Drinkoviću, katerem je obenem javilo, da se je danes, na narodni praznik, vršil v premogokopnem

revirju pri naših izseljencih Matični koncert.

Zvečer ob 6. so Matičarji odhajali. Mnogo in mnogo rudarjev in njihovih družin se je zbralo na kolodvoru, da se še enkrat poslovijo od pevki in pevcev. Opetovano so se naročali in prosili Matičarje, naj po vrnitvi v domovino pozdravijo v njih imenu Ljubljano in rojake, kar so Matičarji radi obljubili. Tudi zastopnika »Jutra« so prosili: naj nikar ne pozabi sporočiti potom lista vsem rojakom v domovini pozdrave tukajšnjih tisočev izseljencev. Radi ustrežemo tej prijazni prošnji in pošiljamo s tem vsem onim, ki imajo kakega znanca, prijatelja ali sorodnika med izseljenci v francoskih premogokopnih revirjih, tople in prisrčne pozdrave izseljenih rojakov s prošnjo, da se jih ob vsaki priliki spomnijo.

Med obojestranskimi zdravili in življenjskimi oddrdal vlak z Matičarji v smeri proti Parizu.

Kmetijski vestnik

Naše kokoši pozimi

Če opazujemo naše kokoši med letom na kmetih, vidimo da se jim sicer prav dobro godi. Odprta jim je prosta pot povsod okoli gospodarskih posojij in travnikov, kjer po mliki volji lahko brskajo, se pasejo, kopajo v pesku ter iščejo obenem najrazličnejše stvari za svojo prehrano. Dobre gospodinjice jim navržejo proti večeru, preden gredo spat še žita. Kokoši se v teh razmerah živostno počutijo ter se gospodinjicam revanširajo s kolikor toliko rednim nošenjem jajc. Ko pa nastopi mrz, se začnejo za to živati drugo življenje.

Sicer jim narava proti mrazu zaščiti s precej gostim perjem, ki ga šele proti jeseni dobe. Zaradi tega naša perutnina tudi v hudih zimah v splošnem prav dobro preživi. Ali z njihovo prehrano se začne pravi krizev pot. Zemlja zmrzne, pokriva se s snegom in te živalice stoje potem žalostne pod kako lopo ali pod kakim temnim prostorom skupaj stisnjene ter čakajo na boljšo časo. Tu se jim navržje včasih nekaj žita zjutraj in proti večeru. Druga hrana se kokošim ne poklada in v stičnih okoliščinah kokoši prenehajo naenkrat nesti in zmraziviti.

Mnogo se pri nas piše, kako važna pomoč je perutninarstvu za našo državo. Mnogo se izvozijo samo jajc in na stotine milijonov se dobi zanje v tujini. Ali kljub tej koristi vse opozarjanje in nasvetovanje mnoge ne zaleže. Baš okoli božiča je tudi pri nas na kmetih opaziti, da zmanjkuje jajc še za lastno potrebo. Vzrok tega nedostatka je iskati v tem, ker se ne posveča zimski rejli kokoši potrebna pozornost.

Če hočemo, da nam bodo kokoši tudi pozimi nesle, torej ob času, ko vlada povsod velika pomankanje jajc in ko so ta najdražja, moramo nuditi tem skromnim živalim vsaj to, kar jim je potrebno.

Ni dovolj, da jim namečemo zadostno količino zmlete zrnate hrane, bodisi koruze same, bodisi mešanice drugega žita in raznih žitnih odpadkov. Tak prehrana ni samo zelo draga, temveč tudi ne zaleže mnogo; živali se pač prehranjujejo čez zimo z njo, ali domosov pa ne more biti od tega. Vsej perutnini, zlasti le kokošim, je neobhodno potrebna pozimi tudi zelenjava. Ko premeša poša in nastripi mraz, naj se jim poklada razna zelenjava, kakor: sirše, zeljate glave, ohrovt itd. Najbolje, da se jim zeljšča chesijo na vzvišen prostor, tako da kokoši lahko ključvajo skakače, klati s tem se tudi gredo. Ko trga zmanjka, se lahko nareže tudi na isti način krmilna pesa; živali tudi to kaj radi ključvajo. Razni kuhinjski odpadki, kakor: krompir, olupki, krita repa itd. kokošim pozimi prav dobro teknejo. Tudi ostala hrana naj se potrosi po prostoru med snegom ali v pesku. Da živali iščejo in brskajo ter se s tem primerno gibljejo ter ne čepo žalostne v kakem mračnem kotu.

Kokošim tudi ne sme pozimi manjkati prilike kopanja. In to v kakšni peščeni zemlji na drobnem pesku ali če drugega ni, tudi v percu. Ako ni druge prilike, naj se jim postavi v kak kot primeren zaboj, ki je napolnjen z navedeno vsebino, da se lahko po mli volji kopeljejo in grebejo; tako ostanjejo potem zdrave.

Paziti je tudi na prostor, da živali čez noč ne zmrznejo. Ostalo pa jih moramo varovati pred hladom. Prostor naj bo svetel in tudi primerno toplel. Ko zapade sneg, je najbolje, da so živali preko čneva na suhe min snega prostem prostoru.

Ker ne morej odobnavati živali preko zime potrebne krme za jajca, to je zadostno množico beljakovin in apna, se jim mora pokladati močna krma. Važno je tudi, da jim ne manjka nikdar pitne vode. Tak krma, ki odzovarja v vsakem pogledu za krmiljenje kokoši pozimi, je promil. Promil je zmes ržbe mofe, krme mofe itd., ki vsebuje nič manj kakor 44 odstotkov beljakovin in 5 odstotkov točič. Dobi se pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Kako uporabljamo promil, pa ob drugi priliki.

Perje mešalo, izčrčeno

1 kg Din	0—
kokoše, rumena vrsta	44—
kokoše, bel vrsta	70—
kemično čiščena vrsta	12—
rumeno puleno	110—
belo puleno	130—
belo go tejš	190—

Puh si, kemično čišče 170—
rum ncast 275—

Pernica iz dobrega inleta s 5 kg mesa g. i. čiščena pija 120x200 Dn 245—

Blazina iz dobrega inleta, celneno s perjem 45x60 Din 30—, 6x80 Din 6—, 65x25 Din 72—, 70x90 Din 88—

Vestno izvršnje Vaše na oče os gurav: z men amo blago ali vr eme den r.

Vsaki pošljik se prid la En kata og o nedosežu izb ri največje raz po ilianice v Jugoslaviji.

Kastner: Ofler, Zagreb

Mladostna lepota!

NOVA KOZA OBRAZA. Z uporabo epobalnega med. in biološkega preparata dr. Dorraine & Cie. Pariz. »Astrigent Special Venues« postane obraz v 10-15 dneh popolnoma zdrav. Izgubijo se za v d d o vse gube, madeži, poge, boboljice, madeži in groba koža — Obraz postane neren, svež in mehak, kakor pri majhnem otroku. — Garnitura stane 82 Din.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRSA. Se okras vsake dame. Če prav so prsa se tako jako zahtevajo in vjele, telesa bodo z uporabo »Lait de Junes« zavidno bujnost, okroglost in trdnost v najkrajšem času. Stane 82 Din.

RAVNO DRZANJE TELES. Se do- eže z n u vijo »Sala Geradchal- torja« Popeljuje normalno dihanje in pravilno delovanje pljuč v 14 dneh se pripravi na gristi krasi popolnoma poravnata. Stane 82 Din.

»CENTIPOLIA« kosmetični zavod, Zagreb, Juršičeva 8. Zadrževanje brezplačne ilustrovane cenike

Vsakovstne trgovske knjige, štrce, mape, noteze, herbari e. od emalne knji- zice, bloke, zvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
NA OBELO - - - NA DRABNO
Anton Janežič
LJUBLJANA Florjanska ul 14
Knjigovoznica in črtnica trgovskih knji g

Kolje ... zavila v želodec, grize v črevesju ...

Ako se tudi Vam kedaj tako godi, tedaj se ne obotavljajte vzeti takoj na sladkorju nekotilo kapljic Fellerjevega, prijetno dišečega Elsaluida Elsaluid je z zakonom zavarovan! Ali ste se že kdaj prepirali o tem, kako zna ublažiti bolečino, to je 33 let znano narodno sredstvo in kometikum? Kako deluje v dr- gjenjem in pranjem pri bolečinah v prsih, ali- zavosti v grlu, pri gibu in revmatizmu, kot zaščita proti gripi? Enako tudi pri nervoz- nosti, slabosti, glavobolu in nespancu — kot obla- deka na čelo in senca!

To pomaga!

V lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkumne et- klečnice 6 Din, dvojne steklenice 9 Din, specialne steklenice 26 Din.

Po pošti: najmanj 1 zavoč s 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi ali 2 specialnima steklenicama stane 62 Din. Trije taki zavoči te s poštnino in zavojem samo 139 Din. — Naročila na naslov:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsatrg 245.

Ako pa potrebujete dobro odvajalno sredstvo, ki krepki želodec, tedaj zahtevajte Fellerjeve Elsa-kroglice. — Šest kroglic stane 12 Din.

Delovanje naših rudarskih organizacij v Nemčiji za ugled Jugoslavije

Krasna manifestacija Zveze jugoslovanskih podpornih društev — Proslava narodnega praznika v Recklinghausnu

Suderwich, 3. decembra. V južnem delu Recklinghausna, kjer stoji tamošnja a. l. slovenska organizacija svojo prostorno društveno dvorano v restavraciji pri Strucksbergu se je v nedeljo, na narodni praznik udeležila velika konferenca ali po naše glavna skupščina predsednikov Zveze jugoslovanskih delavskih in podpornih društev, ki ji predseduje g. Pavel Bolha. Iz Suderwicha smo par minut korak ali peš do glavne ceste in tu skoro napolnili udobni avtobus, ki nas je v 10 minutah prepeljal po gladko asfaltirani in od drobnega jutranjega deževja oroseni cesti, vodeč vseskozi mi mo lepo urejenih uradniških in delavskih kolonij, tja doli na južno stran. Dvorana, že vsa pripravljena za veliki zborovanje, nekoliko okrašena in prepolna miz ob obeh podolžnih straneh, se je naglo polnila. Po dve in tri ure daleč se se pripeljali vrli predstavniki slovenskih organizacij v revirjih Vestfalije in Porenja. Mnogo pozdravljanja, mnogo iskrene prisrčnosti. Tu so naši dobri znanci, ki so bili zadnjič na obisku v domovini, z novimi se seznanjamo, stremo si s svežim pivom in cigaretami. In Savinjski smo kmalu vkupaj, simpatični Korun prisede k moji poročevalski mizi in se v vsakem kratkem presledku tekom dolgotrajnega zborovanja pogovarjajo o domačih krajih in o preminelih znanih, ki so že šli v krtovo deželo ali pa še tlačijo zemljo in ljubljanski tlak... Tudi mnoge zavedne žene so prišle na zborovanje. Lokarica, ki je blaginjska društva v Erkenschwieu in najzvestejša prijateljica »Domovincev«, odtehta vse.

— O, živila generalkomanda! — jo pozdravljajo, ona pa se samo tiho smehlja in čaka, kaj bo novih zanimivosti od strani »generaltaba«.

K. predsedstveni mizi se vsedejo predsednik Bolha, ob strani podpredsednika Zveze Doberšek, silno delavni vodja organizacije v Recklinghausnu Süd, torej tokrat skoro kučedomačin, in Anton Snajden iz Hamborna, vodja tamošnje organizacije, ki je menda najmočnejša na Vestfalskem. Nasproti njim se je namestil glavni tajnik Mažgon iz Marla. Bognie, že na prvi pogled sami bistri možje, pri nas doma bi jih po vnanosti smatral za uradnike. In ko se ozrem po dvorani, ko so vsi na svojih mestih, se ne morem ubraniti vtisa, da sem v malem parlamentu. Vsi naravnost odlično opravljeni, mirni, skoro dostojanstveni. Beležnico ima vsak pred seboj in vestno zapisujejo vse važnejše momente, da bodo vedeli doma točno poročati o zborovanju, delu in sklepih Zveze.

Predsednik Bolha toplo pozdravlja predstavnike, mnogo humorja spontano vplete v nagovor in ko nato vzdrmi čit globoko pijetete do onih članov, ki so v času, odkar se je vršila zadnja konferenca (decembra 1927.) legli v grob. Solze so stopale ljudem v oči, ki je končno nad vse plemenito tolažil izgubo s prerano smrtjo nenadomestljivega, najzvestejšega prijatelja rojakov v tujini, blagopokojnega dr. Gregorja Zerjau. Desnice so se dvignile kakor k rimskemu pozdravu, ko je g. Bolha pozval prisotne, da izkažejo pokojnim poslednjo čast s triskratnim vzklikom: »Slava jim!... Slava!...»

Glavni tajnik Ivan Mažgon čita zapisnik zadnje konferenc in poda nato tudi blaginjsko poročilo, ki seveda ni najslajnejše, a bo o njem že še morala izvedeti tudi domovina, ker se tu di nje tiče vsaj polovico v toliki meri kakor tukajšnjih organizacij.

V predsedstvenem poročilu referira g. Bolha poljudno, stvarno, učinkovito, koliko koristi je prinesla letošnja pot naših izseljencev v domovino. Vse kar se je svoj čas snovalo z dr. Zerjavom, je zdaj končno izpolnjeno. Rudniški upokojenci bodo uživali rente v domovini, fantje v teh krajih so opro-

ščeni vojašine. Pa še marsikaj drugega. Tako ugodnih pogodb z Nemčijo nima nobena druga država. Nepobitne so zasluge tukajšnje Zveze, ki ni stremela samo za koristmi svojih članov, marveč vseh tukajšnjih rojakov. Zato zaman vse klevete nasprotnikov, brez uspešne vse intrigo. Zveza pridobiva počasi vse, kar je zdravega.

Nad vse zanimiv je bil razgovor o »Domovini«. Ta splošno priljubljeni ljudski tednik je postal najzvestejši prijatelj rojakov na tujem. Sleherno seboto jo pričakujejo nestrpno, marsikateri raznašalec koraci od kolonije do kolonije vse popoldne, naj bo toča ali dež, samo da pravočasno poteka na vrata rojakov in jim prinese ljubelega glasnika iz domačih krajev. Kajpada, mnogi zavedni rudarji prejema tudi »Jutro«, Niti govora, da ne. Toda za večino je »Domovina« praznik. Gonja proti njej se je pač tudi tu izpreverila v tako sigurno reklamo, da si jo izposojajo mnogi, ki so se je prej bali kakor zlodeji križa.

Med slučajnostmi se je nadalje še mnogo govorilo o naročanju knjig Vodnikov družbe in splošno o dobrem štivju. Čitali bi radi, čitali ti ljudje. Mnogi prebero eno knjigo po štirikrat, petkrat. V prid akciji za spomenik je zbor po nagovoru predsednika Bolhe takoj soglasno izvolil odbor treh mož, ki bo zbiral prispevke, da izkažejo slovenski izseljenci v Nemčiji tudi na ta način svojo hvaležnost nepozabnemu pokojniku. Odbor tvorijo vzorni možje Snajden, Koželj iz Hamborna in Tičar iz Neumühla. Zbirali bodo prispevke od Božiča do srede junija in jih nato za Vidovdan poslali v domovino kot »jugoslovanski prijatelji dr. Gregorju Zerjavu in Nemčiji«.

Zelo živahna, a dosledno resna in stvarna debata se je razvila o skupnem nastopanju vseh slovenskih organizacij v Nemčiji. Ni tu mesta, da bi do pike poročal o dosedanjih razmerah, a navzlic vsemu, kar se je že gošilo na škodo složenosti vseh tukajšnjih rojakov, nudi Zveza vselej roko sprave in ne zahteva ničesar drugega kakor pravičnost, nacionalno jugoslovensko zvestost in odkritosrčnost.

Ob splošni pozornosti je predsednik Bolha poročal o letošnjem potovanju tukajšnjih rojakov s posebnim vlakom v domovino. Nepozabni ostanje ti dnevi, z navdušenjem se še zdaj govori po kolonijah o sprejemu na Jesenicah, na Bledu, v Ljubljani in povsod. Topla zahvala vsem, ki so k temu pripomogli. O, odslej bodo naši rojaki prihajali v domovino vsako leto. Avgusta pridejo zopet. Če se jih zbere vsaj 20, dobijo znaten popust na nemških železnica in jih bo vsa voznja veljala 60 do 70 mark. Stediti bodo začeli z novim letom nalašč v ta namen, — tako je bilo sklenjeno. V Düsseldorfu bo otvorjen poseben bančni konto in se bodo mesečno vpisili primerne prihranki. Seveda tudi vseskovskega zleta se bo udeležila posebna deputacija.

Pri volitvah, ki so tvorile poslednjo točko dnevnega reda, je bilo Pavlu Bolhi soglasno izkazano zaupanje s ponovno izvolitvijo za predsednika. Zaman njegova demisijska. Istotako je bil v glavnem izvoljen dosedanjí odbor, o nekaterih izpremembah kakor tudi še o raznih organizacijskih zadevah, ki so se razpravljale na konferenci, bo prinesla podrobnejše poročilo »Domovine«.

Zaključeno je bilo zborovanje v krasnem redu. Ves čas razprav ni bila skoro niti beseda odveč. Opaža se pač vpliv nemške discipline in velika

Sajca

sveža razposlilja po dnevnih cenah v zabojih po 1440, 720 in 360 komadov po povzetju

CIRIL ŽAGAR, SUNJA.

Rudolf Löwit:

Srečanje

Sedel je, zatopljen v čitanje časopisov, v kavarni. V sosednem barskem prostoru se je vršila čajanka. Baš je ponovno zasviral jazzband. Zaglušeno je prihajala tuborna melodija tanga od tam sem.

Tango ga je zmotil. Srdito je odložil časnik. Stopil je proti baru. Pri vходу je obstal. Prav spredaj, s hrbtom proti njemu, je sedela neka dama. Presenečeno je opazoval nje bleščeče se, modročrne lase. Pogledal je še ostreje. Sedaj je obrnila glavo v profil. Ni se motil. Z nekoliko koraki je bil ob nje in ji mizi. Njene oči so se kratak hip zabliščale. Podala mu je svojo ozko, dehtečo roko. Potem ji je sedel ob stran.

»Zakaj vas takrat ni bilo?« je začel brez ovinkov. »O, vi pa vprašujete precej naravnost.« se je nasmehnila. »Tako sem se bil veselil na tisto popoldne.« je menil očitačo, »in sem bil potem tako strašno razočaran in užaljen in še danes... povejte mi, ali sem vam bil delal morda dan prej karkoli?« pa sem bil zagrešil kakšno nespoštnost, da niste prišli?« — »Prav nič ne, čisto nasprotno, najin srochod dan prej mimo vinogradov je bil zelo lep in vi ste govorili zelo ljubezljivo in zelo

mično, še vse vem, kar ste tedaj povedali. Pripovedovali ste mi o svoji ljubezni do dobrih knjig in o svoji zbirki kaktusov in o svojem hrepenenju, da bi spoznali kdaj prekomorske dežele, in potem ste mi prikomorovali o tistem filmu, v katerem nastopa ženska, ki je prepotovala ves Konga samo v spremstvu nekoliko črncev...« — »Res je, res, ampak...« — »In v zvezi s tem se sanjarko o tipu moderne, samostojne ženske in kako vas navdušuje današnja ženska moda, in sanjarko se posebno o bleščavih, sijajnih laseh in zlasti o frizuri, kakršno je nosila svoj čas Asta Nielsen, o kodrčkih, ki vise čez čelo na levo in na desno v valovih...« — »Res je, res, a zakaj vas takrat...« — »Bila sem tisto popoldne pri brivcu.« — »To vas vendar ni moglo ovirati?« — »In vendar. Dala sem si takrat frizuro — predrugačito, s kodrčki na levo in na desno v valovih in to je trajalo dolgo.« — »Ah tako...« je menil tiho, »... a vse eno bi nič ne delo, takrat sem čakal dalj nego celo uro pri postaji.« — »Vem.« — »Kako? Veste?« — »Da, vem. Da bi prišla hitreje do postaje, sem si vzela avto. Ko sem vas na vili dela čakati, sem potrkala vozniku in mu namignila, naj bi vozil naprej.« — »Pa zakaj...?« — »Zakaj? Zato, ker možki, ki mi ne nekaj do kakšne da-

izkušnost v teh krajih, ki so dali že izvrstne organizacijske mojstre. Takoj so zaključili se je razvila običajna domača zabava. Prišli so medtem že rojaki iz bližnjih kolonij s svojimi družinami, zapela je harmonika, oglasila se je prelepa domača pesem in stari muzikant in šaljivec Goljavšek je začel stresati svoje brezmejne zgodbe in zgodbe in godčevske popevke. Bilo je krohota za dve taki dvorani.

Sredi najlepšega razpoloženja so vse naše prijetno presenetili s svojim prihodom gospodje iz Düsseldorfa: generalni konzul Brana Marković, izseljeniški komisar dr. Benislav Deželič, atašé dr. Vodušek in konzul, uradnik Tučić. Izvršila se je po lepem sprejemu kratka, a zelo prisrčna proslava narodnega praznika. G. generalni konzul je povdarjal v slavnostnem nagovoru pomen udeležanja in tolažil prizadevanje vladarja in vlade za kulturni in gospodarski napredek Jugoslavije. Njegovemu vzkliku na čast kralju in domovini so se rojaki pridružili z burnimi ovacijami.

Pavlu Koželju, predsedniku Slovenskega podpornega in pevskega društva »Bratovska ljubezen« v Hombergu-Hochheide (Porenje), ki je letos v juniju praznovalo 25letnico, je g. generalni konzul izročil krasno svileno trobojno ešarpo za društveni prapor z njegovim in izselj. komisarjevim posvetilom. V zelo temperamentnih besedah je nato še izseljeniški komisar dr. Deželič poveljeval narodni praznik in vzpodbujal rojake k zvestobi in veri v močno domovino Jugoslavijo. Maršalatu dvora je bila poslana naslednja brzojavka: »S proslave 1. decembra v sredini naših kolonij v Porenju in na Vestfalskem prosim, blagovolite predložiti pred vzvišeni prestol Nj. Vel. kralja v imenu kolonij, generalnega konzula in izseljeniškega komisarja izraze naše zvestobe in vdanosti. Naj živi naša dična Jugoslavija, naj živi naš viteški kralj in njegov

Črtice o Francozih na Gorenjskem

Napoleonova Ilirija in naši kmetje — Črna zgodovina Črnege - Krvavega grabna — Napad iz zasede — Dvanajst parov volov in tucat prašičev — Kje leži zakopana francoska blaginja? — Šentožbalski župnik — Manica, francoski častnik in dete za tisoč cekinov

Ko smo pred kratkim proslavljali 120 letnico Napoleonove Ilirije, smo se le postrani dotaknili odnošajev med Francozi in našim kmetom. In vendar tvorijo baš ti odnošaji veleslavinu povlavlje, pri katerem se izplača pomuditi.

Kontribucija, ki so jo bili naložili Francozi slovenski deželi, je težko pritisla ljudstvo na kmetijah. Kmet: je, mesto da bi obdeloval polje, moral na višji ukaz z doma,

tlačniti je moral vojski.

ki je od njega zahtevala, da ji prevaža vojne potrebščine in živila.

Ta pritisk so najbolj čutili kmetje ob veliki cesti, dočim so bile stranske vasi in naselbine v hribih precej očuvane. Tlaka, poleg nje pa še denarni davek in dajatve v živilih, usluge z živino in vozmi, vse to skup je bilo mnogo hušje od tistega, kar je moral kmet svojčas opravljati graščakom. Jedva so bili Francozi zasedli deželo, že je moral kmet od vseh strani voziti v Ljubljano pšenico, rž, seno in drugo ter polniti vojaška skladišča.

Dasi so Francozi pri vsem tem postopali obzirno, vendar so nateleti na odpor, ki je na prvi pogled imel značaj tolovajstva, a je v resnici bil vse nekaj drugega. Odpor je bil čisto naravna posledica tistega duha, ki ga je v našem kmetu pripravljala in imela izvesti deželna bramba. In samo dejstvo, da je tej brambi manjkalo pravega vodstva in glave gre hvala, da so bili konflikt le krajevnega značaja ter se niso končali z velikim prelivanjem krvi. Iz zvenevali so pa le v obžalovanja vredne poboje častnikov in vojakov.

Med kraji, ki so prišli najbolj na glas kot Francozom protivni, spada v prvi vrsti Črni graben, prizorišče, ki ga sli-

kata pisatelja Jurčič in Kersnik v poljudnem romanu »Rokovnjaki«. Zaradi hudih napadov, ki so bili tu izvršeni na Francoze, je dobil Črni graben v francoskih ustih pridevek »Krvavi graben«.

Črni graben se razteza od Podpeč pod Brdom nad Lukovico do Štajerske meje. To je ozka dolina, iz katere se na desni in levi strani dvigajo zarašene gore. Po dolini gre cesta proti Celju.

Ti kraji so danes popolnoma varni in mirni. Pred stoddvajsetimi leti pa so bili redko obljuden. Železnice, ki grmi danes za Savo, ni bilo, in po cestah se je razlegal kvečjemu

glas pošnega roga,

v katerega so trobili postiljoni. Vozovi so prevažali po cesti ljudi in bogato blago. Nič čudnega torej, da so se dogajali roparski napadi — priložnosti zanje je bilo dovolj.

Ko so se Francozi jeli umikati iz dežele, je marsikateri njihov uradnik in vojak postal žrtev kmetov, ubit in oropan v Črnem grabnu. Vse to pa se ni godilo, kakor rečeno, iz goli samopridnosti. Smatrati je treba obžalovanja vredne dogodke za nasledke one črne vojske, katero so organizirali nekdanji Avstrijci proti zmagovitemu Francozu, ko jim je zasedel deželo.

Izza dolobe schönbrunnskega miru leta 1809. je postala prejšnja deželna meja

blizu Trojan proti Štajerski

državna meja. Povzel se je k Iliriji ob tisti priliki tudi trg Mornik, izločil pa jaselniški hrib. Ko je prišel pod Francozi avstrijski denar ob veljavo, so hiteli mešati na Štajersko nakupovat karsibodi, da bi se iznebili ničvrednega novca.

Mrtvaška knjiga pri sv. Othmaru beleži suho dejstvo, da je bil v začetku junija 1809. leta

ustreljen od Francozov

neki Jakob Papež. Nekaj dni pozneje, v drugi polovici rečenega meseca, je napadlo na cesti 30 obojencev, večinoma vojaških beguncev, šest francoskih častnikov, potujočih preko Sv. Ožbalta v Celje. Oropali so jih ter pomorili. Na cesti so imeli

pripravljene zasede,

izza katerih so streljali. Izzeda dne je ušla četa tridesetih mož nekega častnika, prišedšega iz vranske smeri v Sv. Ožbalt ter nekega Dalmatina, ki so ga nevedno imeli za Turka. Mož je nesel brzojavke maršalu Marmontu v Ljubljano. Obema so zabranili, da ne smeta naprej.

Napadi na Francoze so se v Črnem grabnu večkrat ponavljali. Najdrzejši med vsemi je bil pač napad, v katerem sta izgubila življenje kapitan adjutant Boissac in tajnik in tolažil vojskove Du-brovniškega, Vernazza. Kako je bil ta napad izvršen, sporoča zgodovinar Fran-Šumi, ki je objavil kazensko sodbo vojnega sodišča iz l. 1810.

Zgodovinar piše:

Osemdesetletni Koritnik (z Učaka) je pripovedoval: Nekoč so prišli

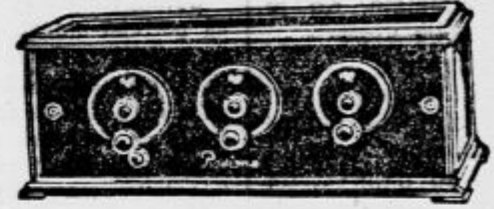
Štirje francoski častniki

iz Vranskega v Sv. Ožbalt. Bilo je po- noči. Vozili so s seboj denar, blaginjo

Na, boljši Vaš prijatelj

Je dober radijski aparat.

Dan za dnevno Vas zabava: poje Vam in igra, pripoveduje novice, poučuje Vas ter daje nasvete za Vaš dom.

Povabite ga v Vašo hišo!

Obrnite se v ta namen na prodajni oddelek

Radio Ljubljana,

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5
Maribor, Gosposka ulica 37

Zahtevajte naš cenik, ki je v tisku!

svetli dom. Generalni konzul Marković. V prav odkritosrčnem razgovoru, ki je očitaval veliko priljubljenost generalnega konzula in ostalih konzularnih funkcionarjev, je naglo potekal večer. Z avtom so se dragi gostje iz Düsseldorfa odpeljali po toplem slovesu nazaj v svoje mesto, delegati so se počasi razšli z vlaki, tramvaj in avtobusi; — a mi — »domačini« smo jo peš ubirali v polnočni uri nazaj proti Suderwihu. Za nami je bil dan velike smotre žilavega delovanja slovenskih organizacij na nemškem zabadu.

in zahtevali na pošti, da jih morajo odpraviti dalje. Poštar je velel zapreči in jih potegniti na Vransko. Ko so častniki sedli na voz, so opomnili, če ne vodi ta cesta v Ljubljano, ker so se bili po taisti poti pripeljali tja. Pojasnili so jim, da je cesta preko Učaka bližja in boljše. Nalagali so jih pač, da ne bi se prestrašili. »Za Drago« pri mostu proti Trojanom

skoči izza cestne ograje petero neznanec,

ki vele ustaviti konje in kreniti na stransko pot proti kamolomu, ki se vidi z državne ceste. Častnikom zapre, da jih takoj pobijejo, če se le ga-nejo. Potem so napadali potegnili čast-nike z voza in jih jeli pobijati. Čudno se bo zdelo, da so se dali štirje čast-niki umoriti petim kmetom, ne da bi se postavili v bran z orožjem. Toda stvar postane razumljivejša, če pomislimo, da je bil izvršen napad v temni noči in so bili

kmetje oboroženi s cepili.

Vozniki so stopile solze sočutja v oči, ko je videl, kaj se pripravlja. Francozi so s povzdignjenimi rokami prosili usmiljenja in obetali, da bodo molčali o vsem, če jih pustite pri življenju. Toda kmetje so neusmiljeno

udirali po njih

in jih tako dolgo bili, da so obležali mrtvi. Nato so jih zakopali. Portepé in sabljó Marmontovega pribočnika Bois-saca so takisto zasuli z zemljo. Roparski napad se je izvršil zaradi blaginje. Duša odprnega gibanja v Črnem grabnu je bil po avtentičnih virih šentožbalski župnik Ivan Rozman, ki je vmešal ljudi za boj in jim stavil za vzgled jmaške Tirolce. Ob nedeljah popoldne so se brambovci vadili sukati orožje.

»Kakor hitro se je raznesel glas, da pridejo sovražniki,« poročajo tiskani viri, »so kmetje zapustili svoje hiše in se poskrili po hribih in gozdovih. Če so Francozi koga dobili doma, so zahtevali od njega, da jih je dobro pogostil, potem jim je pa še moral pomagati. Voziti je bilo treba zelo hitro, a kmetu, ki se je časih smilila živina, se ni dalo, da bi priganjal. Hotel je časih počasneje voziti. Francoz mu je iztrgal bič, ga nabil in še palnil z voza. Potem je sam v najhujšem diru podil voz naprej.

Nekoč je minila Sv. Ožbalt večja francoska četa, namenjena v Celje. Vo-jaki so se ustavili in zahtevali, naj jim ljudje dostavijo v hišo, kjer je bila pošta

dvanajst parov volov in barigo vina. Ko so prišli tja in niso našli ničesar, je poveljnik ukazal vojakom, naj gre-do plenit in ugrabijo vse, kar jim pride v roke. Vojaki so poslušali in plenili po okolici. Pri eni sami hiši so

vzeli 12 prašičev

in celo slamo so trgali s streh, da jim je služila za kurivo in ležišče.

Župnik je bil s priznice oznanil, naj se zberu kmetje in hlapi in naj udarijo na Francoze, češ, da ni greh, ker je papež Napoleona izobčil. Vstajši so imeli svoje taborišče na hribu med Sv. Got-hardom in Blagovico. Odtod so napadali posamezne francoske čete. Mnogi vojaki, ki so jim prišli živi v pest, so bili na mestu pobiti. Običajno so najpoprej izkopali jamo. Potem sta dva kmeta privlekla k njej ujetega sovraž-nika in ga trdo držala. Tretji ga je

udaril po glavi

in potem je bil precej zapokan. Ženo nekega generala so pa baje kar živo zagrebli. Pri Krašni so vstajši podžgali drevesa in jih navezali na vrvi, a tako, da ni bilo ničesar opaziti. Ko so Francozi prišli mimo, so pritegnili vrvi. Dreve se je podrla na Francoze in jih mnogo zmečkalo.

Podoben napad kakor na Boissaca in Vernazza se je zgodil med Blagovico in Trojanami »pri Kristofcu«. Nekaj km-tov z Vranskega je

ugrabil Francozom železno blaginjo, v kateri je baje bilo mnogo zlata. Zakopal jo je na skrivnem kraju in gozdu, da ni nihče vedel. Ko je pozneje zbe-

Gospodarstvo

Zavod za pospeševanje izvoza

S posebnim zakonom je pri trgovinskem ministrstvu ustanovljen Zavod za pospeševanje izvoza, ki je razmeroma dobro dotiran in ki začne v kratkem posloovati.

Ustanovitev takega zavoda je bila že nujna potreba industrija, obrtnika in trgovca, še bolj pa za kmetovalca, odnosno gozdarja, ker ta dva dejstva značaj našemu izvozu Druge države sistematično že davno delujejo ne samo za dosego carinskih in prevoznih ugodnosti za svoje izvozne prideleke in izdelke, nego tudi za obdržanje in pridobivanje trgov.

Konkurenca in reklama sta danes dva odlična činitelja pri vnovčevanju blaga in čim dovršenejši ter odpranejši je posamezni proizvod, tem lažje in bolje se vnovčuje. Danes smo v času konkurenčne dobe, ko je mogoče na svetovnem tržišču uveljavljati z uspehom le blago z znakom.

Kar se tiče industrijskih in obrtnih izdelkov je stvar z racionalizacijo proizvodnega procesa in standardizacijo izdelkov sprito tozadevnega delovanja gospodarskih zbornic relativno lahka. Za kmetijsko in gozdno produkcijo pa je vprašanje mnogo težje. Industrijskih in obrtnih izdelkov imamo za izvoz razmeroma malo in se vse vsaj sorazmerno dobro vnovčuje doma. Toda naša agrarna produkcija je tako velika in važna, da sta od nje odvisna naša trgovinska bilanca in naše narodno blagostanje. Za našo agrarno produkcijo, ki je še razmeroma zelo primitivna, se moramo še prav posebno zanimati, zlasti glede vnovčevanja in načina razdelitve blaga (razpolaganja z njim). Tako kmetijska kakor šumska proizvodnja povečini ne dosega standarda, ki je potreben za ugodno vnovčevanje na mednarodnem trgu.

Zavod za pospeševanje izvoza bo imel zadostiti veliki nalogi in to v dveh smereh. Stremeti bo moral za dosego standardizacije in ako ta ne bo takoj izvedljiva že pri pridelovalcu, vsaj potem odbire, egalizacije prikritivne blaga pri trgovcu odn. izvozniku, po drugi strani pa moral iti za tem da temu blagu v inozemstvu pridobi čimvečjo veljavo in priljubljenost z razstavami muzeji in propagando. Pridelovalca in izvoznika bo moral obveščati o konjunkturnih izglelih in vnovčevalnih možnostih. Poleg tega bo na podlagi proučevanja obveščal interesente o zahtevah inozemskih tržišč ter tako vzgojno uplival na pridelovalca, da se tem zahtevam čimbolj prilagodi, da blago čimdalje bolj standardizira in zastremi za tem, da bi najrajši omejeval pridelovalca le kva litativno na boljše, strogo kontrolirano blago (Marken-Ware), s katerim šele bo mogel uspešno stopati v krog konkurentov.

Naša agrarna proizvodnja danes, kakor že rečeno, ni na višku in težko je njene pridelke vnovčevati tudi izpod svetovne cene. Novi zavod za pospeševanje izvoza bo tedaj imel široko polje dela, ki bo upoštevano od vseh, ki se jih tiče in bo moglo biti kronano z uspehi že v razmeroma kratki dobi nekaj let. Ko bo to doseženo, bo konec agrarne krize in s tem tudi našega narodnega siromaštva. Če bo ves narod s to institucijo vestno in uvidno sodeloval, je ozdravljeno razmerje in izboljšanje prilik mogoče, ako pa se posebno prizadeje pridelovalci ne bodo zavedali silne važnosti takega zavoda, tedaj tak zavod sam ne bo mogel ustvarjati čudežev.

— Aktualni industrijski problem. V petek se je vršila dopolnilna in popoldne seja industrijskega odbora Zbornice za TOI v Ljubljani, na kateri so bila obravnavana najvažnejša vprašanja, ki zadevajo slovensko industrijsko produkcijo. Razpravljalo se je o načrtu mednarodne konvencije za carinsko premirje, o predlogu rudarskega zakona, zakona o elektrifikaciji države in zakona o razlastitvi ter o reviziji splošne carinske tarife. Ker so ti zakoni izredne važnosti za razvoj industrije, je tem vprašanjem posvetila Zbornica največjo pozornost. Dalje se je bavil osek z raznimi prometnimi vprašanji (pomikanje specialnih vagonov pristojbine za industrijske trole, sprememba pravilnika o gradbi dovolilnic itd.). Po določeni poročilo je bilo podano o zborniški akciji za ukinjenje 20% sezonskega povisa na železniških tarifah za prevoz, dalje glede naknadnih kreditov za naravo telefonov, glede ukinjenja polnomožij pri carinjenju blaga, glede direktne tarife za Grčijo, glede odobritve posebnih industrijskih ugodnosti

za Ljubljano, glede organizacije industrijske statistike, glede uveljavljanja avtobusnega pravilnika za Dravsko banovino, glede sestave zborniškega proračuna za leto 1930, in glede aktiviranja delovanja posvetovalnega odbora pri ljubljanski železniški direkciji. Posebna pozornost je bila posvečena tudi novooznanemu zavodu za pospeševanje izvoza trgovine. V zadnjem času so bile na Zbornico stavljene težke zahteve. V razmeroma kratkem času je oddala mišljenje o bodoči ureditvi samoupravnih financ, o reviziji socialne zakonodaje, o zakonu o poštah, o zakonu o zdraviliščih in štrahla gradivo za trgovinska poznanja s Rumunijo, Nizozemsko in Portugalsko.

— Vprašanje izvoza žita prek naših luk. Splitska trgovska in obrtniška zbornica je predložila pristojnim ministrom spomenico, v kateri iznaša potrebo izvoza žita preko naših luk. V zvezi s tem zahteva, da bi se istočasno s tarifnimi ugodnostmi za izvoz žita preko Raketa vzelo v pretes tudi vprašanje tarifnih ugodnosti za izvoz žita preko naših luk, zlasti oreko Splitska, ki je že letos navzlic visokim prevoznim stroškom pritegnil nase nekaj izvoza žita. V oktobru je bilo preko Splitske izvoženih 260 vagonov žita, v novembru 100 vagonov, dočim šaka sedaj na prevoz preko morja v Grčijo in Italijo nadaljnjih 250 vagonov. Ker pa je prevoz našega žita do naših luk dražji nego preko Brajle, zato bi bilo potrebno spremeniti luško tarifo v toliko, da bi za žito veljal tarifi stav 20, namesto dosedanjega 15. Uvedba nižje tarife bi bila važna tudi iz razloga, ker bi bila s tem dana boljše možnost za izvoz v času, ko je Dunav zamrznjen in možnost večjega prometa naših luk in naše trgovske mornarice. Zahteva splitskih gospodarskih krogov se povsem skladajo z zahtevami vojvodinskih izvoznikov, ki že davno naglašajo potrebo, da se prevozniki stroški preko naših luk (Splitska in Sušaka) izenačijo s stroški preko Brajle.

— Razvoj naše rudarske in topilniške produkcije. Jugoslovenska rudarska produkcija se v tekočem letu prav ugodno razvija. Predvsem se je povečala produkcija premoga, ki je že v prvih 9 mesecih tek. leta prekorila 4 milijone ton, v septembru pa je dosegla pol milijona ton. (To povečanje produkcije odpade predvsem na slovenske premogovnike, katerih produkcija se je v avgustu in septembru gibala na višini 200 tisoč ton). Tudi v ostali rudarski produkciji opazimo napredek, kakor je razvidno iz naslednjih produkcijskih števil za prvih 9 mesecev t. l. (v oklepajih razlike napram lani):

	ton	ton
premog	4.138.000	(+ 492.000)
železna ruda	310.400	(— 25.300)
bakrena ruda	226.882	(+ 7.100)
svinčena ruda	20.900	(+ 9.000)
kromova ruda	28.700	(+ 19.800)
bavskit	74.200	(+ 31.400)

Kakor je iz gornjih števil razvidno, opazimo malenkosten zastoj le v produkciji železne rude, vendar pa produkcija sirovega železa letos ni nazadovala, temveč se je v prvih treh četrtletjih t. l. napram istem razdobju prejš. leta celo povečala od 24.800 na 26.200 ton. Produkcija bakrene rude je le nebiestveno višja nego lani, produkcija svinčene rude (ki je zdajnja leta močno nazadovala) pa se je povečala za okrog 90 %. Ogromen napredek vidimo pri produkciji kromove rude in končno pri produkciji bavskita, ki je še lani zelo nazadovala.

— Vprašanje srbskih predvojnih posojil. Iz Pariza poročajo da je berlinska vest (ki so jo objavili tudi nekateri jugoslovenski listi), da je rok za neposredna poplajanja o ureditvi srbskih predvojnih posojil v zvezi z razsodbo mednarodnega razsodišča v Haagu podaljšan za 3 mesece do 23. februarja, netočna. Zaradi pretiranih zahtev, ki so jih stavili predstavniki francoskih obligacionarjev, kakor znano, ni moglo priti do sporazuma v predvidenem roku 3 mesecev, ki je potekel 13. novembra. Na podlagi sporazuma med našo in francosko vlado (iz l. 1928) bo sedaj vprašanje valorizacije teh posojil predloženo posebnemu arbitražnemu razsodišču, katerega člani bo določeni sporazumno, če pa ne bo mogoče doseči sporazuma glede sestave tega razsodišča, bo razsodnika imenoval predsednik Mednarodnega razsodišča v Haagu. To razsodišče bo moralo končati svoje delo do 13. julija prihodnjega leta, ko poteka eno leto od haške razsodbe.

— Carinsko premirje in vprašanje povisa agrarnih carin v Avstriji. Avstrijski agrarni krogi se trudijo da bi se akcija za povisane agrarnih carin izvedla čim prej, ker obstoja možnost, da pride še pred uveljavljanjem teh carin do sklenitve mednarodne konvencije o carinskem premirju. Načrt te konvencije, ki je bil pred kratkim predložen vladam, predvideval celo uveljavljanje konvencije za nazaj, kar bi lahko onemogočilo vso akcijo, če se konvencija v taki obliki sprejme. Ker so izgle-

di za revizijo trgovinskih pogodb s Jugoslavijo in Madžarsko zelo slabi in bi na drugi strani odpoved teh pogodb povzročila zavlačevanje do julija prihodnjega leta, se za enkrat tolažijo avstrijski agrarni krogi s tem, da same Avstrija pristopiti k tej konvenciji le pod pogojem, da ji bo omogočeno uveljavljanje novih agrarnih carin. Uveljavljanju teh novih agrarnih carin za vsako ceno pa se odločno protivi avstrijski industriji, ki so zlasti proti odpovedi pogodb z Jugoslavijo in Madžarsko.

— Vinski sejem v Ivanjkevih dne 10. t. m. bo prav zanimiv. Prijavljenih je od 43 posetnikov 78 vrst letnika 1929, z 2746 hl ter 49 vrst starejših letnikov z 1639 hl. Letošnja vina so res brez izjeme prvostvena. Vsakdo se bo lahko o tem prepričal, lahko pa bo tudi ugodno kril svojo potrebo. Sejm bo odprt od 8. do 19. ure.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave 320 komadov lopat: do 19. t. m. pa glede dobave 200 kg lepovke, 20 kg vrvi, 550 kg kleva, 25 kg emajlovega laka, 100 kg cinkovega belila in 100 kg sadre. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina, 250 m³ jameškega lesa in 5000 kg ovs. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 1000 m jeklenih vrvi. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 18. t. m. se bo vršila pri gradbenem oddelku direktije državnih železnic v Sarajevu očitna licitacija glede dobave telegrafskih telefonskih skrinjic: 20. t. m. pa glede dobave 7580 kg bronaste žice. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

— Oddaja zakupa poslovnih prostorov v palači »Ljubljanski dvor« v Ljubljani se bo vršila potom licitacije 20. t. m. pri direktiji državnih železnic v Ljubljani (»Ljubljanski dvor«). (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 7. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden dovinjen promet nekoliko manjši, zlasti proti koncu tedna. Skupni tedenski promet je znašal 23,3 milijona Din, napram 26,6. 26,7. 18,7 in 27,7 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Sviarski frank je zadnje dni že znatno prekoril oni nivo, pri katerem je postala arbitraž z zlatom dobičkonosna, zlasti v relaciji napram Newyorku, ki je glede na odtek denarnih sredstev v smeri proti Evropi zelo slab. Zadnje dni je deviza Newyork padla v Curihu na 514,40 do 514,50, pri zlati pariteti 518,50. Trenotno je švicarski frank najevrstejša valuta v Evropi, ker pa je naš dinar v trdni relaciji s švicarskim frankom, je tudi situacija za dinar dalje zelo čvrsta. Tekom preteklega tedna so tečajni deviz pri nas ponovno popustili. Deviza na Newyork je po nadaljnjem znižanju tečaja od 56,34 na 56,26 dosegla izredno nizko stanje. Prav tako je nazadovale London od 275,40 na 275,18. Pariz od 222,38 na 222,04. Dunaj od 7,9441 na 7,9379 in Praga od 167,45 na 167,29.

Na denarnem trgu vlada dalje izredna likvidnost. Na žiro-kontih pri Narodni banki je vloženo že za 1 milijardo 150 milijonov Din večjina brezposelnega denarja, kajti ta postavka se v normalnih razmerah giblje le med 400 do 500 milijonov Din. Zlasti zagrebške banke so v skrbah, kako naj si zagotovijo, plodono in likvidno naložbo svoje velike denarne preseške. Ker pa se bliža konec leta, ko potreba po denarju zavzema znatnejši obseg, banke za enkrat še čakajo. Zboljšanje si obetajo tudi od napovedane stabilizacije dinarja, ki bo dala bankam več svobode pri transakcijah z inozemstvom, kar bo omogočilo večjo elastičnost poslovanja. Ni izključeno, da bodo banke spomladi, ko bodo znane že bilance naših podjetij, v večji meri obrnile svojo pozornost tudi efektivnemu tržišču in da bo prišlo do povisjanja delniških glavnic solidnih družb.

Zanimanje za Blairrove posojila je danes zelo živo, ter se zatruje, da je bilo v našo državo uvoženih že za 56 milijonov Din tega papirja, ki se navzlic višjemu tečaju prav ugodno obrestuje. Sredi tedna se je zaradi znatnejših nakupov iz Jugoslavije tečaj obveznic Šodostnega Blairrova posojila dvignil že na 90 dolarjev za 100 dolarjev nominala, tečaj šodostnega Blairrova posojila pa na 79,25 dolarjev. Koncem tedna se ti tečaji zopet za malenkost popustili. Zanimivo je pri tem, da notira šodostno posojilo v Londonu zadnje dni za več toč višje kakor v Newyorku.

Na zagrebškem efektivnem tržišču so se državni papirji v prvi polovici tedna zopet okrepili. Vojna šroda se je sredi tedna trgovala po 437 do 437,50, včeraj pa je zopet popustila za več točk na 434. Tudi investicijsko posojilo se je dvignilo in trgovalo po 85,50 do

85,25. Agrarne obveznice so se trgovale pri višjih tečajih po 51,50 do 51,75 in so tudi koncem tedna obdržale doseženo višino. Tržišče zasebnih vrednot je ostalo tudi tekom tedna bolj zanemareno. V tečajih bančnih papirjev ni opaziti posebnih sprememb. Med industrijskimi papirji je bila Slavonija ves toden čvrsta ter se je koncem tedna nudila denar po 175 brez blaga. V ostalem se je trgovala Trboveljska po 450, Tvorica vagonov po 135 in Oceanija po 180.

Devize in valute.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13.5025, Budimpešta 9.8825, Curih 1066 9. Dunaj 7.9375, London 275.27, Newyork 56.285, Pariz 222.11, Praga 167.13, Trst 285.15.

Curih. Zagreb 9.1275, London 25.1175, Newyork 514.425, Pariz 20.26, Milan 26.965, Berlin 123.21, Dunaj 72.13, Praga 15.2625.

Dunaj. Beograd 12.5825 — 12.6225, Berlin 169.86 — 170.36, London 34.625 — 34.725, Milan 37.13 — 37.23, Newyork 709.00 — 711.50, Pariz 27.92 — 28.02, Praga 21.02 in sedem osmink do 21.10 in sedem osmink, Curih 137.82 — 138.32; dinarji 12.525 — 12.585.

Blagovna tržišča

Žitni trg

Ljubljana, 7. decembra.

Na svetovnem žitnem trgu je pretekli teden prišla do izraza evrstejša tendenca. Ameriški tečajji so se sredi tedna znatneje dvignili in je decemberska pšenica v Chicagu dosegla sredi tedna tečaj 130 centov. V enakem razmerju so se cene dvignile tudi na ostalih tržiščih. V drugi polovici tedna je čikaški tečaj popustil na 126 7/8 centa, nakar se je včeraj zopet dvignil na 127 3/8 centa. Konsum v Evropi sicer še ni nastopil na trg z večjim povpraševanjem, vendar se bodo morali mlini pri sedanjih nizkih zalozah kmalu v večjem obsegu pokriti z blagom. Četudi ni izključena ponovna reakcija v cenah, vendar vse kaže, da je za daljšo bodočnost računati z višjimi cenami, zlasti v Jugoslaviji, ki bo najbrž že tekom decembra izvozila ostanek za izvoz razpoložljive pšenice in potem naše cene ne bodo več v toliki meri odvisne od svetovnih cen.

Na vojvodinskem žitnem trgu so se cene pšenice v preteklem tednu dvignile za več točk ter je baško vagonsko blago prekorinilo ceno 200 Din za 100 kg. V koruzi je položaj ostal v glavnem še nespremenjen, ker se bo izvozna sezija šele pričela in situacija se ni povsem razčistila. Tudi glede koruze ni verjetno, da bi sedanje itak nizke cene še dalje nazadovale.

Za moko »0« je bilo ves teden prav živahno zanimanje, ter se je cena ponovno dvignila tako, da danes v Vojvodini ni dobili nič več izpod 310, medtem ko stane to blago za boljše znamke 320 — 330.

Na ljubljanski borzi so se tečajji tekom tedna prav tako dvignili ter velja baška pšenica, postavljena na slovensko postajo in po plačilu v 30 dneh po mlevski tarifi za 79 kg težko blago 247,5 — 250 in za 77 kg težko blago 240 — 242,5. Sremska in slavonska pšenica notirata nekoliko nižje. Moka »0« se je po Ljubljani pri takojšnjem plačilu okrepila na 370 — 375.

+ Dunajska borza za kmetijske proizvode (6. t. m.). Položaj na dunajskem tržišču je ostal v glavnem nespremenjen. Povpraševanje konsuma se ni bistveno povečalo, čeprav je prišlo do nekaj večjih zaključkov. Jugoslovenska pšenica plavajoča notira 1,50 Kč ex šlep Dunaj, podumavska koruza za marec — april po 1,02 Kč. Uradni tečajji so ostali v glavnem nespremenjeni.

+ Novosadska blagovna borza (7. t. m.). Tendence nespremenjene. Promet: 27 vagonov pšenice, 29 vagonov koruze in 6 vagonov moke. Pšenica: baška 77 kg 200—202,5; 78 kg 202,5 — 206; gornjebaška 77 kg 190 do 192,5; sremska 77 kg 185 — 190. Jekmen: baški 122,5 — 127,5. Oves: baški in banaški 137,5 — 142,5. Kuruza: baška in sremska 105 — 107,5; s kakovostno garancijo 110 — 115; za december — januar 115 do 117,5; za marec, ladja Dunav 132,5 do 135; umetno sušena 130 — 135. Moka: baška »0« 300 — 310; »2« 275 — 285; »5« 235 — 245; »6« 185 — 195. Otrubi: baški 95 — 100.

Damske plašče najmoderneješe

gorke in trpežne od Din 300 naprej
modne, s kožuvinno od Din 400
otroške v vseh velikostih od Din 110
damske obleke iz barž od Din 175
jutranje halje iz barbenta in baržna, otroške igrane in dekliške obleke iz barbenta in baržna v vseh velikostih, damske in otroške predpasnike iz listra, klota, kretona, batista in šifona, v vseh najnovejših fazonah nudi:

F. in I. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 23.
Oglejte si blago in cene v naših povečanih izložbah!

ZA MIKLAVŽA PRIPRAVLJENA VELIKA IZBIRA PO ZNIZANIH CENAH.

In že ni mogel več govoriti, je kazal proti onemu mestu, pa nihče ni vedel, kaj to pomeni. Njegov sin, ki je bil za napada še majhen, se je domislil, da sta se nekoč z očetom peljala v gozd. Prekopal je vse hribčke po okolici, a ni našel ničesar. Bajle leži ta blagajna še danes tam zakopana.

Na šentožbalski pošti, ki je bila tedaj postajališče in prenočišče francoskih častnikov in vojakov, so se pogostoma odigravali krvavi dogodki. Sam poštar je baje s pomočjo kmetov ubil nekega francoskega poveljnika. Ko je Francoz spal, so mu kmetje vrgli zanko okrog vratu.

In ga vlekli po stopnicah. Prosil je, naj ga puste vsaj živga, pa ni nič pomagalo. V gozdu so ga pobili in še napol živga zakopali. Menili so namreč, da bodo našli pri njem ogromno denarja, pa je bilo vse, kar je imel, komaj par sto goldinarjev.

Pod Babo, ob griču tik velike ceste med Jelševcem in Zajaselnikom so Francoze čakali kmetje, jim zaprli cesto in jih slaličo do nagega.

Posledica teh grozodejstev je bila stroga vojna sodba nad šentožbalskimi kmeti in vsemi tistimi, ki so ščuvali ljudi. Večinoma se je pa krivcem posrečilo pobegniti na Štajersko. 25 osumljenih morilcev se je odtegnilo roki pravice in le enajst so jih zaprli. Še od teh pa so jih šest spoznali za nedolžne in izpustili iz zapor.

Pet pa so jih ustrelili

(po eni verziji na strelišču, po drugi za pokopališčim zidom sv. Krištofa). Usmurčeni so bili: 56 letni cestar Martin Molka z Učaka; 50 letni kmet Andrej Gril iz okolice St. Ožabla; 30 letni kmet Luka Škofec iz Trojan; 43 letni kmet Luka Knez iz Trojan; 20 letni mladenič Jurij Dobovšek iz St. Ožabla. Usmurčili so jih 31. januarja 1810.

Na smrt in contumaciam je bil obsojen tudi šentožbalski župnik

Anton Rozman, in sicer zaradi nago-varjanja ljudi k odporu zoper Francoze. Bajle je razglasil v cerkvi, da mora vsak kmet pobiti vsaj pet Francozov, sicer ne dobi odveze. Rozman je slednjič pobegnil, cerkvena oblast pa je smatrala pobeg za izstop iz škofije.

Ljudsko sporočilo pa ne govori vselej samo o krvavih napadih, ampak je ohranilo tudi nekaj spominov na druge, neželjene dogodke iz francoske dobe:

Nedaleč od Trojan — pripoveduje neko izročilo — se je neki francoski častnik seznanil s kmečkim dekletom. Prihajal je pogostoma v hišo njenih staršev, ki jim je dajal po večje vsote denarja. Manici, tako je bilo dekletu ime, pa je prinašal častnik razna darila.

Sčasoma se je v hiši popolnoma udomačil in tudi za silo lomil slovensčino. Čez več časa, ko je že ofir odšel.

povije Manica lepega dečka.

Ko je bilo otroku nekaj let, pridrdra nekoč pred hišo krasna kočija, kakršne še ni bilo videti v vasi. Pripeljal se je bil neki častnik in z njim elegantno oblečena priletna gospa, ki je bila po vsem sodeč, njegova mati. Ko je gospa zagledala fantka, igrajočega se pred hišo na kupu peska, je vzkriknila vsa srečna nekaj nerazumljivih besed, pohitela k otroku, ga objela in poljubila. Deček je bil neki popolnoma podoben očetu. V tem prihitu iz hiše domaći in začuden pogledujejo tujo gospo, ki je jokala od velikega veselja. Častnik, ki je bil civilno oblečen, je medtem pristopil k Manici in ji

ponudil tisoč cekinov odkupnine za otroka.

Manica ni hotela o tem nič slišati in je s povzdignjenimi rokami prosila, naj ji ne vzamejo otroka, ker ne more živeti brez njega. A njene prošnje so bile zaman. Ko sta oče in mati zagledala svetle zlatnike, sta sama zahtevala, naj Manica prepusti fantka gospe in gospodu, češ, da se bo otroku pri očetu boljše godilo.

Dečka so odpeljali na Francoško. Manica pa je ta izguba strašno zadela. Prebedela in prekokala je več noči in vidno hiral. Slednjič sklone, da gre za otrokom, da ga še enkrat vidi. Preden umrje, Odpravi se v smer, kamor se je izgubila kočija, a se ni več vrnila. V obupu je baje končala v valovih Drave.

Ilja Erenburg:

Margotka

Mala črnooka Margotka je bila lep model. Kadar ni sedela pred slikarjem ali spala, jo je bilo vedno mogoče najti v kavarni »Rotonde«, kjer so se zbirali umetniki. Tam se je srečala mesec pred pričetkom vojne s stasitim in mračnim Normandcem Corvéjem, ki parjem-kubistom. Tam sta drug drugemu šepetala sladke besede, se včasih kregala, največkrat pa sta se v kakem kotu poljubovala.

Prve dni mobilizacije je Corvé odšel na vojno. Margotka je ostala sama, plakala in delala. Šivala je vojakom obleko, denar pa shranila in vsako soboto pošiljala Corvéju škatlo cigaret in z visnjevim trakom prevezano čokolado. Pisala mu je pisma in se seveda v kavarni »Rotonde« posvetovala s tovariši o tem, kako naj napiše, da bo lepše.

Jeseni petnajstega leta je Corvé mahoma prestal pisariti. Margotka je čakala, plakala, letala po vseh uradih in poizvedovala po njem, potem pa je umolknila. Preje živahna in zgovorna deklica je zdaj ure in ure presedela v kakem kotu in molčala.

Tako je minila zima. Nekega pomladnega jutra pa je radostno prihitel

la v kavarno in vihtila v roki dopisnico. Corvé je pisal, da je bil v Argonah ranjen in ujet. Odrezali so mu levo nogo. Okreval je in prosi svojo Margotko, naj se ne razburja. Čez tri tedne, ko bodo zopet izmenjeni invalidi, se vrne domov.

»Živ je!... Kako sem vesel!... O Bog, brez noge!... Siromak!... Vrne se in spet bova skupaj!«

S solzami v očeh mi je dejala:

»Če bi mu tudi obe nogi odrezali — vedno bi rada živela z njim.«

Pripravljati se je pričela na njegov povratek in stokrat predelala svoj stari klobuček.

»Kaj misliš, ali mu bo ta trak ugaljal?«

Corvé se je vrnil še bolj molčečen in mračen. Njegove oči so bile kakor ugasle. Presedel je večer v »Rotondi« za čašo piva in ni čul niti tovariških pozdravov niti vselega ščebetanja svoje Margotke. Naslednji dan ga ni bilo. Zvečer je plakaje prišla Margotka in povedala vsem:

»Ne ljubi me več! Da, da, z gotovostjo vem! Dejal je, da mu manjka noga in še... še... duševna družica!...«

Zaman smo jo tolažili. Margotka je znova, kakor pozimi, umolknila v težki muki. Tako so minevali dnevi.

Nekega večera pa se je v »Rotondi« zgodilo nekaj nenavadnega. Margotka, neutešljiva Margotka, je ves večer pila šampanjec in se poljubovala s starim in bozatičim Američanom, ki je bil prišel iz Chicaga »podelat Evropo v času vojne«, ter po naključju jašel v »Rotondo«. Brez ozira na ostale se je potem v avtomobilu odpeljal z njim.

Tri dni je ni bilo v »Rotondo«, četrto jutro pa se je vrnila — mlada, toda zamišljena in s temnimi kolobarji okrog oči. Peljala me je v stram in mi pokazala neko pismo.

»Dobro je napisano, kaj ne?«

Evo, kaj je stalo v pismu:

— Tovarna umetnih nog »Selektion«.

— Prilagam 300 frankov in Vas prosim, da pošljete eno umetno nogo gospodu Corvéju na naslov... Poleg tega Vas prosim, da mu ne sporočite ničesar o teh frankih in rečete, da razpošiljate noge za reklamo.

»Čitala sem oglas v časopisu.« mi je dejala potem. »Te noge so videti kakor prave. Ni jih moči razločiti. Samo nikar mu ne povej tega! Nočem, da bi vedel Nogo bo zdaj imel, duševno družico si bo pa že sam znal najti. Mar ni tako?«

IZ MIŠLJENJA B. Z.

Spisek za Božič posebno znižanih cen!

Kljub nizkim cenam prodajamo le kvalitetno blago!

Svilas

Pengla, 90 cm šir. za sončnice . . . m Din 52.—
Tafeta, 90 cm šir. za obleke . . . m Din 78.—
Celanese v 60 barv. zelo trpežna . . m Din 79.—
Lamé, svilen la. kval. v barvah . . m Din 86.—
Crépe de chine, težka kval. za obleke . . . od Din 79.—
Crépe georgette, v raznih barvah za obleke . . . od Din 94.—
Lamé, zlat. srebrn . . . m Din 54.—
Baržun za ročna dela, 42 cm šir. . . m Din 35.—

Pletenine

Dam. vestica iz čiste volne . . . Din 75.—
Dam. vestica iz melirane volne s ovr. . . 118.—
Dam. vestica, jacquard, vzorčasta . . 128.—
pullover, jacquard, vzorč. iz la. volne . . . 95.—
Dam. pullover iz melirane volne . . . 93.—
pullover z ovr. in jacquard bor. dno . . . 128.—
Dam. vestica, sportna s usnjem obšita . . 148.—
Dam. pullover iz najfinije melé vol. ne . . . Din 198.— 175.— 165.—
Dam. pullover, intarzija, apertur vzorč. . . od Din 190.—
Dam. vestica, intarzija, eleg. vzorci . . od Din 240.—
Dam. obleke, čista volna, moderna fas. Din 225.—
Dam. obleke iz melirane volne, ruska besona . . . Din 360.—
Dam. obleke, najfinjša kasha volna intarzija . . . Din 460.—
Dam. jopice, poverne, jacquard, vzorčaste . . . od Din 235.—
Dam. sweater za sport v raznih barvah Din 240.— 145.—

Za strake:

pullover vzorčast . . . od Din 48.—
vestica vzorčasta . . . od Din 48.—
obleke za deklice, najfin. izdelava od Din 165.—
Garnitura »Eskimo« 4 delna iz la. volne . . . od Din 240.—

Rokavice-nogavice:

D. trikot čimke . . . Din 12.—
D. pralne rokavice usnjene . . . 64.—
D. podložene rokavice usnjene la. . . 74.—
D. nogavice svila »Bemberg« . . . 23.—
D. nogavice svilene »Zellwag« . . . 49.—
Nogavice čista volna . . . 68.— 55.—
Nogavice volna, kratke . . . 27.— 13.—

Damsko perilo

Kombineza, batist. barv. s čipkami . Din 25.—
Kombineza, šifon bat. bela s čipkami . 83.—
Kombineza s barv. robom . . . 89.—
Spalna srajca, bela s čipkami . . . 49.—
Spalna srajca, barv. s čipkami . . . 51.—
Kombineza, svil. tricot s šir. čipkami . 76.—
Hlače, svilen tricot garantirana kval. . 45.—
Kombineza crép de chine . . . 133.—

Dom. hačje in pyjame:

D. podložene hlače iz najmekkejše . .
halja iz češke flanele . . . 93.—
halja iz double flanele . . . 175.—
halja iz vzorč. baržuna, eleg. . . 885.—
pyjame iz crépe . . . 95.—
pyjame iz češke flanele . . . 128.—
pyjame iz double flanele . . . 193.—
pyjame iz svil. poplina . . . 240.—
pyjama iz svilenege brokata . . . 590.—
Otr. pyjama, flanela . . . od 93.—

Trikotaja:

D. tricot hlače, bombaž . . . Din 35.—
D. tricot hlače svil. flor . . . 43.—
Dam. halja iz jap. crépe . . . Din 88.—
ga materijala . . . 59.—
D. hlače, čista volna . . . 43.—
D. hlače, čista volna, najfinjša kval. . 110.—
D. tricot kombineza, barv. Din 53.—, bela Din 29.—
D. kombineza la. flor . . . 53.—
D. kombineza iz najfinije volne . . . 117.—
D. maje, patent bele s rokavi Din 29.—
brez rokavov . . . 23.—
D. maje iz čiste volne z dolg. rokavi . 93.—

Bluze

Sportna siveva svil. imitac. . . . Din 69.—
Bilzone, najnovejši krej od Din 190.—

Galanterija — Usnjeni izdelki:

Manucre-kazeta 5 delna Din 32.—
Sivna garnitura v kaseti Din 63.—, 42.—
Česalna garnitura 4 delna s ogled. . 120.—
Otroške torbice Din 18.—, 13.—
Damske torbice od 43.—
D. dose za cigarete Din 54.—, Din 80.—, Din 17.—
Raspršilnik za parfum od Din 22.—

Moška moda:

Srajca la. brez vzorčasta s 3 ovr. . . Din 68.—
Srajca šifon, večerna s pique pred. . 70.—
Srajca trak s trdimi pique pred. . . 79.—
Srajca svilen poplin s 2 ovr. . . . 129.—
Elegantne samovoznice po Din 56, 49, 29, 26
Srajca spalna, zelo trpežna Din 98.—
Pyjame flanela, vzorčasta 163.—
Pyjama iz double flanela 260.—
Suknjit. domač. iz double flanele . . 220.—
Suknjit. domač. volna, »Kamolhanre« . 335.—
Šali modni volneni po Din 12, 39 in 29
Rute svilene, krizaste in bele . . . Din 118.—
Naramnice zelo trpežne Din 24 in
Garnitura naramnice, podvose eleg. . 82.—
Rokavice usnjene, podložene . . . 89.—

Robci — Brisače:

D. robci batist s širokim robom tuc. . Din 26.—
D. robci batist, bel. tuc. 53.—
Otroki robci, tiskani tuc. 20.—
Brisače frezirke s barvno la. kval. kos Din 24.—

Šali — Rute:

Šali večerni, svileni s dolg. resami . . Din 248.—
Šali večerni, svil. s resami, slikani . . 298.—
Šali kasha, najnovejši vzorci . . . od 29.—
Svil. apaske rute, novost po Din 65, 68 in 46

Galoše:

Otroške »Trotora« razprod. cena Din 55, 75, 65
Otroške »Trotora« snetkec razpr. a. 118, 110, 100
Dam. galoše »Trotora« razpr. cena . . Din 88.—

Pošiljamo proti povzetju!
Za neučajajoče vrnemo denar!

Pri nakupu zahtevajte!
brezplačno lične kartone!

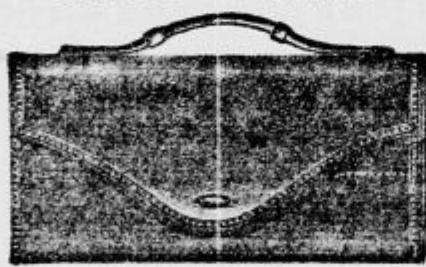
Za božič! Največja izbira:

Blago za plašče, kostume in obleke. Baržun v vseh modnih barvah. Pralni baržun za domače obleke. Crepella, volneni Georget e. Najnovejša za buze in krila. Telovniki in pulovni za dame, gosode in otroke. Trikot perilo. Nogavice in rokavice. Sportne nogavice. Srajce, kravate, naramnice in 15833 žepni robci.

F. Michelitsch

modna trgovina
Maribor, Gosposka ul. 14

NAJPRIMERNEJŠA BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA

so listnice, denarnice, tobačnice, šolske, spise, potne in ročne torbice, kakor tudi potni kovčki v največji izbiri pri

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13. Telef. inter. 2207.

CREVA

sortirana v vseh poljubnih debelinah za vse različne kobase krvave, jetrne in mesene, za salame in t. d.

imam na zalogi po na novo znižanih cenah Trgovcem in večjim odjemalcem morem nuditi primeren popust. Priporočam se vsem svojim tosošnjim odjemalcem in vabim nove interese, da si ogledajo zalogo.

BERGMAN JOSIP, trgovina črev na d. obno in d. belo
LJUBLJANA, Poljanska cesta 85-87.

Gradbeni inženjer

siguren statik, projektant in samostojen konstruktor v železobetonski stavbi strok za konstrukcijsko pisarno se 1800. V pošte pride samo inženjer-akademik s prvovrstnim strokovnim znanjem in izkušnjami. Takojšnje ponudbe na oglasni oddelci »Jutra« pod »Gradbeni inženjer«.

Sodavičarji!

Sifonske, pokalične in limonadne steklenice, sifonske glavice in stroje znamke »Pochter« kakor tudi vse ostale potrebščine kupite najugodnejše pri

LJUBLJANSKI KOMERCIJALNI DRUŽBI
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Centralne kurjave vodovode

278 Inženir
Gustav Zemánek & Co.
družba s o. z.
Knafljeva ulica št. 10
Telef. 2621

Rešite jih pijančevanja!

MATERE in ZENE, ki z obupom zrete, ko vaši dragi s pijančevanjem uničujejo sebe, družino, imetje in svojo čast, ko puščajo v kavarni zadnjo paro, ve jih lahko rešite, ne da bi sami vedeli, z »AVINALOM«, preparatom berlinskega lekarnarja Francka, absolutno zdravju neškodljivim. — Mnogo zahval ozdravljenec. — Cena Din 220.—. Razpošilja v originalnih škatljah:
Generalni zastopnik za Jugoslavijo
N. POPOVIĆ, BEOGRAD, Kolarčeva št. 7.

Direktno iz tovarne
dobite prvovrstne instrumente
zahtevajte takoj naš
brezplačni glavni cenik
Največja odpr. trdnja glasbil v
Jugoslaviji
MEINEL n HEROLD
tovarna gl. b. i. gramofoni in harmoni
podr. MARIBOR st. B 101

HEMOROIDE

Merov hemoroidni serum Pecto-Serol prodre avtomat. v vsaki hemoroidni žili, naglo odpravi naliogo, srbenje, bolečine, akutenje in druge bolečine ter povzroči, da hemoroidi strkajo. Velika toba s svojo cevjo Din 75.— V lekarnah grafič. propekt. št. 6. — od kemične tovarne Mers & Co., Frankfurt am Main

Že skozi 20 let

prodaja najboljšo češko in angleško suknjo za obleke in plašče, volneno blago, platno, šifon, flanel, odeje, preproge, perje, puh itd.

I. N. SOSTARIČ,
Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.
Najnižje cene, točna postrežba. Blago volite se prepričati!

Izvanredna ponudba!

Za deželni letni čas priporočamo, da se nabavijo kožno pelerino za dež

C. O. V. tehts samo 110 gramov, imitacija ribje kože lam. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nad vse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gosode (tudi za otroke), v dežju in snegu za izlete in spore.

Reklama cena s posebno kapico in etufom samo 70 Din franco, zadržanja, poskus po povzetju, 2 kosa 138 Din. Razpošilja A. Mafik, export, Praha XII., Londýnska 57.

(Če ne bi ugajalo, jemljemo zameno.)
Naskov natančno napisati.

Zahvala

Povodom smrti našega predragoga soproga, oziroma očeta, tasta, brata in svaka gospoda

Franca Balona

so nam bila izkazana mnoga iskrena čustva sočutja, za katere so tem potom prav srčno zahvaljujemo.

Izkrena hvala še posebej vsem prvcom za ganljivo žalostnico, vsem darovnikom vences in cvetja, gasilnemu društvu v Pobrežju in vsem prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremlili blagopokojnika na njegovi zadnji poti

Prav tako se zahvaljujemo za številne plemenite darove globokoga sočustvovanja.

Pobrežje pri Mariboru, dne 6. decembra 1929.

15871

Globoko žalostni ostali.

15843

Zapustila naju je danes, previdena s tolažili sv. vere, najina zlata mama, gosa

Pavla Okorn

roj. Seeburger

Pogreb se bo vršil v nedeljo 8. decembra ob pol 4. uri popoldne.

Radeča, 6. decembra 1929.

Regina in Zofka Okorn.

Dostojevskij — Vladimir Levstik Selo Stepančikovo in njegovi prebivalci

Humoristični roman.

Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani

Vedre kator pomladni dan je ta knjiga, polna, živahna in smejana — po pravici se trdi o nji, da je **najboljši humoristični roman na svetu.**

Selo Stepančikovo je najprijetnejša pinta »Dostojevščine« za štete čitatelje, ki sicer ne marajo Dostojevskega, češ, da je prenašo umrljiv ali »prežalosten«.

Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani in veča brošura 44 Din, v platno vezana 56 Din.

100

Moč osebnega vpliva

11 učnih pisem

Zahlevajte po poštni dopisnici, kaj pomeni ta številka
H. SUTTNER, LJUBLJANA 4.

za Miroslava, sugovornika, telepatije itd. Oris, ameriški metode. Popolna zbirka, garancija! Krasna knjiga z navodili in priloge Din 28. Pošilja: »Veda in znanost«, Celje, Razlagova 8.

Najboljši
in najcenejši

„Minerva“
šivalni stroji

edino le pri

„TEHNIK“

JOSIP BANJAI - Ljubljana

Miklošičeva c. 20 V palači Okrožnega urada

15 letna garancija

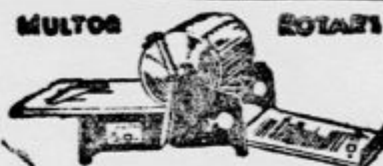
Brezplačen pouk v vezenju!

Brezplačen pouk v vezenju!

PERJE

vsakovrstna prodaja
Ciril Žagar, Sunja

Najpopolnejši in najcenejši aparat za šivanje, poslednji uspeh nemške industrije. Autor Co., Beograd, Obiljež vnač br. 5. Telef. 33-01. 2014

Elektrarna

se prodaja in preste roke, na stalni vodi, v najboljšem stanju, poleg tega je tudi žaga v uvedjenosti s tremi noži in cirkularno; sraven je tudi precej semljiva. Naslov v oglašnem oddelku »Jutrac« 15849

Purane

zložene in drugo perunsko razpošilja v zabojčkih od 3 kg dalje po povprečni po dnevni cenah

CIRIL ŽAGAR, SUNJA.

SLIKE

se izdelajo okrasne sliče, najprej izdelajo slike na bodič in nove, ker se najprej izdelajo slike na darovalca. Vse slike prodajajo s ali brez okvirja, v vseh izdelavih in velikostih. Najboljše je izdelati

Umetne slikarje izvede RUBEN, Zgradb. Vlasna št. 53. 14974

Elektrotehnik-akviziter

dobri trajni nameštenci. Reflektanti morajo biti vsaj absoventni srednje tehnične šole in imeti dobre prakse v prodaji električnega toka, v tarifni politiki elektrarn, v sestavljanju dobavnih pogojev itd. Ponudbe s vsaj usposobljenostnimi dokazili in curriculum vitae je poslati na oglašni oddelček »Jutrac« pod šifro »Elektrotehnika« 15768

Najlepša in najkoristnejša ključeva in ključena darila so šivalni stroji Gritzner in Adler ter pisalni stroji Urania. Telefon 2023

JOS. PETELINC, LJUBLJANA
poleg Prešernovega spomenika ob vodi.
Večletna garancija.
Zahlevajte ponudbo.

Mestni magistrat mariborski

Štev. 37394 4859 — 1929.

RAZGLAS.

Mestna občina mariborska razpisuje za leto 1930 sledeča tekoča dela in dobave:

- 1.) Zidarska in tožarska dela,
- 2.) tesarska dela,
- 3.) betonska dela,
- 4.) kleparska dela,
- 5.) mizarska dela,
- 6.) dimnikarska dela,
- 7.) kovaška dela,
- 8.) pečarska dela,
- 9.) kolarska dela,
- 10.) ključavničarska dela,
- 11.) steklarska dela,
- 12.) slikarska dela,
- 13.) plekarska dela in
- 14.) sedlarska dela.

Občinski mesta Maribora, ki želijo prevzeti gori navedena tekoča dela pri mestni občini v letu 1930, se vabijo, da predložijo tozadevne s Din 5.— kolkovane prošnje ob navedbi enotnih cen do 16. decembra 1929 do 12. ure v vložišču mestnega magistrata.

Prošnje je oddati v zaprti kuverti s označbo: »Ponudba za tekoča dela 1930«. Obrazci se dobe pri mestnem gradbenem uradu v Franciškanski ulici št. 8, II. nadst., soba št. 1.

Enotne cene je vpisati v izkaz, opremljen s koščkom za Din 2.— ter ga priložiti prošnji.

V prošnji se mora izrečno navesti, da je ponudnik pri mestnem gradbenem uradu razpoložene pogoje že pregledal ter na iste popolnoma pristaja.

Mestni občinski svet si pridržuje pravico, izvoliti ponudnika ne ozirajo se na najnižje cene ali na oddajo dela po določenem turnusu.

Racmane

(francoske) Lustrane in Kličke (kanapje) čiste pasme, importirane iz Holandske proda

CIRIL ŽAGAR, SUNJA.

DR. SCHAEFER-JEV EPILEPSAN

proti epilepsiji, krčem, padavici

Ze potnajat let najboljši preizkušene sredstvo. Vsak dan dohajajo nova priznanja.

Pobližnja pojema dajo in razpoložila

Lekarna pri Sv. Stefanu, Mr. M. Fister, Osijek III.

Lesni trgovci in gostilničarji, pozor!

Dne 16. decembra t. l. ob pol 10. uri se vrši na sodnji v Marenbergu, soba št. 2

dražba posestva

vl. št. 6 in 8 k. o. Brezno ob Dravi, ki sestoji iz stanovanjske hiše tik ob cerkvi z gostilno, špecerijsko trgovino, gospodarskimi poslopji in poleg tega njive in gozd.

Z ozirom na ugodno lego posestva, posebno pripravno za lesno trgovino. 15869

Zahvala

vsom, ki so ob smrti našega izredno ljubljenega soproga, očeta, brata in gospoda

Nande Ferjane

lesnega industrijskega in posvetnika

izkazali nepopustljivo pokojništvu v tako obilni meri spoštovanje, nas pa tolažili in utišali s našo neizmerno tugo.

Posebno zahvalo vsem mnogostevnim prijateljem in znancem, ki so našega predobrega pokojnika spremljali na njegovi poslednji poti in darovali krasno cvetje in vence.

Jesenica, 7. decembra 1929.

15850

Globoko žalostni ostali.

Katera je najlepša Slovenka?

Konzorcij ilustrirane revije »Žena in dom« razpisuje lepoto tekmovanje za častni naslov »Najlepše Slovenke«. Natančnejša pojasnila bodo razvidna iz revije »Žena in dom«, ki izide v nekaj dneh. Že danes pa povemo, da dobe tekmovalec te nagrade:

1. Univerzalni trielektronski radio aparat »U 3« za prenosnik na izmenični tok 110, 130, 150 in 220 voltov za valovno dolžino 20 do 2000 m, darilo konzorcija revije »Žena in dom«.
2. Prosto vozovnico I. razreda za turistično ladjo s Sušaka preko Makarske v Kotor in nazaj, darilo Jadranske plovnice d. d., Sušak.
3. Zvočnik »Ramona« za radio aparat, ki je zgoraj naveden, darilo reprezentance Radio tovarne »Ingelen«, Ljubljana.
4. Krasno kaseto, natisčeno in pripravljeno za »Najlepšo Slovenko« z izdelki »Elide«, darilo Jugoslovanske d. d. Georg Schicht v Osijeku.
5. Vozna z avtom »Adler« v Zagreb in nazaj ali v Bohinj in na Bled, darilo glavnega zastopstva Adlerjevih tovarov (Ing. C. R. Luckmann) v Ljubljani.
6. Stiri kasete izdelkov »Elide«, darilo Jugoslovanske d. d. Georg Schicht v Osijeku itd. itd.

Odrežite še danes spodnji kupon, ga nalepite na dopisnico in pošljite na upravo revije »Žena in dom« v Ljubljani.

ODREŽITE

Uprava revije »Žena in dom«, v Ljubljani, Prule 11.

Prosim pošljite mi Vašo revijo, v kateri je razpis za lepoto tekmovanje, brezplačno na ogled. Če se bom udeležila tega tekmovanja ali pa če mi bo revija všeč, me vpišite med naročnice. Drugače Vam pa revijo po vpogledu v osmih dneh vrnem.

Ime: _____ peklic: _____

Bivališče: _____ pošta: _____

Znižane cene za Božič

Oglejte si igrače in otroške vozičke, avtomobile, male avtomobile, šivalne stroje naj-novejša dvokolesa, pnevmatiko itd. Velika zbirka. Prodejna na obroba. Ceniki franco. »TRIBUNA« P. B. L., tovarna dvokolesa in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Glavnega zastopnika

dobre uvedene sile na nabiranje reklame in predplačil, bivačev v Ljubljani, na vso Dravsko banovino istemse na POSLOVNI ADESAK.

Pisane ponudbe in osebe se predstaviti same v ponedeljek 8. t. m. od 14. do 15. v hotelu UNION. (Prijaviti se pri vratarju.)

Din 49

Din 64

A. KIFFMANN

Maribor 136/a

specijalitet same boljših ar

Olirija

ogljje

drva

V globoki žalosti namenjamo pretušno vest, da je naša ned vse ljubljene soproga, mamica, hči, sestra, gospa

Pavla Zupanc

roj. Pečnik

dne 6. t. m. po dolgi mučni bolezni, preidevna s boleznimi sveta vere, mirno v Gospodu spavala. Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo 8. decembra ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Kraji, dne 6. decembra 1929.

BALUJOČI OSTALI.

Arthur Bernodes

BELFEGORPustolovski roman
DRUGI DEL

Moje domneve so se uresničile. Zločinca sta me brez ceremonij vrgla čez ograjo mostu in pal sem v neko sredi vrtnica, ki se je takoj zgrnil nad menoj. Tema je bilo kakor v rogu. S tem sem se okoristil in plaval pod vodo, dokler se nisem mogel skloniti za veliko kono. Moja monila sta seveda mislila, da sem utonil.

Zviteča se je posredila. Čez pet minut sem začel brnjenje njunega avtomobila, ki se je oddaljeval proti Parizu... Bil sem nečlen.

Zakaj sem spaval proti sonnemu bregu... a ko sem ga dosegel, so me zapustile moči. Za prvimi grmom, tik nad vodo, sem se onesveslil.

Ko sem se spet zavedel, je bil že beli dan... Pobral sem se na mogo... Čeprav me udarec ni bil zadal tako, kakor je bil namenjen, sta me vendar tihnik in desna rama še zelo bolela.

A vedel sem, da poškodba ni nevarna. Le zeblo me je hudo... Skobacal sem se na cesto in krenil proti krčmi, kjer sem na dušek izpil kozarec vročega groga. Nato sem šel k prijatelju Dermontu; ni mi treba omeniti, da je bil zdrav kakor riba v vodi.

Nit z besedico mi nisem omenil zasede, v katero sem bil zašel, ampak sem mi povedal izmisljeno historijo, ki jo je vrtil dedko menda tudi verjel. Toda prisilil me je, da sem se preoblekel in vzimal tudi na tem, da ostanem pri zajtrku. Ostal sem, zakaj lačen sem bil kakor volk. Pred odhodom sem še prosil prijatelja, naj ne pove nikomur ničesar; nato sem se odpravil v Pariz in prišel naravnost k vam, da vas takoj obvestim o svoji prigodi.

Čez nekaj trenutkov je dodal:

»Belfegor je izpolnil svojo obljubo, zakaj prepričan sem, da me je on napadel.«

»To je, da vas je hotel dati umoriti,« je popravil Chantecoq. »Vi tedaj mislite, da ni bil Belfegor tisti, ki me je udaril po tihniku?« je vzkliknil Bellegarde.

»To je nemogoče! Takrat, ko ste se vi pripeljali v Nestes-ta-Vallee, je Belfegor vstopil pri gospodini Desrochesovi, da ji je ukazal pisma, katere ste ji bili pisali!«

»Prejeta stvar!« je dejal Jacques s tako zamolklim glasom, da je Koleta žalostno pobesla oči.

»A to še ni vse!« se je zopet oglašil veliki kriminalist. Pokazal je novinarju pisma, ki so ležala na pisalni mizi:

»Prosim vas, ogledajte si jih kar najbolj natančno.« Jacques se je sklonil, vprašujoč se, kaj bi utegnilo biti detektivu na umu.

Čez trenutek je vprašal Chantecoq:

»Ali se vam ne vidi, da sta vaša pisava in Belfegorjeva druga drugi nekam podobni?«

Mladji novinar je prepaden odvrnil:

»Na prvi pogled nisem ničesar opazil, a priznati moram, da imate prav...«

Trdno je pogledal detektiva v oči in dodal:

»Kaj sklepate po tem?«

»Po tem sklepam,« je rekel Chantecoq z glasom globokega prepričanja »da vam bo Belfegor skušal naprtiti svoje zločine.«

»To bi bilo nezaslišano!« je ogorčeno vzkliknil novinar.

Kraj detektivov mu je mimodušno odvrnil:

»Narobe, to je izvrstno!«

»Izvrstno? Zakaj?« je osupnil Bellegarde.

Chantecoq ga je prisrčno potrepljal po ramenu:

»Če ste pripravljeni, da se sporazumeva in jameva delati po skupnem načrtu, sem porok, da bova imela Belfegorja in njegovo tolpo kmalu v pesteh.«

Jacques, ki mu je šla ta odločnost do živega, je vprašal:

»Kaj moram v tem primeru storiti?«

»Izginiti!« je odvrnil detektiv.

»Izginiti?« je vzkliknil. »To ni mogoče!« Obmolnil je... Koleta ga je s tesnobnim pogledom opomnila, naj posluša njenega očeta, ki je nadaljeval:

»Se bolje bi pa bilo, da ostanete tu, kjer ne bo nihče vedel za vas. To mi bo omogočilo, da nastavi Belfegorju past svojega lastnega izuma... in prepričan sem, da pojde vanjo.«

»Gospod Chantecoq,« je rekel Bellegarde, »verjemite mi, da bi bil zelo srečen in ponosen, če bi mogel z vami sodelovati v tej nenavadni zadevi... A vendar: žrtev, ki jo zahtevate od mene, je tolikšna, da se je po pravici plašim.«

»Zakaj.«

»Vaša želja je, da izginem. Očividno hočete zvabiti Belfegorja v past, kakršne znate samo vi nastavljanj, in v ta namen se vam vidi bolj ugodno, da me ima za mrtvega, nego če bi vedel, da živim.«

»Tako je!« je odvrnil veliki kriminalist.

»Bližnjih sorodnikov na žalost nimam več, mu je Bellegarde živahno segel v besedo, »imam pa vendarle nekaj dobrih prijateljev. In ne pozabite, da ima tudi moj list pravico do mene!«

»Ali vam ne ponujam prilike za poročilo, s katerim si boste zaslužili najtoplejše čestitke svojega ravnatelja? Vaše zmagoslavje bo takoj izbrisalo malo nepravilnost, ki jo smatram za potrebno. Zakaj... najmanjša stvarca, ki bi se razvedela, bi utegnila pominiti popoln neuspeh... Za nič vam več nisem porok, ako me nočete poslušati; navodil se vam ne upam dajati, a prosim vas, da sprejmete moj nasvet!«

»Veliko zahtevate od mene,« je okleval Bellegarde. »Pomisli! moram.«

Chantecoq se je ozrl na hčer in zgrbančeni obrvi. Koleta se je bila zamislila... A v tem je potrkalo na vrata.

»Noter!« je zaklical detektiv.

V sobo je stopila Marižana z zavojem v roki:

Radiotehnika Tonč Poljšak,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-tvrdba

SENZACIJA! Tročrni aparat za priključek na električni tok Din 1900—

KUVERTA d. z o. z.

TVORNIKA KUVERT in KONFEKCIJA PAPIRJA
se nahaja samo na Karlovski c. 2 ali Vožarski pot 1
Prinoroča se za cenjena naročila za izdelovanje vseh vrst kuvert

Prostovolje se an... Beka patronov, proizvedeno od Waffem...
(Ovornobesedilna predkvalifikacija) Neumannsche - Noudam v Nemčiji.
Začetna brzlina prične s 319 m razpis 75.7%
S. Kočonda, Zagreb, Ilica 40.
Naročila se pošiljajo ob predložitvi tega dne. Loko naročila dostavljamo v 14 d. 14213

Snežne čevlje

in galoše sprejema v popravilo tvrdka

M. Trebar
Sv. Petra c. 5**LOVCI!**

Divjačina iz velike oddaljenosti privabi preizkušena, ne strupena vaba: za lisice, volkove, D n 70—, za kune dehorje, nodiasce Din 65—, za vidre, kr-tice, ribe po Din 65— Uporabljiva večkrat.

Petrić & Co.
Zagreb VI. Pošt. prelože 99

Citajte vedno naše oglase!

Mladost, svežost, lepota!

CREME DARUVARY

Najbolj dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina odstrani vso nečistoost, moliše, spošča-le pege, rdečico nosa in drugo. Na zahtevno smo razposlali okoli 30.000 poskušnih puščic ter na temelju tega pre-jeli mnogo priznanj in nad 20.000 naro-šil. Ne verujte nikomur, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Pošljemo Vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znak Din 2.— Originalne trioglate puščice dobite po ceni od Din 15.— v vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

**Kupim stalno
kostanjev
taninski les**

smrekove skorje cele in drobljene, rabljene sode od stroj. in jedil. olja, po najugodnejših cenah, takojšnje plačilo.

Franc Oset, Sv. Peter v Sav. dol.**MICHELISOVA MOCILANA
KUDELJE I TVORNICA
UŽETA D. D.,****Stara Palanka, Bačka**

poštni predal 17

ustanovljena 1884

priporoča po konkurenčni ceni

vrvi

za transmisijske pogone

kakor različne vrvi za dvigala, ladje in splave iz prvovrstne bačke konople tehnično najpopolnejše dovršene v različnih dimenzijah.

Specijaliteta: transmisijske vrvi z patentiranimi spojkami (Seilschloss).

Samo 49 Din

Št. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, žetno jamstvo, Din 49.
Št. 105, ista, 19 cm visoka, Din 64.20.
Št. 106, ista, z radijskimi kazalci in urnikom, Din 76.
Št. 120, kovinska žepna ura, z dobrim kolesjem, po-oljena, in regulirana, žetno jamstvo, Din 44.
Št. 121, ista, z radijskim urnikom in kazalci, Din 58.

Katalog gratis in franko!

H. SUTTNER, Ljubljana 4
Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Knjigovodjo

15310

bilancista z dolgoletno prakso, jugoslov. podanika, zmožnega korespondence v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku, z vstopom po možnosti 1. januarja 1930

iščemo

Ponudbe z referencami in prepisi spričeval pod »Verziran« na anončni zavod Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. št. 2, I. nad.

Zahtni kanarčki

v tofni šal povz. in slovite mošterate šole v Harzu, 10 mark in višje, predpovoli, plemeniti par, kletke, pita, tiča zdravila. Velikoterenen osnovnik s dragocnimi pododami zasloni. — (Vele-reja) Grossschütz Heydenreich, Bad Soden 150, Harz.

Restavracija Bellevue

Šmarjetna gora pri Kranju (654 m)

Oskrbovana skozi celo leto. — O daja sob za letoviščarje — Na razpolago vorka in mrzla jedila ter dobra kup-ijca. Priporoča se

MATKO AMBROŽ

**Izrada 65.000 kom. tabaka specialne
hartije za štampanje obveznica**

Na osnovu člena 94 Zakona o državnem računovodstvu, a prema rešenju Gospodina Ministra D. Br. 47.026 od 2. decembra 1929 godine održa se u Odeljenju državnih dugova Ministarstva Finansija (Bosanska ulica broj 70, soba br. 20) druga naknadna javna oteralna licitacija sa skraćenim rokom na dan **18. decem-bra 1929. godine u 11 časova pre podne** za izradu 65000 komada tabaka specialne hartije za štampanje obveznica.

Ponude se primaju najdalje do 11 časova pre podne ozna-čenog dana.

Kaucija propisana po čl. 88 Zakona o državnem računo-vodstvu ima se položiti blagajni Odeljenja državnih dugova naj-dalje do 10 časova pre podne na dan licitacije 18. novembra 1929. godine. Kaucija za državljane Kraljevine Jugoslavije je 5%, a za strane 10%, i polaže se prema sumi od Dinara 50000 a po svr-šenju licitaciji prema izlicitiranoj sumi.

Pravo učestvovanja imaju samo domača preduzeća u Kralje-vini Jugoslaviji.

Ponuda mora biti u zapečaćenom kuvertu sa adresom: „Po-nuda za izradu 65000 kom. spec. tabaka hartije za štampanje obveznica.“

Ponuda mora biti propisno taksirana.

Uslovi za ovu licitaciju mogu se videti u Odeljenju državnih dugova (soba br. 5) za vreme kancelarijskog rada.

Iz Odeljenja državnih dugova D. Br 47026

od 2. decembra 1929. godine.

**"mon
parlum.."**

**BOURJOIS
PARIS**

PH. BELAVARY Rachoga ulica 7a ZAGREB

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, zakup in prodaja vake-vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predajni in kreditni vake-vrste, eskompt in inkaso menic ter naka-sila v tu- in inozemstva safe - depozita itd. itd. itd.

Brojzavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2906 57-L

**Pred nakupom
precizijske ure**
oglejte si v moji trgovini
svetovne švicarske znamke

Doza
Omega
Longines
Schaffhausen

F. Čuden

Ljubljana
Piešernova ulica 1

Božična darila!

Pozor
ženini in sevestel
ZIMNICE
(matrace), posteljne
mreže, železne postelje
(složljive), otomane, di-
vane, in tapetne in-
deleke tudi saliceneje
Rudolf Radovans
tapotnik
Krajev trg št. 1.

VREČE
nove in stariše
vseh vrst ter
jute za embalažo
tudi v maloprodaji
Miro Mlakar
Ljubljana,
Staničkova ulica 11.

ELEGANTNA
-DAMA-

KUPUJE
-ZA PLAŠČ-

VEDNO
-NAJMODERNEJŠE
VZORCE-

OGLEDITE SI
-NAŠO BOGATO IZBIRO-

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

INTERESENTI
za nakup glasovirjev
POZOR!

Na novo došli modeli prvovrstnih tovarnih glasovirjev nam omogočajo ponuditi našim odjemalcem glasovirje najboljše znanosti po posebno brezkonkurenčnih cenah. Predno kupite, ogledite si na vsak način našo zalogo in vpoštevajte naš strokovni nasvet.

Najbogatejša izbira prvih tovarniških znamk!

Najnižje cene! Najugodnejši mesečni obroki!

Th. Bäuerle

15694

Maribor, Gosposka ulica 56.

Ustanovljeno 1850.

Najstarejša hiša glasovirjev v Jugoslaviji.

Pliučne bolezni so ozdravljive!

Pliučna tuberkuloza, sušica, kšell, suhi kašelj, sluzavi kašelj, očno potenje, bronhialni katar, kašelj v grlu, zaslepljenje, izmetavanje krvi, bljuvanje krvi, temoba, naduljivo hroptenje, bodenje itd.

je ozdravljivo!

Na tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj moje knjige

„Nova umetnost hranjenja“

Ki jih je že mnogo rešila. — Porablja se lahko po-
leg vsakega načina življenja in pomora, da bolezen
hitreje obvladamo. Težnja teža naraste in postopno
popolnjevanje ustavlja bolezen.

Rolni moje zdravniške sposobnosti potrjujejo la-
vstnost moje metode in radi odobravajo nje upora-
bo. Cim prej pridete s mojimi načini hranjenja,
tem bolje.

Popolnoma nastoj!

dobite moje knjige, ki katere boste spali mnoge
potrebne. Kogar mučijo bolečine, kdor se na hi-
ter način želi brez nevarnosti in temeljito rešiti bo-
lečin, naj piše še danes!

Naglašam vnovič, da dobite moje popolnoma brezplačne, brez vsake obave s Va-
še strani, in bo Vaš zdravnik samozavestno pristopil k temu ed. prvih profesorjev za izvrstno spo-
znanje.

novi način Vašega hranjenja

Zatorej je v Vašo korist, da pišete takoj, pa Vas bo moje tamka, moje izstopajoče postreglo
kadarkoli.
Črpalke zasok in povečano rojstvo do življenja in knjige izkušenega zdravnika. Knjiga obsega
okrepitev in življenjsko potažitev ter se obraca na vse bolnike, ki se zanimajo za sodanje
stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. — Moj naslov

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,

Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 619.

Okraski (nakit) za božična drevesca rojstvo, verižice (girlande)
angliški las, sneg, zlato in srebrno nit, be-
lične vžgavice, čudežne sveče, sveče, držala za sveče, jaslice v raznih velikostih,
pastirčke, ogalne prtičke, božične in noveletne razglednice v veliki izbiri in naiceneje
pri trdki **Osvald Dobeie v Ljubljani, pred Škofijo 15**

Istotam kupite zelo ugodno razno trikotajo, pletenine, nogavice, rokavice, žepne robce,
kravate, naramnice, dokolenice, gamaše, ovratnike i. t. d. 14-92

Na debelo: Velika zaloga pisemskega svilen in krep papirja Na drobno!

Stoewer pisalne stroje

za potovanje in pisarne
dobite najceneje pri trdki

LUD. BARAGA, LJUBLJANA

Telefon 29-80

Šelenburgova ul. 6

DOGAN
LJUBLJANA
Vsakovrstno pohi-
štvo za opremo
stanovanj in pisarn
Dunajska cesta 17
234

Budilke

poceni

L. Vilhar
urur
LJUB. JANA
Sv. Petra c. 36

Pripravna darila za
Božič in Novo leto

Velika izbira: posteljnine, preprog, namiznih

prtov, pregrinjaj, linoleum

Deke, Maribor 9

Ilustrovani cenik brezplačno.

Pozor!

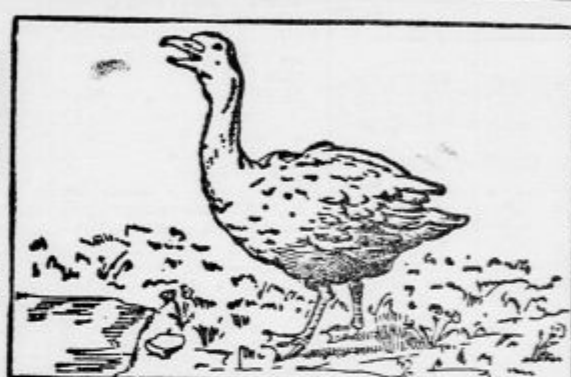
Zahtevajte povsod pri vaših cenjenih
trgovcih le **Kernove** biskvite,
deserte in napojitanke, ker so
najboljše. — Izdeluje jih edino le

A. KERN

14229 Tovarna kekša KRANJ.

Perje

kokoške, purje
gosje, naravno in
s strojem čiščeno
dobavlja v
vsaki množini

E. VAJDA, Čakovec
(Medjimurje) Telefon 50. 3. 60.

Veliko izbiro
snežnih čevljev in gaoš

najboljših svetovnih znamk ter nepre-
močljivih sportnih čevljev in gosjerjev
najboljšega domačega izdelka priporoča
tvrdka

A. Žibert

14205

Ljubljana, Prešernova ulica

Vi morete

zidati

tudi v mrazu, ako malto primešate

»ANTIFREDDIN«

Dobavi Vam ga
Ljubljanska komercialna
družba

Ljubljana, Bleiweisova 18.

Elektrotehniška velefirma

Išče za blagovni oddelček trgovca
s strokovnim znanjem, zmožnega
srbohrvaščine in nemščine.

Ponudbe s curriculum vitae na
Publicitas d. d., Zagreb, Gundu-
ličeva ul. 11, pod „Za- 21.668“

Vi izgubljate lase?

Kako škoda jih je. In vendar imate sigurno od pomoči. Po
parkratni uporabi zmogovitega sredstva: **INES** se bo rast
las pospešila in živci oblažili. Lonček Din 38. Naročila na:
INES, glavno zastopstvo, LJUBLJANA, Merosodna ul. 1, L

Hišni posestniki
Stavbeniki

Najdovršenejša s koksom kurjena peč sedanjosti je

AMERICAN
HEATING

Samo 4 kg koks za vsake 100 kubičnih metrov za
24 ur. Neprekinjen ogenj od jeseni do pomladi proti
samo enkratni dnevni minimalni dopolnitvi. Ne opu-
stite, da se ne bi obrnili na generarno zastopstvo za
Jugoslavijo **AMERICAN HEATING**, Marovska ul. 15,
Zagreb. 14569

Podzastopstvo za Slovenijo: Trgovska in gospo-
darska družba z o. z., Ljubljana, Cigaletova 1, Tele-
fon: 33-62.

TRAPEZ

Samo ta znamka
vam jamči za od-
lično kakovost vrh-
nih in snežnih čev-
ljev. Vsak par se
pred ekspedicijo
kontrolira in opremi
s tovarni številko.

Kupite še danes
„Trapez“
vrhnje in snežne
čevlje, ker so ti
najboljši!

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, ogledite si to izrednost pri
trdki

Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Brezplačno posk. 15-dnev. garancija
Telefon št. 980.

GOSPODINJE!

To je priznано
najboljši

paradižnikov
ekstrakt

Dobl se v vseh trgovinah!
Zahtevajte pri nakupu paradižniko-
vega ekstrakta izrecno znamko

„**MELLONI**“